

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2018. június 30.
IX. évfolyam 6. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	3
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	3
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	3
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	9
POLGÁRI ÜGYSZAK	14
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	14
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	15
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	15
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	16
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	16
POLGÁRI ÜGYSZAK	17
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	18
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT	19
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI	20
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	20
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	21
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	37
POLGÁRI ÜGYSZAK	38
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	49

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 55

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	55
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI	55
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI.....	55
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	55
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	58
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	59
POLGÁRI ÜGYSZAK	59
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	60

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

5. A Rechtbank Noord-Nederland (Hollandia) által 2018. február 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-97/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Lehet-e úgy értelmezni a 2006/783/IB kerethatározat 12. cikkének (1) bekezdést, hogy a kibocsátó állam által megküldött, vagyonekhozást elrendelő határozat végrehajtása során Hollandiában a büntetőeljárás törvénykönyv 577c. cikke értelmében elzárás rendelhető el, figyelembe véve a Hoge Raad (legfelsőbb bíróság) 2011. december 20-i határozatát (2) is, amely szerint az elzárás büntetésnek minősül az EJEE 7. cikke (1) bekezdésének értelmében?

2) Van-e annak jelentősége az elzárás kiszabásának lehetőségére szempontjából, hogy a kibocsátó állam joga is ismeri az elzárás elrendelésének lehetőségét?

Közigazgatási ügyszak

98. A Raad van State (Hollandia) által 2018. február 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-70/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) a. Úgy kell-e értelmezni a 2/76 határozat 7. cikkét, illetve az 1/80 határozat 13. cikkét, hogy e rendelkezésekkel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a harmadik országbeli – többek között török – állampolgárok biometrikus adatainak a személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének a) és b) pontja értelmében vett nyilvántartó rendszerben történő általános kezelését és tárolását írja elő, mivel e nemzeti szabályozás nem lépi túl az általa követett törvényes cél – vagyis a személyazonossággal és okmányokkal kapcsolatos csalások megelőzése és az ilyen csalások elleni küzdelem – eléréséhez szükséges mértéket?

b. Jelentőséggel bír-e e tekintetben az, hogy a biometrikus adatok tárolásának időtartama a harmadik országbeli – többek között török – állampolgárok jogszerű és/vagy jogellenes tartózkodásának időtartamához van kötve?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2/76 határozat 7. cikkét, illetve az 1/80 határozat 13. cikkét, hogy a nemzeti szabályozás nem jelent az e rendelkezések értelmében vett korlátozást, ha a nemzeti szabályozás által az említett rendelkezések szerinti munkavállalásra gyakorolt hatások túlságosan bizonytalanok és közvetettek ahhoz, hogy a munkavállalás akadályozását lehessen feltételezni?

3) a. Ha a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi harmadik országbeli – többek között török – állampolgárok biometrikus adatainak valamely adatbázisból bűncselekmények – akár terrorcselekmények, akár nem terrorcselekmények – megelőzése, felderítése és kivizsgálása céljából harmadik személyek részére történő rendelkezésre bocsátását, új korlátozást jelent, úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 52. cikkének (1) bekezdését annak 7. és 8. cikkével összefüggésben, hogy az említett rendelkezéssel ellentétes az ilyen nemzeti szabályozás?

- b. Jelentőséggel bír-e e tekintetben az, hogy e harmadik országbeli állampolgár a bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatti őrizetbe vétel időpontjában birtokában volt a biometrikus adatait tároló tározókodási okmányok?

99. A Tribunal Supremo (Spanyolország) által 2018. február 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-80/18., C-81/18., C-82/18. és C-83/18. sz. ügyek)¹

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikkének (2) bekezdésében foglalt „szennyező fizet” elvével, ezen elvet az Alapjogi Chartának az egyenlőség és hátrányos megkülönböztetés tilalmának alapelveit megállapító 20. és 21. cikkével összefüggésben értelmezve, ezeket kivetítve a 2009/72/[EK] irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt szabályozásra, amennyiben annak célja egyebek mellett a versenyképes és hátrányos megkülönböztetéstől mentes villamosenergia-piac, anélkül hogy általános gazdasági érdeken túl, beleértve a környezetvédelmet, azt módosítani lehetne, ellentétes-e az olyan adók előírása, amelyek kizárólag a nukleáris energiát felhasználó villamosenergia-termelő vállalkozásokra hárulnak, ha az említett adóterhek fő célja nem környezetvédelmi jellegű, hanem a villamos energia finanszírozási rendszere bevételi összegének növelésére irányul oly módon, hogy e vállalkozások az ugyanazon tevékenységet végző többi vállalkozáshoz képest nagyobb terhet vállalnak az árdeficit finanszírozásában?
- 2) A versenyképes és hátrányos megkülönböztetéstől mentes villamosenergia-piacon az európai szabályozás megengedi-e környezetvédelmi adók előírását, a nukleáris tevékenységre jellemző, azzal együtt járó szennyezési teherrel igazolva annak kivetését, azonban valamely konkrét jogszabályi előírás nélkül – a törvény preambulumban próbálják igazolni oly módon, hogy a kiegészítő fűtőelemek és radioaktív hulladékok termelését terhelő adó tekintetében a normatív erejű törvényi szövegben mellőzik a fedezendő költségek internalizálásának feltüntetését, és a radioaktív hulladékok elhelyezése tekintetében szintén hiányzik a konkrét jogszabályi rendelkezés, tekintettel arra, hogy a kezelési és tárolási költségeket már egyéb adók fedezik, egyébként pedig nem határozzák meg egyértelműen a beszedett összegek rendeltetését, és az említett vállalkozások kötelesek 1 200 millió euró összeg erejéig e tekintetben polgári jogi felelősséget vállalni?
- 3) Teljesül-e az említett irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében foglalt azon követelmény, miszerint az általános gazdasági érdekből – beleértve a környezetvédelmet is – előírt kötelezettségeket egyértelműen határozzák meg, továbbá azok átláthatók, hátrányos megkülönböztetéstől mentesek és ellenőrizhetők legyenek, ha a környezetvédelmi célkitűzést és a környezetvédelmi adókat meghatározó jellegzetes jegyeket konkrétan nem tüntetik fel a normatív erejű jogszabályi rendelkezést tartalmazó részben?
- 4) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikkének (2) bekezdése szerinti „szennyező fizet” elvével, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. és 21. cikke szerinti egyenlőség és hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével, és a 2005/89/EK irányelv 3. és 5. cikkével, amelyek „a villamos energia belső piaca megfelelő működését” kívánják biztosítani, felszólítva a tagállamokat arra, hogy biztosítsák, hogy „az ezzel az irányelvvel összhangban elfogadott intézkedések megkülönböztetésmentesek, és nem rónak túlzott terheket a piaci szereplőkre”, ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, amely az árdeficit finanszírozását a villamosenergia-ágazat vállalkozásainak egészére hárítja, de az atomerőműveket működtető vállalkozásokra (kivéve a megújuló jellegűnek tekintett vízierőműveket üzemeltető vállalkozásokat) különösen nagy adóterhet ró, amely által e vállalkozásokra nagyobb hozzájárulási terhet hárul egyéb olyan vállalkozásokhoz képest, amelyek e költségek viselése nélkül működnek az energetikai piacon, közülük néhányan nagy szennyezéskibocsátóként, és a nukleáris tevékenységben rejlő kockázatok és bizonytalanságok miatt az adókat környezetvédelmi okokkal igazolják, a költségek konkrét meghatározása és a beszedett összegek környezetvédelmi rendeltetésének megállapítása nélkül, míg a hulladékok kezelését és

¹ A megjelölt ügyekben feltett kérdések szó szerint megegyeznek.

elhelyezését egyéb adókból fedezik, és az atomerőműveket működtető vállalkozásoknak polgári jogi felelősséget kell vállalniuk, mivel e nemzeti szabályozás torzítja a liberalizált belső piac követelményeinek megfelelő szabad versenyt, egyéb olyan villamosenergia-termelőket előnyben részesítve, amelyeknek nem kell környezetvédelmi adót fizetniük, noha szennyezőbb termelési forrást használnak?

5) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikkének a „szennyező fizet elvét” megállapító (2) bekezdésével ellentétes-e a nukleáris energia előállításából származó kiégett fűtőelemek és radioaktív hulladékok termelését terhelő olyan adó, amelyet csak a nukleárisenergia-termelő iparra hárítanak, figyelmen kívül hagyva bármely egyéb ágazatot, amely ilyen hulladékokat termelhet, és ennél fogva a nukleáris anyagot vagy forrást felhasználó tevékenységet végző egyéb vállalkozásokat a védendő környezetre gyakorolt hatásuk ellenére nem terheli ilyen adó?

100. A Tribunal Supremo (Spanyolország) által 2018. február 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-105/18. – 113/18. sz. ügyek)²

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 191. cikk (2) bekezdésében foglalt „szennyező fizet” környezetvédelmi elvét és a 2000. október 23-i 2000/60/EK irányelv 9. cikkének (1) bekezdését, amely megállapítja a vízszolgáltatás költségei megtérülésének elvét, valamint a vízhasználat megfelelő gazdasági mérlegelését, hogy azzal ellentétes a szárazföldi vizeknek az energiatermeléshez való felhasználása után kivetett, a jelen ügyben vitatotthoz hasonló olyan díj bevezetése, amely nem ösztönzi a hatékony vízfelhasználást, és nem állapít meg olyan mechanizmusokat, amelyek a köztulajdont képező vízmű megőrzésére és védelmére irányulnak, és amely díj mértékének meghatározása teljesen független a köztulajdont képező vízművet érintő károkozási képességtől, egyedül és kizárólag a termelők bevételtermelő képességére összpontosít?

2) Összeegyeztethető-e az üzemeltetők hátrányos megkülönböztetésének villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésében foglalt, tilalmával az olyan díj, mint az eljárás tárgyát képező, vízerőműveket terhelő díj, amely az önkormányzatok területén belüli vízgyűjtőkkel kapcsolatos koncessziók jogosult termelőivel szemben kizárólag a több önkormányzat területéhez tartozó vízgyűjtő területeken működő, vízerőműben előállított villamos energia termelőire vonatkozik, illetve a hidroelektromos technológiát alkalmazó termelőket érinti az egyéb energiatechnológiát alkalmazó termelőkkel szemben?

3) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését, hogy a vitatotthoz hasonló, vízerőműveket terhelő díj alóli mentesség az önkormányzatok területén belül működő, hidroelektromos energia termelői rovására történő tiltott állami támogatásnak minősül azzal, hogy ugyanazon technológia területén aszimmetrikus adózást előíró szabályozást vezet be az erőmű elhelyezkedésétől függően, és a más forrásokból származó energiát termelőkkel szemben azt nem követelik meg?

101. Az Audiencia Nacional (Spanyolország) által 2018. február 13-án és 2018. február 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-119/18. – C-121. sz. ügyek)³

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (1) 6. cikkének (1) bekezdést úgy kell-e értelmezni, hogy valamely tagállam jogosult a távközlési szolgáltatóktól a Ley

² A megjelölt ügyekben feltett kérdések szó szerint megegyeznek.

³ A megjelölt ügyekben feltett kérdések szó szerint megegyeznek.

8/2009, de financiación de la Corporación de Radio y Televisión Española (a Corporación de Radio y Televisión Española finanszírozásáról szóló, 2009. augusztus 28-i 8/2009. sz. törvény) 5. cikkében szereplőhöz hasonló éves pénzügyi hozzájárulást követelni, ha ezzel a hozzájárulással – figyelemmel a távközlési szektorra gyakorolt azon pozitív hatásra, amely a televízió és audiovizuális szektor új szabályozásából, így különösen a széles sávú kábel- és mobil szolgáltatás bővítéséből, valamint a reklámok és fizetett tartalmak eltörléséből vagy a Corporación RTVE feltételes hozzáféréseéből fakad – a Corporación Radio y Televisión Española finanszírozásához járulnak hozzá, figyelemmel az alábbi körülményekre[?]:

- ezen új jogszabály útján nem igazolták és az adott pénzügyi év vonatkozásában nem is bizonyították, hogy az érintett vállalkozások számára a szóban forgó pozitív hatás akár közvetlenül, akár közvetetten fennállt volna,
- ez a hozzájárulás a szolgáltatók által az adóévben kiszámlázott bruttó működési bevételek 0,9 %-a, és azt nem az audiovizuális szolgáltatások nyújtásából és a reklámokból származó bevételek, az ezen bevételek tekintetében beállt növekedés vagy a tevékenység által generált nyereség alapján számítják ki. Emellett figyelembe kell venni, hogy a szóban forgó hozzájárulás a 8/2009. sz. törvény 5. cikkének eredeti szövegében előírt hozzájárulásnak minősül, és az lehet, hogy a vonatkozó audiovizuális szolgáltatással összefüggésben nem indokolt, és ennek következtében ez az 5. cikk a jelen közigazgatási perben vitatott határozatban a jogalap nélkül fizetett összegek visszatérítése, valamint az adóbevallások helyesbítése iránt a felperes által előterjesztett kérelmek elutasításának alapjául szolgált.

2) Ez a hozzájárulás, amelyet Spanyolországban egy autonóm közösségnél nagyobb területen működő távközlési szolgáltatóktól követelnek – a 8/2009. sz. törvény 5. cikkében foglalt, hivatkozott számítási módra figyelemmel – arányos-e a 2002/20/EK irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szerinti rögzített feltételek mellett?

3) Átlátható-e a Ley 8/2009, de 28 de agosto, de financiación de la Corporación de Radio y Televisión Española (a Corporación de Radio y Televisión Española finanszírozásáról szóló, 2009. augusztus 28-i 8/2009. sz. törvény) 5. cikke alapján követelt hozzájárulás, ha nem ismert az a konkrét tevékenység, amelyet a Corporación de Radio y Televisión de España a 2002/20/EK irányelv 6. cikkének (1) bekezdése, valamint ugyanezen irányelv mellékletében előírtak szerint egyetemes szolgáltatásként vagy közszolgáltatásként nyújt?

102. A cour d'appel de Bruxelles (Belgium) által 2018. február 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-142/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az elektronikus hírközlési szolgáltatásnak az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, módosított 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelv 2. cikkének c) pontjában szereplő meghatározását úgy kell e értelmezni, hogy egy nyilvános kapcsolt telefonhálózaton valamely nyilvános telefonszámozási terv (E.164 formátumú) vezetékes vagy mobilszámán végződött, szoftveren keresztül kínált VoIP szolgáltatást elektronikus hírközlési szolgáltatásnak kell tekinteni, annak ellenére, hogy az internet hozzáférési szolgáltatás, amelyen keresztül a felhasználó eléri az említett VoIP szolgáltatást, már önmagában elektronikus hírközlési szolgáltatásnak minősül, amennyiben a szoftver szolgáltatója e szolgáltatást díjazás ellenében nyújtja, és olyan megállapodásokat köt a hívásoknak a nyilvános kapcsolt telefonhálózat felé való átvitelére és végződtesére szabályszerűen felhatalmazott távközlési szolgáltatások nyújtóival, amelyek lehetővé teszik a hívásoknak a valamely nemzeti számozási terv vezetékes vagy mobilszámai felé történő végződtesét?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén változatlan-e a válasz, ha figyelembe vesszük azt, hogy a szoftver hanghívást lehetővé tévő funkciója csak a szoftver egyik funkciója, és az anélkül is használható?

3) Az első két kérdésre adandó igenlő válasz esetén változatlan-e az első kérdésre adandó válasz, ha figyelembe vesszük azt, hogy a szolgáltató az általános szerződési feltételekben kimondja, hogy nem vállal felelősséget a végső ügyféllel szemben a jelátvitelért?

4) Az első három kérdésre adandó igenlő válasz esetén változatlan-e az első kérdésre adandó válasz, ha figyelembe vesszük azt, hogy a nyújtott szolgáltatás megfelel „az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás” meghatározásának is?

103. A Conseil d'État (Franciaország) által 2018. február 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-145/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- A 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 103. és 311. cikkének, valamint IX. melléklete A. része 7. pontjának rendelkezéseit úgy kell-e értelmezni, hogy ahhoz, hogy a hozzáadottérték-adó csökkentett mértékét alkalmazni lehessen, azok csak azt írják elő, hogy a fényképeket a szerző készítse, azokat saját maga sokszorosítsa, vagy a felügyelete mellett sokszorosítsák, és azokból legfeljebb 30 szignált és számozott példány létezzen, minden méretet és hordozólemezt ideértve?
- Az e kérdésre adandó igenlő válasz esetén ugyanakkor a tagállamok kizárhatják-e a hozzáadottérték-adó csökkentett mértékének alkalmazásából azokat a fényképeket, amelyek a fentiek mellett nem rendelkeznek művészi jelleggel?
- Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén milyen további feltételeknek kell megfelelniük a fényképeknek ahhoz, hogy alkalmazni lehessen a hozzáadottérték-adó csökkentett mértékét? Többek között, azoknak művészi jelleggel kell-e rendelkezniük?
- E feltételeket egységesen kell-e értelmezni az Európai Unión belül, vagy azok visszautalnak az egyes tagállamok jogára, többek között a szellemi tulajdon terén?

104. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2018. február 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-160/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az 1484/95/EK rendelet 3. cikkének (2), (4) és (5) bekezdését az 1234/2007/EK rendelet 141. cikkével összefüggésben, hogy az e rendelkezésekben ismertetett ellenőrzési mechanizmus célja – az utólagos ellenőrzés esetét is ideértve – nem több, mint annak biztosítása, hogy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok megfelelő időben tudomást szerezhessenek az egymást követő ügyletekkel kapcsolatos olyan tényekről vagy körülményekről, amelyek kétségeket ébreszthetnek a feltüntetett CIF-importár valódiságát illetően, és részletesebb vizsgálatot tehetnek indokolttá?

Vagy az ezzel ellentétes álláspont helytálló, és az 1484/95 rendelet 3. cikkének (2), (4) és (5) bekezdésében ismertetett ellenőrzési mechanizmust – az utólagos ellenőrzés esetében is – úgy kell értelmezni, hogy az importőr által a közösségi piacon a szállítmány feltüntetett CIF-importárának a fizetendő behozatali vámmal növelt összegénél alacsonyabb áron végrehajtott egy vagy több továbbértékesítés nem felel meg az előírt közösségi piaci (értékesítési) feltételeknek, és így már önmagában ezért kiegészítő vámot kell fizetni? Jelentőséggel bír-e ez utóbbi kérdés megválaszolása szempontjából, hogy az importőr által végrehajtott továbbértékesítésre, illetve továbbértékesítésekre az alkalmazandó irányadó árnál alacsonyabb áron került sor? Jelentőséggel bír-e ezzel összefüggésben, hogy az irányadó ár a 2009. szeptember 11-et megelőző időszakban másként lett megállapítva, mint azt követően? Jelentőséggel bír-e továbbá e kérdések megválaszolása szempontjából, hogy az uniós vevők és az importőr kapcsolt vállalkozások?

2) Amennyiben az 1) pontban foglalt kérdésekre adott válaszból az következik, hogy a veszteséges továbbértékesítés önmagában arra utal, hogy a feltüntetett CIF-importárat figyelmen kívül kell hagyni, hogyan kell meghatározni a fizetendő kiegészítő vám összegét? A vámérték meghatározásának a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EKG tanácsi rendelet 29–31. cikkében szabályozott módszerei alapján kell-e megállapítani a kiegészítő vám kiszámításának alapját? Vagy kizárólag az alkalmazandó irányadó ár alapján kell megállapítani a kiegészítő vám kiszámításának alapját? Ellentétes-e az 1234/2007/EK rendelet 141. cikkének (3) bekezdésével a 2009. szeptember 11-et megelőző időszak tekintetében az ezen időszakban megállapított irányadó ár alkalmazása?

3) Ha az 1) és 2) pontban foglalt kérdésekre adott válaszból az következik, hogy a kiegészítővám-fizetési kötelezettség szempontjából döntő jelentőséggel bír, hogy a behozott termékeket a közösségi piacon veszteségesen értékesítették tovább, és a fizetendő kiegészítő vám összegének kiszámításához az irányadó árat kell alapul venni, összeegyeztethető-e az 1484/95/EK rendelet 3. cikkének (2), (4) és (5) bekezdése az Európai Unió Bíróságának 2001. december 13-i Kloosterboer Rotterdam B.V. ítéletére (C-317/99, ECLI:EU:C:2001:681) tekintettel az 1234/2007/EK rendelet 141. cikkével?

105. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2018. március 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-180/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A Bíróság állapítsa meg, hogy úgy kell-e értelmezni a 2009/28/EK irányelv 3. cikke (3) bekezdésének a) pontját – a bizalomvédelem általános elvének és az irányelv által a megújuló energiaforrásokból előállított energia termelésének ösztönzése tekintetében létrehozott szabályozás teljes rendszere fényében is –, hogy az kizárja az olyan nemzeti szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét, amely lehetővé teszi az olasz kormány számára, hogy az későbbi végrehajtási rendeletekben rendelkezzen a korábban megállapított ösztönző díjszabás csökkentéséről vagy egyenesen megszüntetéséről?

106. A Tribunal Central Administrativo Sul (Portugália) által 2018. március 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-184/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Közösséget létrehozó szerződés 12., 56., 57. és 58. cikkét (jelenleg az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18., 63., 64. és 65. cikke]) hogy azokkal ellentétes az alapjogvitában érintetthez hasonló azon nemzeti szabályozás (a Decreto-Lei n.o 442-A/88, de 30 de Novembro [1988. november 30-i 442-A/88. sz. rendelet] által elfogadott Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Singulares [személyi jövedelemadóról szóló törvény] 43. cikke (2) bekezdésének a Lei n.o 109- B/2001, de 27 de Dezembro [2001. december 27-i 109-B/2001. sz. törvény] szerinti változata), amely az adott tagállamban (Portugáliában) található ingatlan elidegenítéséből származó tőkejövedelemre magasabb adóterhet ír elő, ha ezen elidegenítést harmadik országban (Angola) illetőséggel, de az adott tagállam állampolgárságával rendelkező személy valósítja meg, mint az abban az államban illetőséggel rendelkező személy által megvalósított, ugyanilyen típusú ügylet során szerzett tőkejövedelemre, amelyben az ingatlan található?

107. A Tribunal Supremo (Spanyolország) által 2018. március 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-185/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Ellentétes-e a közös hozzáadottértékadó-rendszerrel szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi

irányelvvel, az ezen irányelvből következő adósemlegesség elvével, valamint az Európai Unió Bíróságának az irányelv értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatával az olyan nemzeti szabályozás, amely alapján valamely tagállam ingó vagyontárgy (konkrétan arany, ezüst vagy ékszer) magánszemélytől történő beszerzéséért a vállalkozótól vagy az adott tevékenységet hivatásszerűen végző személytől a hozzáadottérték-adótól (héta) különböző közvetett adó megfizetését kérheti, ha:

1. a beszerzett termék – annak feldolgozása vagy későbbi átruházása által – ezen vállalkozó saját gazdasági tevékenységét szolgálja;
2. héaköteles ügyletek megkötésére kerül sor a beszerzett terméknek az üzleti forgalomba történő visszahelyezésével; és
3. az ugyanezen államban alkalmazandó szabályozás nem teszi lehetővé a vállalkozó vagy az adott tevékenységet hivatásszerűen végző személy számára, hogy az ilyen ügyletek során az említett beszerzések közül az első beszerzés után ezen adó címén megfizetett összeget levonja.

108. A cour d'appel de Mons (Belgium) által 2018. március 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-201/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni és alkalmazni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 14., 15., 168., 184., 185., 187. és 188. cikkét, hogy van, vagy akként, hogy nincs helye az eredetileg helyesen levont, ingatlant terhelő héa felülvizsgálatának/kiigazításának, amikor ezen ingatlanra vonatkozóan „sale and lease back” (visszlízing) ügyletet kötöttek, tekintettel arra, hogy:

- a „sale lease back” az adóalany által két pénzintézet javára alapított örökhaszonbérleti jog (azaz egy határozott idejű dologi jog) és e két pénzintézet által az adóalany számára nyújtott lízing együttes és egyidejű biztosításából áll;
- e „sale lease back” ügylet az adóalany likviditásának növelése érdekében végzett tisztán pénzügyi ügylet;
- a „sale lease back” (visszlízing) ügyletet nem terheli héa;
- az ingatlan az adóalany birtokában maradt, és azt mind az ügyletet megelőzően, mind azt követően az adóalany adóköteles tevékenységének folytatása érdekében megszakítás nélkül és tartósan használták.

A fent említett rendelkezések olyan értelmezése és alkalmazása, amely az eredetileg levont héa felülvizsgálatát/kiigazítását lehetővé teszi, összeegyeztethető-e a héasemlegesség és/vagy az egyenlő bánásmód elvével?

Munkaügyi ügyszak

20. A Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 1 de Pamplona (Spanyolország) által 2018. február 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-72/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

1) Úgy kell-e értelmezni az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelvben foglalt keretmegállapodás 4. szakaszát, hogy azzal ellentétes az olyan regionális szabály, mint az alapügy tárgyát képező szabály, amely a navarrai közigazgatás – határozott idejű szerződéssel rendelkező – „szerződéses alkalmazotti” kategóriába tartozó személyi állományával szemben kifejezetten kizárja meghatározott illetménykiegészítés megállapítását és megfizetését, annak okán, hogy az említett kiegészítés a – határozatlan idejű szerződéssel rendelkező – „köztisztviselői”

kategoriába tartozó személyi állományra kizárólagosan jellemző szakmai előmeneteli rendszer előmozdítására és fejlesztésére irányuló díjazásnak minősül?

21. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2018. február 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-95/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) a. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 45. és EUMSZ 48. cikket, hogy azokkal ellentétes, olyan esetben, mint a jelen ügybeli eset, az olyan nemzeti szabályozás, mint az AOW⁴ 6a. cikkének b) pontja? E szabályozás azt eredményezi, hogy a Hollandiában belföldi illetőségű személy nem a lakóhely szerinti állam társadalombiztosításában biztosított, ha egy másik tagállamban végez keresőtevékenységet és az 1408/71 rendelet (2) 13. cikke alapján a keresőtevékenység helye szerinti állam társadalombiztosítási jogszabályainak hatálya alá tartozik. A jelen ügy fontos jellemzője, hogy az érintettek a keresőtevékenység végzésének helye szerinti állam törvényi szabályozása alapján az ott végzett keresőtevékenység korlátozott terjedelme miatt nem jogosultak öregségi nyugdíjra.
- b. Az 1) a. kérdés megválaszolása szempontjából van-e jelentősége annak, hogy az 1408/71 rendelet 13. cikke alapján nem illetékes, lakóhely szerinti államban belföldi illetőségű személy vonatkozásában e lakóhely szerinti államban nem áll fenn a társadalombiztosítási járulékfizetés kötelezettsége? Azon időszakokban, amelyekben a belföldi illetőségű személy egy másik tagállamban végez keresőtevékenységet, az 1408/71 rendelet 13. cikke alapján kizárólag a keresőtevékenység végzésének helye szerinti állam szociális biztonsági rendszerének hatálya alá tartozik és a holland nemzeti jogszabályok sem írnak elő erre az esetre járulékfizetési kötelezettséget.
- 2) Az első kérdés megválaszolása szempontjából van-e jelentősége annak, hogy az érintetteknek lehetőségük volt arra, hogy önkéntes alapon AOW-biztosításra vonatkozó megállapodást kössenek, vagy arra, hogy az Svb-t megkeressék az 1408/71 rendelet 17. cikke szerinti megállapodás megkötése céljából?
- 3) Ellentétes-e az 1408/71 rendelet 13. cikkével, hogy olyan személynek, mint H. D. Giesen házastársa, aki 1989. január 1-je előtt kizárólag a nemzeti jogszabályok alapján a lakóhelye szerinti államban, azaz Hollandiában volt biztosított az AOW alapján, az öregségi ellátásra való jogosultsága e biztosításon alapuljon, amennyiben olyan időszakokról van szó, amelyek során a rendelet ezen rendelkezése alapján egy másik államban végzett keresőtevékenység miatt a keresőtevékenység végzésének helye szerinti állam jogszabályainak hatálya alá tartozott? Vagy az ellátásra való jogosultságot az AOW alapján olyan ellátásra való jogosultságnak kell tekinteni, amely a nemzeti jog alapján nem a Bosmann ügyben hozott ítélet (3) értelmében vett foglalkoztatási vagy biztosítási feltételekhez kapcsolódik, így ezen ítéletben foglalt szempontok ebben az esetben is alkalmazhatóak?

22. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2018. február 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-96/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 45. és EUMSZ 48. cikket, hogy azokkal ellentétes olyan esetben, mint a jelen ügybeli eset, az olyan nemzeti szabályozás, mint az AKW⁵ 6a. cikkének b) pontja? E szabályozás ahhoz vezet, hogy a Hollandiában belföldi illetőségű személy nem a lakóhely szerinti állam társadalombiztosításában biztosított, ha egy másik tagállamban végez keresőtevékenységet és az

⁴ Algemene ouderdomswet (általános öregségi biztosításról szóló törvény)

⁵ Algemene Kinderbijslagwet (a családi támogatásokról szóló általános törvény)

1408/71 rendelet (2) 13. cikke alapján a keresőtevékenység helye szerinti állam társadalombiztosítási jogszabályainak hatálya alá tartozik. A jelen ügy fontos jellemzője, hogy az érintett személy a keresőtevékenység végzésének helye szerinti állam törvényi szabályozása alapján az ott végzett keresőtevékenység korlátozott terjedelme miatt nem jogosult családi támogatásra

2) Az első kérdés megválaszolása szempontjából van-e jelentősége annak, hogy az érintett személynek lehetősége volt arra, hogy az Svb-t megkeresse az 1408/71 rendelet 17. cikke szerinti megállapodás megkötése céljából?

23. A Juzgado Contencioso-Administrativo no 8 de Madrid (Spanyolország) által 2018. február 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-103/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A jelen ügyben bemutatotthoz hasonló helyzet (amelyben az állami szektorba tartozó munkáltató nem tartja be a számára jogszabály által előírt időbeli korlátozásokat és ezáltal lehetővé válik az egymást követő ideiglenes szerződések alkalmazása, vagy az ideiglenességet a kinevezés jellegét kiegészítő vagy helyettesítő jellegűről időszakosan helyettesítő jellegűre módosítva fenntartja) értelmezhető-e a kinevezések egymást követő, visszaélészerű alkalmazásának, és ezáltal a 1999/70/EK irányelv mellékletét képező keretmegállapodás 5. szakaszában leírt helyzetnek minősül-e?

2) Az 1999/70/[EK] irányelv mellékletét képező, a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásban foglaltakat a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétesek az olyan nemzeti eljárási szabályok, amelyek (valamennyi egymást követő kinevezés és szerződésmegszüntetés esetében történő) megtámadás vagy keresetindítás formájában aktív cselekvést követelnek meg az ideiglenes jelleggel foglalkoztatott munkavállalótól, hogy ilyen módon, és csakis ilyen módon vonatkozhatson rá a közösségi irányelv, és követelje azokat a jogokat, amelyek az uniós jogrendben őt megilletik?

3) Figyelemmel arra, hogy az állami szektorban és az alapvető szolgáltatások nyújtása körében az üresedés, betegség vagy szabadság (stb.) miatt betöltetlen állások betöltésének szükségessége lényegében „állandó”, és ilyen módon szükségessé válik az ideiglenes alkalmazás igazolására szolgáló „objektív ok” fogalmának körülhatárolása:

a) Értelmezhető-e úgy, hogy ellentétes az 1999/70/EK irányelvvel (annak 5. szakasza (1) [bekezdésének] a) [pontjával]), ezért nem is lehet objektív oka annak, hogy az ideiglenes jelleggel alkalmazott munkavállaló egymást követő, helyettesítés céljából létrejött időszakos munkaszerződések (interinidat) láncolata útján, folyamatosan, az év valamennyi, vagy majdnem valamennyi napján dolgozik, sorozatos, egymást követő kinevezések/behívások révén, amelyek éveken keresztül változatlanul ismétlődnek úgy, hogy a behívás oka ténylegesen mindig megvalósul?

b) Úgy kell-e értelmezni, hogy ez szükségképpen állandó és nem ideiglenes, következésképpen nem fogadható el az 5. szakasz (1) [bekezdésének] a) [pontjában] foglalt „objektív okként”, kiindulva egyfelől a leírt körülményekből, vagyis abból, hogy számtalan kinevezés és behívás történik, amelyek éveken keresztül ismétlődnek, másfelől abból, hogy strukturális hiányosságok vannak, hiányosságok, amelyek az érintett szektoron belüli, helyettesítés céljából létrejött időszakos munkaszerződések százalékos arányában öltenek testet, [és/vagy abban,] hogy ezeket az igényeket mindig és rendszerint ideiglenes jelleggel foglalkoztatott munkavállalókkal fedezik, ami így tartós jellegűvé és a közszolgálat működésének alapvető elemévé válik?

c) Vagy értelmezhető-e úgy, hogy ahhoz, hogy megállapítsuk, hogy mi az ideiglenesség elfogadható határa, lényegében kizárólag az ezen ideiglenes jelleggel alkalmazott munkavállalók foglalkoztatására vonatkozó jogszabály szövegét kell figyelembe venni, amely kimondja, hogy a kinevezésükre szükség esetén, sürgős esetben, illetve időszakos, konjunkturális vagy rendkívüli programok megvalósítása érdekében van lehetőség, végeredményben ahhoz, hogy objektív ok

álljon fenn, az ideiglenes jelleggel történő alkalmazásnak meg kell felelnie ezen kivételes feltételeknek, és ezeknek akkor nem felel meg és ezáltal akkor áll fenn visszaélés, amikor az alkalmazásukra nem pontosan, nem alkalomszerűen vagy nem körültekintően kerül sor[?]

4) Összhangban áll-e az 1999/70/EK irányelv mellékletét képező keretmegállapodással az informatikus közalkalmazottak ideiglenes jellegű szerződésének és a szerződések egymást követő megújításának objektív okaként a szükség, a sürgősség, illetve időszakos, konjunkturális vagy rendkívüli programok megvalósításának elfogadása, ha ezek az állami szektorba tartozó munkavállalók állandó és tartós jelleggel, a határozatlan időre foglalkoztatott közalkalmazottakra jellemző rendes feladatokat látnak el, anélkül, hogy a foglalkoztató közigazgatási szerv ezen kinevezések tekintetében felső korlátokat állapítana meg, és nem teljesíti azt a jogszabályi kötelezettségét sem, hogy ezeket az állásokat és igényeket határozatlan időre foglalkoztatott tisztségviselőkkel töltsse be, továbbá nem alkalmaz semmiféle, ezzel azonos hatású intézkedést annak érdekében, hogy megelőzze és elkerülje az egymást követő ideiglenes jogviszonyokkal való visszaélést, és ezáltal az ideiglenes jelleggel szakaszosan foglalkoztatott informatikus közalkalmazottak munkaviszonya a jelen esetben 17 évig folyamatosan fennállt?

5) Az 1999/70/[EK] irányelv mellékletét képező, a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásban foglaltakkal, valamint annak az Európai Unió Bírósága által adott értelmezésével összeegyeztethető-e a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) ítélkezési gyakorlata, amennyiben az a kinevezés oka tekintetében az egyéb körülményeket figyelmen kívül hagyva, a kinevezés időbeli korlátja keretein belül állapítja meg az objektív ok fennállását, vagy megállapítja, hogy lehetetlen összehasonlítási alapot találni a határozatlan időre kinevezett közszolgálati alkalmazotti állással, figyelemmel az eltérő jogszabályi háttérre, az eltérő kinevezési rendszerre vagy a határozatlan időre kinevezett közszolgálati alkalmazottak által betöltött állások állandóságára és az időszakosan helyettesítő alkalmazottak állásának ideiglenes jellegére?

6) Ha a nemzeti bíróság megállapítja, hogy visszaélésszerű az ideiglenes helyettesítés céljából foglalkoztatott közalkalmazottak egymást követő, időszakos helyettesítésre irányuló szerződések útján való alkalmazása a SERMAS (madridi egészségügyi szolgálat) szolgálatában, amelynek célja a határozatlan időre foglalkoztatott közalkalmazottak által történő szolgáltatásnyújtással kapcsolatos állandó és strukturális szükségletek fedezése, mivel a nemzeti jogrendben nincs semmiféle hatékony intézkedés, amely az ilyen visszaélést szankcionálhatná és a közösségi jog megsértéséből származó következményeket orvosolhatná, az 1999/70/EK irányelv mellékletét képező keretmegállapodás 5. szakasza értelmezhető-e úgy, hogy az arra kötelezi a nemzeti bíróságot, hogy hatékony és visszatartó hatású intézkedéseket alkalmazzon, amelyek a keretmegállapodás hatékony érvényesülését biztosítják, és következésképpen a szóban forgó visszaélést szankcionálják és az említett uniós jogszabály megsértéséből származó következményeket orvosolják, mellőzve annak a nemzeti jogszabálynak az alkalmazását, amely ezt akadályozza?

Igenlő válasz esetén, amint azt az Európai Unió Bírósága a 2016. szeptember 14-i C-184/15 és C-197/15 ítélet 41. pontjában megállapította:

Összeegyeztethető-e az 1999/70/EK irányelv által elérni kívánt céllal az egymást követő ideiglenes jellegű jogviszonyok visszaélésszerű alkalmazásának megelőzése és szankcionálása, valamint az uniós jog megsértése következményeinek orvoslása érdekében tett intézkedésként az időszakosan helyettesítő, kiegészítő jellegű vagy helyettesítésre irányuló közalkalmazotti jogviszony átalakítása tartós közalkalmazotti jogviszonnyá, oly módon, hogy az érintett már a kinevezésétől fogva határozatlan időre foglalkoztatott közszolgálati alkalmazottnak tekinthető, mivel a foglalkoztatása ugyanolyan tartós jellegű, mint az összehasonlítható helyzetben lévő határozatlan időre foglalkoztatott közszolgálati alkalmazottaké?

7) Egymást követő ideiglenes jogviszonyokkal való visszaélés esetén az időszakosan helyettesítő ideiglenes közalkalmazotti jogviszony határozatlan idejű jogviszonnyá történő átalakítása értelmezhető-e akként, hogy az csak akkor felel meg az 1999/70/EK irányelv és a keretmegállapodás céljainak, ha a visszaélést elszenvető ideiglenes jelleggel foglalkoztatott közalkalmazott – az állandóság és az elmozdíthatatlanság elve alapján, az abban foglalt valamennyi jogosultsággal és kötelezettséggel együtt, a határozatlan időre foglalkoztatott informatikusokkal azonos elbánásban

részesülve – ugyanolyan vagy azonos foglalkoztatási feltételeket élvez, mint a határozatlan időre foglalkoztatott közalkalmazott (szociális védelem, szakmai előmenetel, rendes szabadságok biztosítása, szakképzés, fizetés nélküli szabadságok, közigazgatási jogállás, engedélyek, nyugdíjhoz való jogosultságok, a munkahelyről való elbocsátás, valamint a megüresedett állások betöltése és a szakmai előmenetel céljából meghirdetett pályázatokon való részvétel)?

8) Az uniós jog megköveteli-e az ítéletek/jogerőssé vált közigazgatási aktusok felülvizsgálatát a leírt körülmények esetén, amikor a Kühne & Heitz NV ítéletben (3) (2004. január 13., C-453/00) előírt négy feltétel felmerül: 1) a spanyol nemzeti jogban a közigazgatási szerveknek és bíróságoknak lehetőségük van ugyan a felülvizsgálatra, azonban olyan megszorításokkal, amelyek nagyon nehézkessé vagy lehetetlenné teszik annak elérését[;] 2) az ellentmondásos határozatok valamely nemzeti bíróság által, végső fokon történő/egyfokú eljárás keretében meghozott ítélet nyomán jogerőssé váltak; 3) a szóban forgó ítélet a közösségi jog értelmezésén alapszik, amely nem áll összhangban az Európai Unió Bíróságának ítélezési gyakorlatával, és anélkül fogadták el, hogy az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére került volna sor; [4] az érdekelt az említett ítélezési gyakorlatról történő tudomásszerzést követően haladéktalanul a közigazgatási szervhez fordult?

9) A nemzeti bíróságok, mint európai bíróságok, amelyeknek kötelességük az uniós jog teljes körű érvényesülésének biztosítása a tagállamokban, követelhetik-e és kötelesek-e megkövetelni és ítélettel rászorítani a tagállamok nemzeti közigazgatási hatóságát, hogy – a saját hatáskörük keretein belül – elfogadják általában az uniós joggal, és különösen az 1999/70/EK irányelvvel, valamint a keretmegállapodással összeegyeztethetetlen szabályok mellőzése érdekében szükséges rendelkezéseket?

24. Az Arbeidsrechtbank Antwerpen (Belgium) által 2018. február 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-134/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Ellentétes-e az EUMSZ 45. és EUMSZ 48. cikkel, ha a munkaképtelenség miatti 52 hetes várakozási idő – amelynek során betegségi ellátásokat állapítanak meg – elteltét követő munkaképtelenség kezdetekor a legutóbb illetékes állam a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 57. cikke alapján elutasítja a rokkantsági ellátásokra való jogosultságot, és a másik, nem legutóbb illetékes állam az arányos rokkantsági ellátásokra való jogosultság vizsgálatakor e tagállam nemzeti jogával összhangban 104 hetes várakozási időt alkalmaz?

Összeegyeztethető-e a szabad mozgáshoz való joggal, hogy az érintett személy részére e várakozási idő tartama alatt szociális segélyt állapítanak meg, vagy az EUMSZ 45. és EUMSZ 48. cikk alapján a nem legutóbb illetékes állam köteles a legutóbb illetékes tagállam jogában előírt várakozási idő leteltét követően vizsgálni a rokkantsági ellátásokra való jogosultságot akkor is, ha a nem legutóbb illetékes állam nemzeti joga ezt nem engedi meg?

25. Az Arbeidsrechtbank Gent (Belgium) által 2018. március 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-179/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió tisztviselőinek az 1968. február 29-i 259/68/EGK, Euratom, ESZAK tanácsi rendelettel megállapított személyzeti szabályzatával összefüggésben az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés elvét, hogy azzal ellentétes egy tagállam olyan törvényi szabályozása, amely nem teszi lehetővé, hogy egy munkavállaló öregségi nyugdíjának kiszámítása során az e tagállambeli ellátásainál az ebben a tagállamban teljesített sorkatonai

szolgálatot figyelembe vegyék, mivel az érintett személy a sorkatonai szolgálata időpontjában és azt követően is megszakitás nélkül az Európai Unió tisztviselője volt, és ezért a szolgálati időként történő elismerés e tagállam törvényi szabályozása szerinti feltételeit nem teljesítette?

Polgári ügyszak

34. A Tribunal Supremo (Spanyolország) által 2018. február 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-100/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e a gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkével az olyan értelmezés, amely szerint a kötelező biztosítás fedezete kiterjed az álló gépjárműből eredő tüzesettel okozott károkra, ha a tüzeset a gépjármű szállítási funkciójának betöltéséhez szükséges mechanizmusából ered?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén, a gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkével ellentétes-e az az értelmezés, amely szerint a kötelező biztosítás fedezete kiterjed a gépjárműből eredő tüzesettel okozott károkra, ha a tüzesetet nem lehet a gépjármű korábbi mozgásával összefüggésbe hozni, így nem állapítható meg, hogy valamely megtett útvonalhoz kapcsolódik?

3) A második kérdésre adandó nemleges válasz esetén, a gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkével ellentétes-e az az értelmezés, amely szerint a kötelező biztosítás fedezete kiterjed a gépjárműből eredő tüzesettel okozott károkra, ha a gépjármű valamely zárt magángarázsban várakozik?

35. A Tribunal da Relação de Lisboa (Portugália) által 2018. február 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-149/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

a) Úgy kell-e érteni, hogy a Portugáliában hatályos szabályozás kötelező jelleggel, kizárólagosan alkalmazandó rendelkezésként elsőbbséget élvez a „Róma II.” rendelet 16. cikke értelmében?

b) Az említett szabály kollíziós jogot szabályozó közösségi jogi rendelkezésnek minősül-e a „Róma II.” rendelet 27. cikke értelmében?

c) Úgy kell-e tekinteni, hogy a 2009/103/EK irányelv 28. cikkének értelmében a Spanyolországban közlekedési balesetet elszenvedő portugál állampolgárra a portugál polgári törvénykönyv 498. cikkének 3. bekezdésében előírt elévülési szabályozás alkalmazandó?

Gazdasági ügyszak

25. Az Amtsgericht Düsseldorf (Németország) által 2018. február 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-130/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e érteni a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyes fordítás: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikke (1) bekezdése c) pontjának iii. alpontját, hogy a járat menetrend szerinti indulásának időpontját megelőző hét napon belüli törlése esetén

megszűnik a kártalanításhoz való jog abban az esetben is, ha az utas az átfoglalás során összesen kevesebb, mint három, de több, mint két óra késést szenved el, mivel a menetrend szerinti indulás időpontjához képest a tényleges indulás több, mint kettő, de kevesebb, mint három órát késik?

26. A Landgericht Bonn (Németország) által 2018. február 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-143/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2002/65/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének c) pontját, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés vagy gyakorlat, mint az alapügyben hivatkozott, amely a távollevők között kötött kölcsönszerződések esetében nem írja elő az elállási jog kizárását, ha a fogyasztó kifejezett kérelmére a szerződést mindkét fél már teljes mértékben teljesíti, mielőtt a fogyasztó az elállási jogát gyakorolná?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2002/65/EK irányelv 4. cikkének (2) bekezdését, 5. cikkének (1) bekezdését, 6. cikke (1) bekezdése második albekezdésének második francia bekezdését és 6. cikkének (6) bekezdését, hogy a nemzeti jog által a 2002/65/EK irányelv 5. cikke (1) bekezdésének, 3. cikke (1) bekezdése 3. pontja a) alpontjának megfelelően előírt adatok szabályszerű közlésére és a nemzeti jog alapján az elállási jog fogyasztó általi gyakorlására vonatkozóan nem más, mint a releváns ténybeli elemek összessége és az e szerződés megkötését kísérő összes körülmény alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztót kell alapul venni?

3) Az első és a második kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni a 2002/65/EK irányelv 7. cikkének (4) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami rendelkezés, amely a távollevők között kötött fogyasztói hitelszerződéstől kinyilvánított elállást követően előírja, hogy a szolgáltatónak a fogyasztó részére azon az összegben túlmenően, amelyet a fogyasztótól a távollevők között kötött szerződés szerint kapott, az erre az összegre eső használati ellenértéket is meg kell fizetnie?

27. A Rechtbank Noord-Nederland (Hollandia) által 2018. március 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-163/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 261/2004 rendelet 8. cikkének (2) bekezdését, hogy az az utas, akinek (a nemzeti jogba átültetett) a szervezett utazási formákról szóló 90/314/EGK irányelv alapján joga van jegye árának utazásszervezője általi visszatérítéséhez, a légi fuvarozótól már nem követelhet visszatérítést?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Mégis követelheti-e az utas a légi fuvarozótól jegye árának visszatérítését, ha abból kell kiindulni, hogy az utas utazásszervezője felelősségre vonása esetén pénzügyileg nem lesz képes a jegy árát ténylegesen visszatéríteni, és az utazásszervező a visszatérítés biztosítását szolgáló megelőző intézkedéseket sem tett?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú határozatot.

Közigazgatási ügyszak

110. A Bíróság (első tanács) 2018. március 7-i ítélete (a Conseil d'État [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Cristal Union, a Sucrerie de Toury SA jogutódja kontra Ministre de l'Économie et des Finances (C-31/17. sz. ügy)⁶

Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben előírt kötelező mentességet alkalmazni kell a villamos energia előállításához felhasznált energiatermékekre, amennyiben e termékeket a villamos energia és a hőenergia ezen irányelv 15. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett kapcsolt előállításához használják fel.

111. A Bíróság (tizedik tanács) 2018. március 7-i ítélete (a Curtea de Apel Constanța [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Întreprinderea Individuală Dobre M. Marius kontra Ministerul Finanțelor Publice – A. N. A. F. – D. G. R. F. P. Galați – Serviciul Soluționare Contestații, A. N. A.F – D. G. R. F. P. Galați – A. J. F. P. Constanța – Serviciul Inspecție Fiscală Persoane Fizice 2 Constanța (C-159/17. sz. ügy)⁷

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 167–169. és 179. cikkét, 213. cikkének (1) bekezdését, 214. cikkének (1) bekezdését és 273. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amely lehetővé teszi az adóhatóság számára, hogy valamely adóalanytól megtagadja a hozzáadottértékadó-levonási jogot, ha megállapításra kerül, hogy az adóalany felrótt kötelezettségzegés miatt az adóhatóság nem rendelkezhetett az annak megállapításához szükséges adatokkal, hogy teljesülnek az említett adóalany által előzetesen megfizetett hozzáadottérték-adó levonásához való jog anyagi jogi követelményei, vagy hogy ez utóbbi csalárd módon járt el a célból, hogy e jogban részesülhessen, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

Munkaügyi ügyszak

18. A Bíróság (első tanács) 2018. március 7-i ítélete (a Tribunale civile di Trapani [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Giuseppa Santoro kontra Comune di Valderice, Presidenza del Consiglio dei Ministri (C-494/16. sz. ügy)⁸

Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletét képező, 1999. március 18-án megkötött, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló keretmegállapodás 5. szakaszát úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem szankcionálja az egymást követő, határozott idejű munkaszerződéseknek a közsférába tartozó munkáltató általi visszaélészerű alkalmazását az érintett munkavállaló részére történő olyan kártérítés megfizetésével, amely a határozott idejű munkaviszony határozatlan idejűvé való átalakítása elmaradásának kompenzálására szolgál, hanem az említett munkavállaló utolsó munkabérének 2,5-szerese és 12-szerese közötti összegű kártérítés megítélését írja elő, azzal a lehetőséggel, hogy ez utóbbi részére megítélhető a kár teljes összegének megtérítése is, amennyiben vélelem útján bizonyítja, hogy lehetőségektől esett el azt illetően, hogy állást találjon, vagy amennyiben szabályosan kiírtak volna felvételi pályázatot, azon sikerrel tudott volna részt venni, amennyiben e szabályozáshoz hatékony és visszatartó erejű szankcionáló mechanizmus társul, amelynek megítélése a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

⁶ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak 86. sz. alatt.

⁷ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak 139. sz. alatt.

⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 1. szám, Munkaügyi ügyszak 1. sz. alatt.

19. A Bíróság (tizedik tanács) 2018. március 7-i ítélete (az Augstākā tiesa [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – DW kontra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (C-651/16. sz. ügy)⁹

Az EUMSZ 45. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely az anyasági támogatás összegének kiszámításához szükséges átlagos járulékalap meghatározása céljából a referencia-időszak azon hónapjait, amelyek során az érintett személy valamely uniós intézménynél dolgozott, és e tagállam szociális biztonsági rendszerében nem volt biztosított, foglalkoztatás nélküli időszaknak tekinti, és azokra az említett tagállamban meghatározott átlagos járulékalapot alkalmazza, aminek eredményeként az e személy részére megállapított anyasági támogatás összege lényegesen csökken ahhoz képest, amely akkor járt volna neki, ha kizárólag ugyanezen tagállamban folytatott volna keresőtevékenységet.

Polgári ügyszak

27. A Bíróság (nagytanács) 2018. március 6-i ítélete (a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság – Magyarország előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „SEGRO” Kft. kontra Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Földhivatala (C-52/16. sz. ügy), Günther Horváth kontra Vas Megyei Kormányhivatal (C-113/16. sz. ügy)¹⁰

Az EUMSZ 63. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló tagállami szabályozás, amelynek értelmében a mezőgazdasági földterületen korábban létesített olyan haszonélvezeti jogok, amelyek jogosultjai e földterületek tulajdonosának nem közeli hozzátartozói, a törvény erejénél fogva megszűnnek, és azokat az ingatlan-nyilvántartásból törölni kell.

28. A Bíróság (második tanács) 2018. március 8-i ítélete (az Oberlandesgericht Düsseldorf [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – DOCERAM GmbH kontra CeramTec GmbH (C-395/16. sz. ügy)¹¹

1) A közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet 8. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy annak megítélésekor, hogy valamely termék külső jellegzetességei kizárólag a termék műszaki rendeltetésének következményei-e, meg kell vizsgálni, hogy e rendeltetés az egyetlen olyan tényező-e, amely e jellegzetességeket meghatározta, mivel az alternatív formatervezési minták megléte e tekintetben nem releváns.

2) A 6/2002 rendelet 8. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy annak megítélésekor, hogy valamely termék érintett jellegzetességei kizárólag a termék műszaki rendeltetésének következményei-e ezen rendelkezés értelmében, a nemzeti bíróságnak figyelembe kell vennie az adott eset valamennyi releváns, objektív körülményét. E tekintetben nem lehet az „objektív megfigyelőre” tett benyomásra támaszkodni.

29. A Bíróság (hetedik tanács) 2018. március 8-i ítélete (a Tribunal da Relação do Porto [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Saey Home & Garden NV/SA kontra Lusavouga-Máquinas e Acessórios Industriais SA (C-64/17. sz. ügy)¹²

1) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 25.

⁹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Munkaügyi ügyszak 10. sz. alatt.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 5. szám, Polgári ügyszak 31. sz. alatt.

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 12. szám, Polgári ügyszak 67. sz. alatt.

¹² A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Polgári ügyszak 20. sz. alatt.

cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatokra is figyelemmel – a valamelyik szerződő fél által kiállított számlákon említett általános értékesítési feltételekben szereplő, az alapeljáráásban szóban forgóhoz hasonló joghatósági kikötés nem felel meg e rendelkezés követelményeinek.

2) Az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontját akként kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében a két eltérő tagállamban székhellyel rendelkező és tevékenységet folytató két társaság által termékeknek valamely olyan harmadik tagállam piacán való forgalmazása tekintetében kötött, értékesítési jog átruházására irányuló szerződés felmondásával kapcsolatos kártérítés iránti kérelem elbírálására, amely harmadik tagállam területén e társaságok egyike sem rendelkezik sem fiókteleppel, sem telephellyel, azon tagállam bírósága rendelkezik joghatósággal, ahol a szolgáltatásnyújtásnak a szerződéses rendelkezésekből következő elsődleges helye, valamint – ilyen rendelkezések hiányában – e szerződés tényleges teljesítésének helye található, és ha a kérdéses hely ezen az alapon nem határozható meg, ahol a szolgáltatás nyújtójának lakóhelye található.

Gazdasági ügyszak

21. A Bíróság (nagytanács) 2018. március 6-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Slowakische Republik kontra Achmea BV (C-284/16. sz. ügy)¹³

Az EUMSZ 267. és EUMSZ 344. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes a tagállamok között létrejött nemzetközi megállapodásban szereplő, a Holland Királyság és a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság között a beruházások elősegítéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodás 8. cikkéhez hasonló olyan rendelkezés, amelynek értelmében e tagállamok egyikének beruházója a másik tagállamban létesített beruházásokra vonatkozó vita esetén ezen utóbbi tagállammal szemben választottbíróság előtt indíthat eljárást, amely bíróság hatáskörét e tagállam köteles elfogadni.

22. A Bíróság (harmadik tanács) 2018. március 7-i ítélete (az Amtsgericht Düsseldorf és a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – flihtright GmbH kontra Air Nostrum, Líneas Aéreas del Mediterráneo SA (C-274/16. sz. ügy), Roland Becker kontra Hainan Airlines Co. Ltd (C-447/16. sz. ügy), Mohamed Barkan és társai kontra Air Nostrum, Líneas Aéreas del Mediterráneo SA (C-448/16. sz. ügy)¹⁴

1) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazható az olyan, harmadik államban székhellyel rendelkező alperesre, mint az alapeljáráás alperese.

2) A 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „szerződéssel vagy szerződéses igényvel kapcsolatos ügy” fogalma kiterjed a légi utasok által a csatlakozó járat jelentős késése esetén a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján az olyan üzemeltető légi fuvarozóval szemben benyújtott kártalanítás iránti keresetre, amely légi fuvarozó az érintett utasnak nem szerződéses partnere.

3) A 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdését, valamint a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a csatlakozó járat e rendelkezések

¹³ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 9. szám, Gazdasági ügyszak 28. sz. alatt.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél VII. évfolyam 10. szám, Gazdasági ügyszak 30. sz. alatt., 2016. november

értelmében vett „teljesítési helye” a második járat érkezési pontja, amennyiben a két légi járaton a szállítást két különböző légi fuvarozó végzi, és e csatlakozó járat jelentős késése miatti, a 261/2004 rendelet szerinti kártalanítás iránti keresetet az említett légi járatok közül az első során fellépő zavarra alapítják, amely járatot olyan légi fuvarozó üzemeltetett, amelyik nem szerződéses partnere az érintett utasoknak.

23. A Bíróság (első tanács) 2018. március 7-i ítélete (a Nejvyšší soud České republiky [Cseh Köztársaság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – E.ON Czech Holding AG kontra Michael Dědouch, Petr Streitberg, Pavel Suda (C-560/16. sz. ügy)¹⁵

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 22. cikkének 2. pontját úgy kell értelmezni, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan kereset elbírálására, amely egy társaság többségi részvénytulajdonosa által a kisebbségi részvényesek számára a részvényeiknek az említett többségi részvénytulajdonosra való kötelező átruházása esetén fizetendő ellentételezés észszerűségének felülvizsgálatára irányul, az e társaság székhelye szerinti tagállam bíróságai kizárólagos joghatósággal rendelkeznek.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

X. 2018. március 5-én benyújtott kereset (T-135/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

- Az Európai Parlament főtitkára által kibocsátott 2017-1635. számú terhelési értesítőt semmisítse meg;
- az Európai Parlament főtitkára által 2017. november 30-án hozott, 264 196,11 euró összeg visszaköveteléséről szóló határozatot semmisítse meg.

Jogalapok és fontosabb érvek:

Keresete alátámasztása érdekében a felperes hét jogalapra hivatkozik.

1. Az első jogalap arra vonatkozik, hogy a főtitkár határozatában az útiköltség-térítéssel, valamint az akkreditált parlamenti asszisztensekkel kapcsolatos ténymegállapítások ellentétben állnak az objektív valósággal. A felperes kizárólag olyan esetekben igényelt útiköltség-térítést, amikor az európai parlament elnökségének az Európai Parlament tagjainak státútumára vonatkozó végrehajtási intézkedésekről szóló, 2009/C 159/01 számú határozatában rögzítettek szerint arra jogosulttá vált.

A határozatban hivatkozott, az Európai Parlamenttel szerződéses jogviszonyban álló akkreditált parlamenti asszisztensek a felperes parlamenti képviselői munkavégzését segítették a brüsszeli és strasbourgi képviselői munkája során.

2. A második jogalap a fegyveregyenlőség elvének megsértésére vonatkozik.

A főtitkári határozatban foglalt tényállást megalapozó bizonyítékokat a felperes nem ismerhette meg. A főtitkár felperes írásban előterjesztett kérelmére azokat részére nem küldte meg, így az érdemi észrevételektől mindvégig el volt zárva. A pártatlan és tisztességes eljárás, a fegyveregyenlőség elvének, a felperes védekezéshez való jogának sérelmével született meg azon főtitkári határozat, melyen a terhelési értesítő, mint felperest érintő jogi aktus nyugszik.

3. A harmadik jogalap arra vonatkozik, hogy a főtitkári határozat tévesen értelmezi a jogot a bizonyítási teher vonatkozásában. A főtitkári határozatban állítottakkal ellentétben a Törvényszék T-

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 2. szám, Gazdasági ügyszak 3. sz. alatt.

479/13. sz. Marciani kontra Parlament ügyben 2014. október 10-én hozott ítéletének 54. pontjában kifejtettek a jelen ügyben már csak azért sem tekinthetők irányadónak, mert Marciani képviselő úr esetében az ún. KKJ szabályzatot kellett alkalmazni, míg a felperes képviselői mandátumának gyakorlása során már a Tanács 160/2009/EK rendelete volt hatályban.

4. A negyedik jogalap az akkreditált parlamenti asszisztenseknek kifizetett díjazás tekintetében a visszakövetelés jogalapjának hiányára vonatkozik. E jogalap két részből áll:

A negyedik jogalap első része a felperes és az Európai Parlament közötti jogviszony hiányára vonatkozik. A 160/2009/EK rendelet hatálybalépése óta az Európai Parlament, nem pedig a képviselő áll jogviszonyban az akkreditált parlamenti asszisztenssel és az Európai Parlament nem költségeket térít meg, hanem díjazást fizet. Az akkreditált parlamenti asszisztensekkel kapcsolatosan munkavégzésre irányuló jogviszony vonatkozásában a felperes nem állt szerződéses kapcsolatban az Európai Parlamenttel. Az Európai Parlament nem a felperes részére folyósította az akkreditált parlamenti asszisztentst megillető javadalmazást. Jogviszony és jogalap hiányában a felperesnek nem állhat fenn visszafizetési kötelezettsége az Európai Parlament irányába.

A negyedik jogalap második része arra vonatkozik, hogy az akkreditált parlamenti asszisztensek külső tevékenysége nem keletkeztet visszakövetelési jogot a kifizetett díjazás vonatkozásában. Az Európai Unió tisztviselői személyi szabályzatának 12. cikke nem zárja ki a külső foglalkoztatást, csupán be kell szerezni a kinevezésre jogosult hatóság hozzájárulását annak elfogadásához. Ellenben a jogszabály a hozzájárulás iránti kérelem elmaradása esetében a teljes kifizetett díjazás visszafizetésében testet öltő szankciót nem ír elő.

5. Az ötödik jogalap a kötelezettséget megállapító jogszabály visszaható hatályú alkalmazásának tilalmára vonatkozik. A főtitkári határozat 8. pontja a megállapítás jogalapjai körében az alkalmazási szabályok 39a. cikkére hivatkozott, holott az európai parlament elnökségének az európai parlamenti képviselők státútumának alkalmazási szabályai módosításáról szóló, 2015/C 397/03. számú határozat 2016. január 1-től alkalmazandó, a jelen jogvitában így relevanciával nem bírhat.

6. A hatodik jogalap az összegszerűség meghatározása körében az indokolási kötelezettség megsértésére és az arányosság elvének megsértésére vonatkozik. A követelt összeg sem részleteiben, sem a számítási módban nem indokolt, és azt feltételezi, hogy a parlamenti asszisztens soha nem végzett munkát a felperes javára.

7. A hetedik jogalap arra vonatkozik, hogy a céljától eltérően értékelték és megalapozatlan következtetést vontak le az útiköltség-térítéshez csatolt, az utazás napjának igazolására szolgáló dokumentumból.

XI. A Törvényszék 2018. március 20-i ítélete – Webgarden kontra EUIPO (Dating Bracelet) (T-272/17. sz. ügy)¹⁶

1) *A Törvényszék a keresetet elutasítja.*

2) *A Törvényszék a Webgarden Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.-t kötelezi a költségek viselésére.*

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

¹⁶ A keresetet l.: Hírlevél VIII. évfolyam 8. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, XIV. sz. alatt.

Kfv.IV.35.274/2017/6.

A beruházás (művelet) végrehajtásához kapcsolódnak nemcsak a létrehozásával összefüggésben, hanem már a beruházás szakszerű üzemeltetése érdekében felmerülő, a Vhr. 3.sz. mellékletében felsorolt mindazon szolgáltatások, melyeknek ellenértéke a beruházáshoz kapcsolódó egyéb kiadásként a Vhr. 19. § (1) bekezdése és a 31. § (1) bekezdés a) pontja alapján a 3. sz. mellékletben meghatározott mértékig elszámolható.

Az ügy központi kérdését a kereseti és felülvizsgálati kérelem alapján annak vizsgálata képezte, hogy az elutasított költség számlákban megjelenő szolgáltatások ellenértéke a támogatott beruházás megvalósulása érdekében felmerült kiadások közé tartoznak-e.

A felperes a 27/2007. (IV. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) alapján állattartó telep korszerűsítése, mint komplex beruházás megvalósítására kapott támogatást, mely magában foglalt épített és beépített technológiával, gépbeszerzéssel és telepi infrastruktúra fejlesztéssel kapcsolatos tevékenységeket. A Jogcímrendelet 2. § (1) bekezdése a beruházási támogatás fogalmát nem határozza meg, de a (2) bekezdésben „a rendeletben nem meghatározott fogalmakra” a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 3. §-át tekinti irányadónak. Az ügyben kulcsfontosságú ilyen fogalmak az intézkedés és alintézkedés [A], valamint a beruházási támogatás [B].

A) A Vhr. 3. § 1. pontja szerint az intézkedés és az alintézkedés a támogatható műveletek különböző kiterjedésű köre. A 3. pont szerint az 1698/2005/EK tanácsi rendelet [az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1305/2013/EU rendeletének az ügy idején alkalmazandó 88. cikk második mondata alapján] 2. cikk e) pontja a műveletet e rendelet 4. cikkében meghatározott célkitűzések elérése eszközeként határozza meg.

A vidékfejlesztés támogatásának eszerint az alábbi célkitűzések eléréséhez kell hozzájárulnia: (a) a mezőgazdaság és az erdészet versenyképességének javítása a szerkezetátalakítás, a fejlesztés és az innováció támogatása révén; (b) a környezet és a vidék minőségének javítása a termőföld-hasznosítás támogatása révén; (c) az életminőség javítása a vidéki területeken és a gazdasági tevékenység diverzifikálásának ösztönzése. E célkitűzéseket az ugyanebben a jogszabályban meghatározott négy tengellyel kell megvalósítani.

Megállapítható tehát, hogy az (al-)intézkedés, a művelet (és rajta keresztül a beruházás) fogalmát a célkitűzés komplexitásán keresztül kell értelmezni az EMVA vidékfejlesztési támogatás rendeltetésével összefüggésben.

B) A Vhr. 3. § 6. pontja értelmében „beruházási támogatás: olyan nem terület-, illetve állatlétszám alapú intézkedés, alintézkedés keretében nyújtandó támogatás, amely legalább egy, a Tv. 9. § a) pontjában meghatározott beruházás – ideértve az immateriális javak beszerzését is – megvalósítására irányul”.

A 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: MVH Eljárási tv.) 9. § a) pontja szerint beruházás: „ az ügyfél által eszközölt, a számvitelről szóló törvény és a személyi jövedelemadóról szóló törvény által befektetett eszközként aktiválhatónak minősített ráfordítások összessége...”. A számviteli törvény 24. § (1), (2) bekezdése szerint befektetett eszközként olyan eszközöket szabad kimutatni, amelyeknek az a rendeltetése, hogy a vállalkozó működési tevékenységét tartósan, legalább egy éven túl szolgálják. A befektetett eszközök közé az immateriális javak, a tárgyi eszközök, a befektetett pénzügyi eszközök tartoznak.

A számviteli jogszabályok szerint a befektetett eszközként aktiválható beruházáshoz kapcsolódóan a Vhr. 31. § (1) bekezdése alapján az alábbi kiadások után is vehető igénybe támogatás:

- a 3. számú mellékletben hivatkozott szolgáltatások, az ott meghatározott mérték erejéig,
- az engedélyezési eljárás díja,

- a szabadalmi jogok és licenck ellenértéke.

A 3. számú mellékletben felsorolt szolgáltatások elszámolhatóságának egyik alapvető feltétele, hogy az a beruházáshoz kapcsolódjon, és ne haladja meg a jogalkotó által meghatározott mértéket. Az elszámolhatóság kapcsán további korlátozó rendelkezést a 31. § (4) és (5) bekezdése tartalmaz, az elszámolhatóság időbeli korlátja a kérelem benyújtását megelőző 12 hónap. A korábban felmerült kiadások jogszerűen nem számolhatók el, valamint bizonyos szolgáltatások kizárólag meghatározott célra fordíthatók, így többek között a megvalósult művelet népszerűsítésére.

A fenti szabályozással összhangban rendelkezik a Vhr. 19. § (1) bekezdése a kiadások elszámolásáról, mely nem teszi lehetővé a támogatási határozattal jóváhagyott összeget és mértéket meghaladó, vagy nem a művelet végrehajtása érdekében felmerült kiadás elszámolását.

A Vhr. 3. sz. melléklet 8., 13. és 35. sorában szerepel a felperes által igénybe vett számítógépes programozás, internetes reklámhely és -idő, illetve piac-, közvélemény-kutatási szolgáltatás ellenértéke, melyek elszámolása az ott meghatározott összeg erejéig jogszerűnek minősül, ha a támogatott beruházáshoz való kapcsolódási pont megállapítható.

A Kúria álláspontja szerint a fenti szabályozás együttes alkalmazása mellett tévedett az alperes és az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy a beruházással közvetlen összefüggésben felmerült kiadasként csak az épített és beépített technológiák létrehozásához kapcsolódó kiadások ismerhetők el. Ezzel szemben a 3. sz. mellékletben több olyan szolgáltatás szerepel, amely a művelet előkészítéséhez, vagy a már megvalósult beruházás üzemeltetéséhez kapcsolódik. (pl. TESZOR 6202 információ-technológiai szaktanácsadás, 63112 internetes reklámhely). Továbbá ezt erősíti meg a Vhr. 31. § (4) és (5) bekezdései fentiekben már ismertetett rendelkezései is.

Az alperesi határozat megállapítása, mely szerint a megbízási szerződések igazolják, hogy az elszámolni kívánt egyéb kiadások kizárólag az üzemeltetési időszakra vonatkoznak iratellenes. Ellenben a megbízási szerződések alátámasztják a felülvizsgálati kérelem azon hivatkozását, hogy az igénybe vett szolgáltatások a projekt komplexitásának megvalósításával összefüggésben merültek fel, melynek elszámolhatóságát a Vhr. 19. § (1) bekezdése és 31. § (1) bekezdés a) pontja egyaránt lehetővé teszi. A beépítéssel önmagában a célkitűzés, azaz például a működtetéshez szükséges telepírányítási szoftver és betanítás nélkül – még nem valósul meg. Ezért megalapozottan nem állítható, hogy az üzemeltetés érdekében felmerülő költségek egyéb kiadás címén nem számolhatók el, ilyen megszorító értelmezés a jogszabályok normaszövegéből nem következik.

A Kúria szerint a felperes ügyében az elsődleges jogforrás a Jogcímrendelet és a Vhr., valamint a hivatkozott uniós jogforrások, ezért az egyéb kiadás elszámolhatóságának megítélésakor e rendeletek szabályozásából kellett kiindulni. A számviteli rendelkezéseket ezekkel összefüggésben kell alkalmazni.

A Kúria szerint az elszámolni kívánt vitatott tételek a támogatás célkitűzésével összefüggésben állnak. A célkitűzés redukálása az építési beruházás üzembe helyezésére és ezzel az elszámolható kiadások körének szűkítése nem áll összhangban a támogatás rendeltetésével. A hatóság támogatható tevékenységként ugyanis nem csak építési beruházást és eszközbeszerzést, hanem egyéb elszámolható kiadásnak minősülő tevékenységet is engedélyezett, mely tevékenységekből állt össze a támogatott művelet (projekt).

A Vhr. 3. § 4. pontja alapján a művelet akkor tekinthető megvalósultnak, ha a műveletet alkotó összes tevékenység okirattal történő lezárása megtörtént. A komplex beruházás tehát akkor zárul le, amikor a támogatható tevékenységnek minősülő gazdasági eseményről az utolsó, pénzügyileg is rendezett számviteli bizonylatot kiállítják. Az alperesi hatóság és az elsőfokú bíróság a kifogásolt számlák kiállításának időpontját nem kifogásolta és a peradatok alapján nem merült fel, hogy a beruházás befejezését, az üzembe helyezést követően felmerülő költség elszámolása valósult meg.

A Kúria ezért túligénylést az ügyben nem tárt fel, így a mentesítés kapcsán a felülvizsgálati kérelemben megjelölt további jogsértés vizsgálatát mellőzte.

A Kúria a fentiek szerint érdemben ugyanígy indokolta döntését a hasonló Kfv.IV.35.134/2017/5. számú ítéletében is.

A jogerős ítélet a már kifejtettek szerint a Vhr. 31. § (1) bekezdés a) pontjának és a 3. sz. melléklet rendelkezéseinek megszorító értelmezése következtében bizonyult jogszabálysértőnek, ezért a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet, valamint az alperes jogszabálysértő határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az ügyben eljáró elsőfokú közigazgatási szervet új eljárás lefolytatására kötelezte.

A megismételt eljárásban az elsőfokú hatóságnak a perbeli költség számlák figyelembevételével kell elbírálnia a felperes 2004. december 31-én benyújtott kifizetési kérelmét.

Kfv.IV.35.279/2017/4.

Az Eljárási tv 64. § (1) bekezdése szerinti öt éves elévülési idő csak közvetlenül alkalmazandó uniós jogi norma eltérő rendelkezése hiányában alkalmazható. Az uniós szabályozás fogalmi rendszere alapján a jogosulatlan kifizetésről szóló első értesítés csak tájékoztató funkcióval bír, melynek nem csak a jogosulatlan kifizetés visszatérítéséről szóló hatósági döntés felel meg.

A felülvizsgálati kérelemben a felperes is hivatkozott a 796/2004/EK rendelet (a továbbiakban: EK rendelet) mint közvetlenül alkalmazandó uniós jogi norma szerinti elévülési szabályokra. A rendelet 73. cikke szerint "Az (1) bekezdésben említett [jogosulatlan kifizetésre tekintettel történő] visszafizetési kötelezettség nem alkalmazható, ha a támogatás kifizetése és a kedvezményezett számára a kifizetés jogosulatlan voltával kapcsolatban az illetékes hatóság által tett első értesítés között tíz évnél hosszabb idő telt el. Az első albekezdésben említett időszak azonban négy évre korlátozódik, ha a kedvezményezett jóhiszeműen járt el."

Az EK rendelet a 10 éves – jóhiszeműség esetében 4 éves – időtartamot nem a jogosulatlan részvételt megállapító határozat és a visszafizetésről érvényesen rendelkező határozat meghozatala között eltelt időként definiálja, hanem a jogosulatlan részvételt megállapító határozat és a hatóság által a jogosulatlan kifizetésről tett első értesítés időpontja közötti időtartamként. Az első értesítést tartalmazó hatósági aktusnak pedig az EK rendelet 73. cikk (5) bekezdése értelmében megfelel a 2010. március 22-én kelt 193/0103/289/9/008. számú határozat, amely megállapította, hogy a felperes által igénybe vett támogatás egy része jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül; függetlenül attól a tényről, hogy később e határozatot hatályon kívül helyezték.

Az EK rendelet fogalmi rendszeréből is az tűnik ki, hogy különbséget kell tenni a jogosulatlan kifizetésről tett "első értesítés" és a jogosulatlan kifizetés visszatérítéséről szóló "döntés" [lásd az EK rendelet 73. cikk (2) bekezdését] mint hatósági aktusok között; e rendszer logikájából az következik, hogy míg jogosulatlan kifizetés visszatérítéséről szóló "döntés" alatt a tagállami hatóság jogerős döntését értjük, az "első értesítés" ehhez képest egyfajta tájékoztatói funkcióval bír, amely funkciót a 2010. március 2-i határozat is teljesíti.

Az EK rendelet 73. cikk (5) bekezdésének értelmezése alapján tehát nem állapítható meg – a felperes jóhiszeműsége esetén sem –, hogy az elsőfokú bíróság eljárásának tárgyát képező határozat sérti a jelen ügyben irányadó EK rendelet 73. cikk (5) bekezdése szerinti elévülési szabályokat. Tekintettel az EK rendelet mint közvetlenül alkalmazandó uniós jogi norma tagállami jog feletti elsőbbségére (lásd többek között az Európai Bíróság 106/77. Simmenthal ítéletét), amely alapján az elévülés a fentiek szerint kizárható.

A felperes jóhiszeműségét megalapozó konkrét körülményt a felülvizsgálati kérelmében sem jelölt meg. „Az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a 796/2004 rendelet 73. cikkének (5) bekezdése szerinti mezőgazdasági termelő jóhiszeműnek tekintendő, ha őszinte meggyőződése volt, hogy az érintett területek támogathatók voltak. A jelen ítélet 88. pontjában említett okok miatt azonban az, hogy az illetékes hatóságok e területek után támogatást fizettek, önmagában nem alapozhatja meg e mezőgazdasági termelő jóhiszeműségét (C-684/13. sz. ügyben Demmer ügyben hozott ítélet, 92. pont)."

Kfv.IV.35.306/2017/5.

A fiatal mezőgazdasági termelő által igénybe vett támogatás nem minősül jogosulatlannak a 67/2007. (VII. 26.) FVM rendelet 9. § (1) bekezdése alapján, ha az ügyfél csak az ott meghatározott egyik feltételt nem teljesíti. A feltételek közötti kapcsolat konjunktív, ezért nem mellőzhető azok együttes fennállásának vizsgálata a hatósági eljárásban.

A Kúria a jogerős ítélet iránymutatását azzal egészítette ki, hogy az elsőfokú hatóság a támogatás megvonása körében, a visszafizetendő összeg meghatározása során vegye figyelembe, hogy a tagállami hatósági eljárásokban közvetlenül alkalmazandó uniós jogi norma (640/2014/EU bizottsági rendelet) rendelkezései a támogatás-megvonás és a szankciók arányosságának elvén alapulnak, különösen, amikor a kedvezményezett vis maior vagy rendkívüli körülmények miatt nem képes eleget tenni a kötelezettségvállalásának. A tagállami szerveknek az uniós jog alkalmazása során hatáskörüket az uniós jog általános elveinek tiszteletben tartásával, ennél fogva az arányosság elvére is figyelemmel kell gyakorolniuk (lásd többek között a C-262/99. sz. Louloudakis-ügyben hozott ítélet 67. pontját, a C-188/09. sz., Profaktor Kulesza, Frankowski, Józwiak, Orłowski ügyben hozott 29. pontját, C-201/10 Urbán ügyben hozott ítélet 23. pont).

Kfv.I.35.486/2017/6.

A rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettségének megállapításakor nem vehetők figyelembe a munkaerő-kölcsönzés munkajogi és társadalombiztosítási ellátásokat szabályozó uniós előírásai, hanem az adójogi jogviszonyt a magyar szabályozás alapján kell megítélni.

A Kúriának egy speciális jogkérdésben kellett állást foglalnia, az uniós jog által meghatározott szempontból szabályozott munkaerő-kölcsönzés keretében foglalkoztatottak kapcsán, hogy a magyar jog hatálya alá tartozó adójogviszony esetén mely társaságnak keletkezik adófizetési kötelezettsége.

Mindenekelőtt a Kúria rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helytállónan tárta fel, azonban a levont jogi következtetései tévesek. A perbeli esetben a felek között létrejött szerződés alapján munkaerő-kölcsönzés jött létre, mely területet a közösségi jog két szempontból is szabályozza. Egyrészt, a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv alapján, másrészt a 883/2004/EK rendelet meghatározza, hogy az így külföldre kölcsönzött munkavállaló melyik tagállam társadalombiztosítási szabályainak hatálya alatt áll. Az irányelv 3. cikkében meghatározza, hogy a kölcsönzött munkavállalóra a fogadó tagállam mely munkajogi szabályait kell alkalmazni. Ezek az előírások megakadályozzák, hogy a munkaerő-kölcsönzést rugalmasan szabályozó tagállamok kölcsönbeadói illetéktelen előnyhöz jussanak egy olyan másik tagállam piacán, ahol a kölcsönzött munkavállalót szigorú törvényi védelem illeti meg.

Társadalombiztosítási szempontból a rendelet fő szabálya az, hogy a munkavállaló a munkavégzés helye – jelen esetben a kölcsönvevő székhelye – szerinti biztosítási rendszer hatálya alá kerül, azaz a kölcsönzött munkavállaló külföldön válik biztosítottá és ott fizeti a kötelező járulékokat, a fogadó ország szabályai szerint. Ugyanakkor, ha a kölcsönvevő székhelye egy másik tagállamban van, úgy a várhatóan 24 hónapot meg nem haladó kikölcsönzésnél a munkavállaló továbbra is a kölcsönbeadó székhelye szerinti biztosítási jogszabályok hatálya alatt maradhat, ha megfelel a rendeletben rögzített bizonyos feltételeknek és kiküldése nem egy másik személy leváltása érdekében történik.

A rendelet alkalmazási köre behatárolja, hogy mely ellátásokat szabályozó jogszabályokra kell vonatkoztatni előírásait.

A felperes által hivatkozott C-202/97 Fitzwilliam-esetben az EU Bíróság az ideiglenes kiküldetésekre vonatkozó kivételt a munkaerő-kölcsönzés esetén is irányadónak tekintette. Ennek az ítéletnek a jelentősége abban állt, hogy az EU Bíróság kimondta nem kerülhető meg a fogadó ország társadalombiztosítási rendszere azzal, hogy a munkáltató munkavállalóit egy kizárólag e célra létrehozott külföldi kölcsönbeadón keresztül foglalkoztatja, mely cég más érdemi tevékenységet nem végez. Ehhez az értelmezéséhez az EU Bíróság következetes maradt, alkalmazását további eseteiben is megerősítette, sőt ki is bővítette. (C-115/11., C-404/98., C-178/97.)

A Kúria azért tartotta szükségesnek ismertetni ezeket az előírásokat és eseteket, mert rá kívánt világítani arra, hogy a perbeli esetben nem a munkaerő-kölcsönzéshez kapcsolódó munkajogi, illetve társadalombiztosítási kérdések megítélése volt a per tárgya, hanem egy speciális adó viseléséről kellett dönten. Az adófizetési kötelezettség meghatározásakor viszont nem lehetett figyelembe venni a felek által hivatkozott rendelet előírásait, mert azok az abban foglalt ellátások nyújtására vonatkoznak. Így az e rendelet értelmezésével kapcsolatos felperesi és alperesi érvek a jogvita elbírálásánál nem relevánsak.

A fentiekre figyelemmel alapos az alperesi határozatnak az a tétele, hogy jelen eljárás során nem a foglalkoztatottak társadalombiztosítási jogviszonya, hanem az 2011. évi CXCI. törvény (továbbiakban: Mmtv.) rendelkezései bírtak jelentőséggel. Emiatt lényegtelen az is, hogy a kölcsönzött munkavállalók az A/1. igazolással rendelkeztek.

Az Mmtv. 23. § (4) bekezdésének helyes értelmezése, a felperes munkaadói minősége alapján helytálló következtetésre jutott az alperes a felperes statisztikai létszámmállománya meghatározásakor, ebből következően az adófizetési kötelezettség megállapítása is jogszerű.

Az átvállaló nyilatkozat Kúria általi elvetése pedig azon alapszik, hogy a külföldi munkaadó magyarországi bejelentkezése hiányában rehabilitációs hozzájárulás bevallására, befizetésére nincs lehetősége (az Art. szerint nem adóalany), így ennek a költségvetés felé történő rendezését az Mmtv. 23. § (4a) bekezdése alapján jogszerűen, adó jogi szempontból nem tudja átvállalni. Ez nem zárja ki azt, hogy a felek polgári jogi megállapodása alapján egymással szemben e kötelezettség tekintetében elszámoljanak, a felperes kérje e költségek kölcsönbeadó általi megfizetését.

Emiatt szükségtelen a felek közötti szerződés és nyilatkozat tartalmának elemzése, annak pontos meghatározása és az Art. 2. § (1) bekezdése szerinti rendeltetésszerű joggyakorlás elvének alkalmazása.

A Kúria eltérő jogi álláspontja miatt nincs jelentősége az elsőfokú bíróság új eljárásra vonatkozó utasításának, azonban megjegyzi, hogy annak elrendelése jogszabálysértő volt, hiszen az elsőfokú bíróság nem további tények feltárására, bizonyítására, hanem a felek közötti szerződés és az uniós és magyar jogszabályok értelmezésére kötelezte az adóhatóságot, mely az ő feladatkörébe tartozott az alperes határozatának jogszerűségi felülvizsgálata során.

Kfv.IV.35.520/2017/4.

EMOGA agrár-környezetvédelmi garantált támogatás esetén a jogkövetkezmény megállapításának alapja a támogatási határozatban foglalt, illetve a kifizetési kérelemben jóváhagyott területnagyság különbsége.

Jelen ügyben a felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy mi a támogatási határozat útján megállapított és a kifizetési kérelemben jóváhagyott területnagyság különbsége, illetve az ezen alapuló jogosultság vagy jogosulatlanság mértéke helyesen került-e meghatározásra az elsőfokú ítéletben figyelemmel különösen a 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) 2. §-ára.

A felperes szerint a támadott ítélet a korábbi bírósági ítélettel ellentétes következtetésre jutott a megállapított, illetve a támogatott terület nagyságát illetően. A megállapított területnagyság aszerint 822,41 ha, ezt a nagyságot kellett volna az eljáró közigazgatási szerveknek is figyelembe venniük és viszonyítaniuk a meghatározott (támogatás alá eső) 960,99 ha-hoz.

E megfogalmazásban azonban a megállapított terület és a meghatározott terület nem azonos az alkalmazandó jogszabályban, azaz a 796/2004/EK Bizottsági rendelet által használt bejelentett terület és támogatott terület fogalmaival. Jelen esetben a megállapított területnagyság közelíti a támogatási határozatban megállapított területhez. A meghatározott terület azonban az eredetileg, a korábbi években bejelentett és igényelt terület, nem pedig a vitatott évre vonatkozó kifizetési kérelem szerint jóváhagyandó terület. Ez onnan tudható, hogy ha a meghatározott (támogatott) terület a jóváhagyott kifizetési kérelem szerinti terület lenne, az biztosan nem lehetne nagyobb az adott támogatási évre, mint a megállapított (igényelt) terület. A kifizetési kérelem összegénél ugyanis a jóváhagyott összeg

magasabb nem lehet, hiszen többletkifizetésre csak további kifizetési kérelem alapján van lehetőség.

Márpedig a 796/2004/EK Bizottsági rendelet 51. cikke jogkövetkezményt ahhoz fűz, ha a Jogcímrendelet 2. §-a szerinti (a támogatási kérelmet jóváhagyó határozatban megállapított) támogatott terület eltért a kifizetési kérelem alapjaként jogosan bejelentett területtől, azaz a jogosan igényelhető támogatási mértéktől.

A támogatási határozatban megjelölt korrigált támogatott terület a gazdálkodás negyedik évére 845,99 ha lett. Ez tehát a megállapított terület, amihez a kifizetési kérelem alapjául elfogadható területnagyságot viszonyítani kell.

A megismételt eljárás jelen ügyben született elsőfokú bírósági ítélete az ügy tárgya szempontjából releváns területnagyság megállapítása felülvizsgálatát korrektil tartalmazza. A Kúria egyetért azzal, hogy a célprogramba bevitt földterületen elhelyezkedő táblák határai módosíthatók a támogatási időszak alatt, a felperes azonban csak akkor lett volna jogosult nagyobb területnagyságra, ha a támogatási időszakon belül területnövelést is kér. Erre azonban nem került sor, mert a felperes az ötéves támogatási időszakban csak területeinek részleges visszavonása iránti kérelmet terjesztett elő. Az alperes által elvégzett terület-ellenőrzéseket, az ellenőrzési jegyzőkönyvek mérési adatainak hitelességét illetően kétség nem merült föl. Helytálló az az állítás is, hogy a kifizetés alapjául való területcsökkenés abból is adódhat, hogy az egyébként támogatható terület egészére korábban nem nyújtottak be támogatási kérelmet.

A felperes további érve, hogy a támogatott terület a támogatási kérelmet jóváhagyó határozatban megjelölt terület 960,99 ha lenne, nyilvánvalóan nem helytálló, hiszen maga kezdeményezte az adott gazdasági évre vonatkozóan a megállapított támogatás részleges visszavonását, és ennek nyomán csökkent a célprogramban támogatás alá eső területe 845,99 ha-ra. Ha figyelembe vesszük a felperesi kérelem fogalomelírását, akkor a fentiek szerint helyes fogalomhasználat esetén, a felperes által hivatkozott 822,41 ha, illetve a 845,99 ha feleltethető meg egymásnak. Az alperes meg nem kérdőjelezett bizonyítása alapján az elsőfokú bíróság joggal ezt az értéket fogadta el. A Kúria ezért a Jogcímrendelet 2. § k) pontjának sérelmét sem látja megállapíthatónak.

A Kúria szerint mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság helyesen és jogszerűen járt el, amikor a területcsökkenés jogkövetkezményei alkalmazhatósága mellett döntött. Mindezek alapján a felperes keresete elutasításra került.

Kfv.I.35.570/2017/13.

A hatáskör gyakorlója és a kiadmányozó személye közötti "nevében" kifejezés hiánya nem semmisségi ok, ha az okirat megfelel a Ket. 72. § (1) bekezdés f)-g) pontjaiban előírtaknak. Rendeltetésellenes joggyakorlás megállapítása olyan ingatlan adásvételi szerződés esetén, mikor az ingatlant terhelő jelzálog jogosultja és az ingatlant bérlők nem kerülnek bevonásra, nem kapnak tájékoztatást és az adóelőny elérésén kívül más valós gazdasági tartalma a szerződésnek nem állapítható meg.

A 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 1. § (7) és 2. § (1) bekezdésére alapított adólevonási jog megtagadása kapcsán a Kúria már több döntésében rámutatott arra, hogy az Art. szabályozása általánosságban határozza meg a rendeltetésellenes joggyakorlást, pontos elhatárolást, hogy az milyen magatartással valósul meg és mely körülmények fennállása esetén állapítható meg nem ad, ezért a jogalkalmazóra bizza a konkrét eset releváns tényállási elemeinek értékelése alapján annak meghatározását. E törvényi rendelkezés értelmezése során azonban figyelemmel kell lenni az Európai Unió Bíróságának a Halifax (C-255/02), és Part-Service (C-425/06) ügyekben a visszaélésszerű magatartás és az adókikerülés kapcsán kifejtett tételeire is. Az Európai Unió Bírósága a Halifax ügyben állította fel először azt a három lépcsős tesztet, amit a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapításakor vizsgálni kell. Bármelyik feltétel hiánya kizárja a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapítását.

Eszerint a nem rendeltetészerű áfa levonási jog gyakorlásnak ismérve, hogy

- a gazdasági esemény formálisan megfelel a Héa irányelvben, illetve a nemzeti adótörvényben foglalt feltételeknek, de valós gazdasági tartalma nincsen,

- az ügyletek elsődleges célja az adóelőny megszerzése,
- az adóelőny ellentétes a hozzáadott értékadó szabályozás céljával, rendelkezéseivel.

Amennyiben az ügylet tisztán mesterséges jelleggel, kizárólag adóelőny elérése céljából jön létre, nem lehet elismerni az áfa levonási jog gyakorlását.

Annak vizsgálata, hogy a felek által kötött ügylet tisztán mesterségesen létrehozott, kizárólag adóelőny elérése céljából jött létre, az adóhatóság feladatát képezte a közigazgatási eljárásban az Art. 97. § (4) bekezdése alapján, mely feladatának maradéktalanul eleget tett.

A jogalap vonatkozásában az elsőfokú ítélet indokolása egybehangzó az alperesi határozat indokolásával, jelentős számú és komoly körülményeket jelölt meg, melyek alátámasztják, hogy a jogügylet adóelőny elérésére irányult. Ezek a körülmények: a cégtulajdonosok közreműködése nélkül történt az ingatlan eladása, az adásvételi szerződés terjedelme és tartalma, mely nem utal a jelzálogjogosult és bérlők bevonására, vételárát nem fizettek, tehermentesítési kötelezettségvállalás nem teljesült, váltó kiállításáról a szerződés nem tesz említést, ez az adóhatósági eljárás későbbi szakaszában kerül feltárára. Az a körülmény mint fő cél, hogy a bank, illetve bérlők érdekeinek védelme okán került során a szerződés megkötésére nem került bizonyításra, sőt ellentmond a tényeknek.

A Kúria álláspontja szerint az alperes az Art. 1. § (7) és Art. 2. § (1) bekezdése alapján jogszerűen vizsgálta a felek kapcsolatát, a szerződés valódi tartalmát. Abban az esetben ha az adóhatóság kötve lenne a polgári jogi szerződések menetéhez és láncolatához akkor nem lenne lehetősége a visszaélészerű magatartások vizsgálatára. A fenti jogszabályhelyek megteremtik a lehetőséget a gazdasági események valós gazdasági tartalmának vizsgálatára. Mindezek miatt súlytalan az a felperesi hivatkozás, hogy az adásvételi szerződés alapján bejegyzésre került felperes tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba, mert az alperes adójogi szempontból vizsgálja a szerződés valódi tartalmát, az ebben az eljárásban tett megállapításai nem hatnak ki a szerződés polgári jogi érvényességére. Miután az alperesnek a felek között létrejött polgári jogi jogviszonyt adózási szempontból kellett minősítenie, helytállóan döntött a feltárt tényállás alapján az adólevonási jog gyakorlásának megvonásáról.

Kfv.VI.35.645/2017/4.

Amennyiben a gazdasági esemény megvalósult, de nem a számlában szereplő felek között, akkor az adóhatóságnak vizsgálnia kell a felperes tudattartalmát.

2009-ben az áfa levonási jog tartalmi feltételeire irányuló rendelkezéseket a 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 168. cikke és a 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 120. §-a, míg a formai feltételek szabályait az Irányelv 178. cikke és az Áfa tv. 127. §-a határozták meg. Az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ügyekben minden esetben alkalmazandó a magyar Áfa tv. mellett az adott európai uniós norma, vagyis az Irányelv. Ebben a körben értékelendők még az 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 15. § (3) bekezdésében, 165. §-ában és 166. §-ában írtak, valamint a Kúria 5/2016. (IX.26.) KMK vélemény (a továbbiakban: KMK vélemény) és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) irányadó döntései.

A Kúria rámutatott, hogy az alperes 2016. január 21-én hozta meg másodfokú határozatát, így még nem vehette figyelembe a később közzétett KMK véleményben írtakat és az EU Bíróság C-446/15. számú ügyben (Signum-ügy) hozott végzésében foglaltakat.

Az EU Bíróság a Signum-ügy végzésében kifejtette, hogy az Irányelv rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti gyakorlat, miszerint az adóhatóság azon okból tagadja meg valamely adóalanytól a számára nyújtott szolgáltatások után fizetendő vagy megfizetett hozzáadottérték-adó levonásához való jogot, hogy nem tekinthetők hitelesnek az e szolgáltatásokra vonatkozó számlák, mivel e számlák kibocsátója nem lehetett az említett szolgáltatások tényleges nyújtója, kivéve, ha anélkül, hogy az adóalanytól olyan ellenőrzéseket követelnének meg, amelyeket nem köteles elvégezni, az objektív tényezőkre figyelemmel megállapításra kerül, hogy ezen adóalany tudta vagy tudnia kellett volna, hogy az említett szolgáltatások hea csalás részét képezik, aminek

vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A KMK véleményben a Kúria többek között hangsúlyozta, hogy amennyiben a számlában szereplő gazdasági esemény nem történt meg, akkor nem kell vizsgálni, hogy a számlabefogadó tudott-e, illetve tudnia kellett volna-e az adókiírátszásról, adócsalásról (rendelkező rész 2. pont). Ha a gazdasági esemény megvalósult, de nem a számlában szereplő felek között, akkor – a tényállás függvényében – vizsgálni lehet, hogy a számlabefogadó tudott-e, illetve tudnia kellett volna-e az adókiírátszásról, adócsalásról.

Az alperes határozatában azt állapította meg, hogy a Kft.1. által kiállított számlákban szereplő gazdasági események megvalósultak, de nem a felperes és a Kft.1. között, a műtrágyát a felperes mástól szerezte be. Ez azt jelenti, hogy az alperes a KMK vélemény rendelkező része 2. pontjában rögzített tényállást határozott meg.

A Kúriának először abban kellett döntenie, hogy helyesen fejtette-e ki az elsőfokú bíróság azt, hogy az adóhatóság nem bizonyította a számlákban szereplő gazdasági események megvalósulásának hiányát a felperes és a Kft.1. között.

Az EU Bíróság a C-324/11. számú ügyben (Tóth-ügy) kimondta, hogy az adóalanyok azon joga, mely szerint az általuk fizetendő adókból levonják az általuk beszerzett termékeket és igénybe vett szolgáltatásokat terhelő előzetesen felszámított adót, az uniós szabályozás által bevezetett közös hozzáadottértékadó-rendszer egyik alapelvét jelenti. Az adólevonás joga a hozzáadottértékadó-rendszer mechanizmusának szerves részét képezi és főszabály szerint nem korlátozható (23., 24. pont).

Az EU Bíróság C-80/11. és C-141/11. számú egyesített ügyekben (Mahagében-Dávid-ügy) hozott ítéletében kiemelte, hogy az uniós joggal ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, mely szerint az adóhatóság megtagadja az adóalany által fizetendő hea összegből a számára teljesített szolgáltatások után előzetesen felszámított adó összegének levonását a miatt, hogy az e szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója, vagy ennek valamely alvállalkozója szabálytalanságot követett el anélkül, hogy ezen adóhatóság objektív körülmények alapján bizonyítaná, miszerint az érintett adóalany tudta vagy tudnia kellett volna, hogy a levonási jogának megalapozására felhozott ügylet az említett számlakibocsátója szolgáltatói láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt (50. pont). Ugyanakkor a 42. pont szerint a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak meg kell tagadniuk az adólevonás jogát biztosító előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélészerűen hivatkoztak. Az 59. pont értelmében az adóhatóságnak kell bizonyítania azokat az objektív körülményeket, amelyek alapján az adólevonási jogot megtagadja.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú adóhatóság minden releváns körülményre kiterjedő ellenőrzést végzett, melynek során iratokat szerzett be, kapcsolódó vizsgálatokat végeztetett, nemzetközi megkereséseket eszközölt, és tanúkat hallgatott meg. A hatóság eleget tett az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 97. § (4) bekezdésében írt tényállás-tisztázási kötelezettségének, melynek során a 97. § (6) bekezdésének megfelelően a felperes javára szolgáló tényeket is feltárta. A jogerős ítélet fentiekkel ellentétes megállapítása nem tényszerű.

Az adóhatóság feltárta a felperes gazdasági kapcsolatait. Az elsőfokú határozat 9. oldalán szereplő ábra szerint a felperes a K. Zrt.-től és a Kft.1.-től vásárolt árut, melyet román gazdasági társaságoknak adott el. Önmagában az a tény, hogy a Romániába történő értékesítés körében az adóhatóság megállapítást nem tett, nem igazolja azt, hogy egyrészt a hatósági megállapítások ellentmondásosak, másrészt a Kft.1. által kiállított számlákban szereplő gazdasági események a felperes és a Kft.1. között jöttek létre.

A vizsgált számlákból következően a Kft.1. által a felperes felé számlázott árut a Kft.1. a Kft.2.-től és Kft.3.-tól szerezte be. Ezzel szemben az adóhatóság bizonyította, hogy a Kft.2. és Kft.3. a Kft.1.-nek műtrágyát nem értékesített, a Kft.1. a felperes felé csak számlákat bocsátott ki, az azokban szereplő termékértékesítést nem ez a társaság teljesítette. Az, hogy a felperes ügyvezetője – részben ellentmondásos nyilatkozataiban – állítja a termékértékesítések számlák szerinti megvalósulását, nem bizonyítja azt, hogy a felperes a Kft.1.-től vásárolt műtrágyát. A Kft.1.-nek bejelentett telephelye nem volt, ügyvezetője nyilatkozata szerint a vizsgált időszakban gabona- és autókerekelemmel

foglalkozott és egy konyhát üzemeltetett. A cég kereskedelmi tevékenységet ellátó alkalmazottakkal nem rendelkezett, nem igazolt az, hogy raktárt bérelt.

A Kft.2. ügyvezetője nem ismerte el a társaságének azt a számlát, melyet eladóként a Kft.1. részére a számla adatai szerint a Kft.2. állított ki. A számlát tartalmazó számlatömböt nem a Kft.2. vásárolta. A Kft.3. ügyvezetője tagadta, hogy műtrágyát értékesített volna a cég a Kft.1.-nek, a társaság végelszámolás alá került, iratanyaggal nem rendelkezett.

A Pp. 206. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Kúria szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül, részben a logika szabályaival ellentétesen mérlegelte, ezért ítélete sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését. Az ítélettel írtakkal ellentétben az adóhatóság bizonyította azon objektív körülmények fennállását, melyek igazolják azt, hogy a felperes nem vásárolt műtrágyát a Kft.1.-től. Az általa a Kft.1. részéről befogadott számlákban szereplő gazdasági események nem közte és a Kft.1. között jöttek létre.

Határozata 45. oldalán a C/1. pontban az elsőfokú hatóság kifejtette, hogy a felek között a bizonylatolt gazdasági események nem jöttek létre, melynek okán szükségtelen az adózó tudattartalmának vizsgálata. Ugyanilyen tartalmú megállapítást tett az alperes határozata 19. oldalának nyolcadik bekezdésében.

Az EU Bíróság irányadó gyakorlatán is alapuló KMK véleményében a Kúria egyértelműen rögzítette, ha a gazdasági esemény megvalósult, de nem a számlában szereplő felek között, akkor – főszabály szerint – vizsgálni szükséges, hogy a számlabefogadó tudott-e, illetve tudnia kellett volna-e az adókijátszásról, adócsalásról. Ugyanis az adólevonási jog gyakorlása a KMK vélemény rendelkező rész 2. pontja szerinti tényállás fennállása esetén csak akkor tagadható meg, ha a számlabefogadó tudott vagy tudnia kellett volna az adókijátszásról, adócsalásról.

A felperes tudattartalmát az elsőfokú hatóság és az alperes – eltérő jogi álláspontjukra figyelemmel – nem vizsgálták, ezzel megsértették az Áfa tv. 120. § a) pontját.

Kfv.I.35.666/2017/6.

A felülvizsgálat során a Kúria azt vizsgálja, hogy – más jogsértés hiányában – a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

A perbeli adóügy tárgya a számlakibocsátók számláira alapítható adólevonási jog gyakorolhatóságának értékelése volt, melynek során az adóhatóságnak azt kellett vizsgálnia, hogy felperes magatartása (adólevonás) törvényes joggyakorlás volt-e. Az ellenőrzés során az adóhatóságnak kell feltárni és bizonyítani azokat a tényeket, körülményeket, adatokat, amelyek megalapozzák a jogsértés megállapítását, és az ezek miatt indított hatósági eljárást. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az adóhatóság döntését széles körű bizonyítási eljárás alapján hozta meg (ellenőrzések, kapcsolódó vizsgálatok, dokumentumok, nyilatkozatok beszerzése, külföldi jogsegély), amelyekről határozataiban a Ket. 72.§ (1) bekezdés ea) pontjában foglaltaknak megfelelően számot adott.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok minősítését is vizsgálta, megállapítva, hogy azokat a revízió és az alperes is egyenként, és összességükben értékelték. Az alperes alappal rögzítette, hogy a számlakibocsátók számláiban feltüntetett gazdasági események a számla tartalmakkal egyezően nem történtek meg, a felek számlázási láncolat tagjaként adókijátszást valósítottak meg. Az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§ (1) bekezdése alapján vizsgálta a hatóság részéről folytatott bizonyítási eljárást, bizonyítékértékelést, a számlák szerinti teljesítések hiányát okszerűen bizonyító tényeket. A felperesnek a perben bizonyítania kellett, hogy a számlakibocsátók teljesítették a számlákban foglaltakat, továbbá, hogy magatartása körültekintő volt, az ésszerűen elvárható intézkedések megtörténtek részéről.

A Kúria számos ítéletében elvi érveléssel kifejtette már, hogy többszereplős láncügyletek esetében az

adóhatóságnak joga van a láncban hátrább álló gazdasági szereplők vizsgálatára, és az abból levont következtetések figyelembe vételére az éppen vizsgált adózói eljárásában is. A perben rendelkezésre álló adatok, iratok, bizonyítékok figyelembe vételével helyesen állapította meg az adóhatóság, hogy a számlákban foglalt gazdasági esemény az abban írt felek között és módon, a társaságok tekintetében fennálló személyi és tárgyi feltételek hiánya okán, miért nem mehetett végbe.

Téves a felperesnek az Áfa tv. 27. §-ra alapított, a lánc első szereplőjétől a lánc végső szereplőjéhez való szállítás jogszerűségét állító érvelése, miután a perbeli esetben nem ez a törvényi tényállás állt fenn. Az egyes kereskedelmi ügyletek áfa szempontjából való megkülönböztetése során az Áfa tv. ismeri a „láncügylet” megnevezést: itt az ügyletekben résztvevő személyek áfa fizetési kötelezettségét a teljesítési hely határozza meg, az Áfa tv. 26.§ és 27.§-ainak megfelelően. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott „láncértékesítés”, illetve a jogerős ítéletben szereplő kifejezések alkalmazására akkor kerül sor, amikor olyan termékértékesítési/szolgáltatásnyújtási folyamat valósul meg, amelyben az elsődleges, vagy kizárólagos cél a tiltott adóelőny elérése.

Az általános forgalmi adó levonási ügyekben az EU Bíróság és az azon alapuló, azt követő kúriai gyakorlatban kialakultak olyan standardizált elemek, amelyek gátját képezik a levonási jog gyakorlásának (az ügyletek gazdasági racionalitásának hiánya, tényleges gazdasági kockázat hiánya, kismértékű haszonkulcs alkalmazása, adóminimalizálásra való törekvés, a beszerzésekért történő fizetés „fordított útja”, személyi összefonódások, a gazdasági esemény nem független felek közötti jellemzőkkel bír, személyi, tárgyi feltételek hiánya, beszállító társaságok dokumentációjának hiánya, eltűnő, utóbb dokumentációk hiánya miatt levizsgálhatatlan vállalkozások, a társaságok képviselői elérhetetlenek, a gazdasági eseményekben „résztvevők” információ hiánya, részletesen a gazdasági eseményről nyilatkozni nem tudnak, egyetlen kereskedői kapcsolat jelenléte). Ezek a standardizált elemek nagyon nagy számban fordultak elő a perbeli ügyben. A Kúria ebből a kiinduló pontból vizsgálta a jogerős ítéletben foglaltakat, azt megmérte a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem által részletesen kifejtettek ismeretében és úgy ítélte meg, hogy jogszerű az ítélet.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta azt is, hogy felperes megtette-e az ésszerű intézkedéseket annak érdekében, hogy felismerje, hogy adókijátszás, illetve adócsalás részesévé válik az érintett ügyletekben. Ezzel kapcsolatos álláspontját is rögzítette, melyet a Kúria oszt. Az adóhatóság és a bíróság eljárása nem ellentétes az EU Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatával, hiszen a C-324/11. számú (Tóth-ügy) ügyben is kimondta: „Ha az adóhatóság konkrét bizonyítékokkal szolgál a csalás fennállásáról, sem a 2006/112. irányelvvel, sem pedig az adósemlegesség elvével nem ellentétes, ha a nemzeti bíróság az adott ügyben szereplő összes körülmény átfogó vizsgálata során ellenőrzi, hogy a számlakibocsátó maga teljesítette-e a szóban forgó ügyletet.”

A megbízólevél késedelmes kézbesítése akkor hatott volna ki az eljárás jogszerűségére, ha a felperes adóellenőrzésében végeztek volna eljárási cselekményeket arra nem feljogosított adóellenőrök. A felperes azonban ezt nem állította, hanem más adózóknál lefolytatott kapcsolódó vizsgálatokkal összefüggésben kifogásolta ezt. A kapcsolódó vizsgálatok eljárásának jogszerűsége nem a perbeli eljárásban vizsgálandók és azokat a felperesétől eltérő megbízó levél alapján folytatják. Nem észlelt jogszabálysértést a Kúria a bizonyítási teher kiosztása terén sem, ennek során a bíróság egyértelműsítette, hogy a gazdasági események valóságának igazolása a felperest terheli. Nem valószínűsítette meg az Art. 1. § (3) és (3a) bekezdés sérelmét a B. Kft. vizsgálati megállapítása, miután az nem az adóbevallások utólagos vizsgálatát, a számlák tartalmi helyességének megállapítását célozta, hanem a számlák, nyilvántartások formai vizsgálatát.

Kfv.I.35.694/2017/4.

Számlázási láncolat vizsgálatára alapított adólevonási jog megtagadásának jogszerűsége.

A fenti előírás tükrében vizsgálva az elsőfokú bíróság által feltárt és rögzített tényállást, a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy az adóhatóság a vitatott jogügyletekkel kapcsolatos szabálytalanságokat bizonyította. A Kúria számos ítéletében elvi élel kifejtette már, hogy többszereplős láncügyletek esetében az adóhatóságnak joga van a láncban hátrább álló gazdasági szereplők vizsgálatára, és az abból levont következtetések figyelembe vételére az éppen vizsgált adózói eljárásában is. A perben

rendelkezésre álló adatok, iratok, bizonyítékok figyelembe vételével helyesen állapította meg az adóhatóság, hogy a számlákban foglalt gazdasági esemény az abban írt felek között és módon, a vállalkozók tekintetében fennálló személyi és tárgyi feltételek hiánya okán, nem mehetett végbe. Ebből következően a számlák nem hiteles dokumentumok, azokra adólevonási jog nem alapítható.

A Kúria irányadónak tekinti az EU Bíróság Mahagében-Dávid, Tóth és azt követő ügyekben kidolgozott tesztjét, mely alapján elvégzett értékelés szerint sem ítélte az adóhatóság és a bíróság eljárását ellentétesnek az EU Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatával. Az adóhatóság bizonyította az adólevonási jog megtagadására szolgáló objektív tényeket és az elsőfokú bíróság azokat elégségesnek fogadta el. Az elsőfokú bíróság vizsgálta azt is, hogy felperes megtette-e az ésszerű intézkedéseket annak érdekében, hogy felismerje, hogy adókijátszás, illetve adócsalás részesévé válik az érintett ügyletekben. Ezzel kapcsolatos álláspontját is rögzítette, melyet a Kúria oszt.

A büntetőeljárásban más adóalanyt érintő adóhiány megfizetésére vonatkozó kötelezés nem befolyásolja a perbeli határozatban szereplő adókülönbözet előírás jogszerűségét, tekintettel arra, hogy a felperes adólevonási joga gyakorlásának jogszerűségét kellett az adóhatóságnak és a bíróságnak is megítélni.

Kfv.III.37.283/2017/9.

Harmadik ország állampolgárságával rendelkező személy tartózkodási kártya kiállítása iránti kérelme esetén vizsgálni szükséges, hogy a magyar állampolgár házastársra történő hivatkozás valós és megalapozott-e, a családi kapcsolat létesítése a tartózkodási jog megszerzése érdekében történt-e. E körben részletes és körültekintő bizonyítási eljárás lefolytatása szükséges.

A Kúria a perben rendelkezésre állt iratanyag alapján megállapította, hogy a felperes a tartózkodási kártya kiállítása iránti kérelme tárgyában indult eljárás során becsatolta azon házassági anyakönyvi kivonatot, mely szerint X. magyar állampolgárral 2011. július 8. napján kötött házasságot, így a felperes családtagi jogállását a 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: Szmvtv.) 2. § b) pont bb) alpontnak megfelelően igazolta. Az idegenrendészeti hatóság a többszörösen megismételt eljárás során annak tisztázása érdekében folytatott le részletes bizonyítási eljárást, hogy a felperes által kötött házasság nem minősül-e érdekházasságnak, a házasságkötés nem a tartózkodási jog megszerzése érdekében történt-e. Ezen eljárás körében többször helyszíni ellenőrzést tartottak a B.-i ingatlanban, meghallgatták a felperes feleségét is. A keresettel támadott alperesi határozat indokolása részletesen ismerteti e bizonyítási cselekmények során feltártakat, tapasztaltakat, a házastársak egymástól eltérő nyilatkozatait, valamint az abból levont következtetést. Tekintve, hogy az alperesi határozatok mérlegelési jogkörben születtek, a bíróság annak felülvizsgálatát az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 339/B. § alkalmazásával végezte el. Ennek alapján megállapítható volt, hogy az alperes határozatát részletes és pontos jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztott indokolással látta el, a rendelkezésre álló dokumentumokból és körülményekből logikus és okszerű következtetést vont le, így a döntés jogszabálysértőnek nem volt tekinthető.

A felperes felülvizsgálati kérelmében is lényegtelen eltéréseknek minősítette azon ellentmondásokat, amelyekre alapítottan az alperes arra a következtetésre jutott, hogy a házasság a tartózkodási jog megszerzése érdekében kötött. E körben a Kúria egyetértett az alperes és a bíróság álláspontjával. Az alperes határozatának indokolásában részletesen rögzített nyilatkozatok szerint a házastársak előadása alapvetően lényeges szempontok mentén volt eltérő, a köztük lévő kapcsolat tartalmát, mibenlétét, valóságát alapvetően érintette. Azok megismétlését a Kúria szükségtelennek tartja. Kiemeli azonban azt, hogy az Európai Unió Tanácsának 97/C.382/01. számú 1997. december 4-i állásfoglalása az érdekházasságok ellen alkalmazandó intézkedésekről felsorolja azokat az általánosnak mondható tényezőket, amelyek különösen alapot adnak annak feltételezésére, hogy érdekházasságról van szó. Ezek közé tartozik az a tény, hogy a házastársak nem egybehangzóan nyilatkoznak személyes adataikról, első találkozásuk körülményeiről, vagy egyéb fontos, őket érintő személyes adatról, ha nem beszélnek egy mindkettőjük által beszélt nyelven, továbbá ha az egyik fél a házasságból eredő kötelezettségekhez nem járul hozzá megfelelően. Az állásfoglalás kitér arra is, hogy információk honnan származhatnak az érdekházasság megállapításához és ide sorolja az érintettek

vagy harmadik fél nyilatkozatát, írott dokumentációban található információkat és a lefolytatott vizsgálat során szerzett információkat. Helytállóan mutatott arra rá az alperes, hogy a felperes kérelmének elutasítási indoka nem e tanácsai állásfoglalás volt, hanem az egy európai uniós szinten biztosított eszköz és segítség volt a migrációval foglalkozó hatóságok számára, hogy az érdekházasságok kiszűrésére és annak megállapítására milyen bizonyítékokat és bizonyítási eljárásokat végezhetnek el, illetve azok alapján mely tények utalnak érdekházasság megvalósulására.

Egyetértett a Kúria az alperes és a bíróság azon megállapításával, hogy a rendelkezésre álló iratok és információk alapján megállapítást nyert, hogy a szerb állampolgár felperes és a magyar állampolgár házastársa között családi életközösség, vagyis a külföldi és házastársa között szoros érzelmi, gazdasági, lelki, fizikai kapcsolat nincs. A személyes meghallgatások alapján a kérelmező és házastársa ellentétesen nyilatkoztak megismerkedésükről, házasságkötésükről, a kiskorú gyermek betegsége körülményeiről, a rezsifizetésről, egymás családjáról, a magyar állampolgár tetoválásairól és egyéb személyes körülményeiről. Teljes mértékben életszerűtlen, hogy egy 2011. óta ténylegesen fennálló házastársi életközösség esetén a házastársak ennyire ne lennének tisztában egymás családjával. A hatóságok által feltárt ellentmondások nem csak részletkérdések, hanem azokból egyértelmű következtetés vonható le a házasság idegenrendészeti szempontból történő minősítésére vonatkozóan.

Kfv.II.37.434/2017/12.

A gazdasági-funkcionális egység, a közvetlen felhasználási cél azonossága az árubeszerzések egybeszámítását indokolják. A támogatásból megvalósuló árubeszerzések esetén a támogatást elnyerő félnek kell a közbeszerzési előírásokra figyelemmel lennie, annak elmulasztása esetén nem háríthatja másra a felelősséget.

A Kúria elsőként a 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 18.§ (2) bekezdésének megsértését, mint felülvizsgálati hivatkozást vizsgálta. A Kúria rámutat, hogy az I. rendű felperes által a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott két európai bírósági ítéletet a Közbeszerzési Hatóság is figyelembe vette az útmutatójában. A Közbeszerzési Hatóság az Útmutatóban rámutatott, hogy az Európai Unió Bírósága ítéleteiben funkcionálisan közelíti meg, mit kell egy közbeszerzés alatt érteni. A funkcionális megközelítés azt jelenti, hogy a bíróság egy, az irányelvek célját érvényre juttató tartalmi szempontrendszer alapján ítéli meg az egy beszerzés fennállását, függetlenül attól, hogy azt pl. államháztartási okok miatt az ajánlatkérő több szerződésként kötötte meg. Műszaki-gazdasági funkcionális egység címszó alatt kifejtésre került, hogy az Európai Unió Bírósága a C-16/98. számú ítéletében kimondta: az egy építési beruházás fennállásának megítélésekor a gazdasági és műszaki funkció egysége a döntő szempont. Azt kell vizsgálni, hogy a külön szerződésekben foglalt építési munkák együtt egy funkciót töltenek-e be, mind műszaki, mind gazdasági értelemben. A közbeszerzés tervezésekor az építési munkák eredményének gazdasági és műszaki rendeltetése, funkciója a kiindulópont, és attól függően kell megítélni, hogy egy szerződéssel, vagy több szerződéssel valósíthatóak-e meg a beruházások. Az Európai Unió Bírósága a C-574/10. számú ítélete alapján a beszerzés egységének megítéléséhez az építési beruházások kapcsán alkalmazott műszaki-gazdasági funkcionális egység irányadó szempontja más beszerzési tárgyak esetében is mérvadó. Lényeges, hogy mindig az adott eset egyedi körülményeinek megfelelően kell megítélni az egy közbeszerzés fennállását. A műszaki-gazdasági funkció egysége, mint fő szempont mellett más körülmények is lehetnek, amelyek az adott esetben az egy közbeszerzés fennállását támasztják alá, ilyen lehet különösen az egységes tervezés és döntés, ugyanazon ajánlatkérő személye, azonos jogalap és azonos feltételek a szerződés megkötésekor, továbbá az időbeli összefüggés is nagyon fontos tényező, amely azonban nem feltétlenül jelent teljes egyidejűséget. Árubeszerzések esetében az áruk hasonlósága fontos szempont az egy közbeszerzés meghatározásához. A „hasonló” kifejezés a közvetlen felhasználási cél, a funkció szem előtt tartásával ítélt meg. A hasonlóság sok esetben kifejezi a funkcionális egységet is. Adott esetben fennállhatnak azonban olyan objektív körülmények, amelyek a hasonló áruk esetében megalapozzák a beszerzések önállóságát, pl. egy meghatározott külön célhoz kötötten és eltérő feltételek mellett kerül sor egyes áruk beszerzésére. Hasonló áruk alatt olyan termékeket kell érteni, amelyek azonos vagy hasonló felhasználásra szolgálnak.

Az EU Bíróság döntések és az útmutató alapján is megállapítható, hogy mind az I. rendű alperes, mind az eljárás bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a közvetlen felhasználási cél, az árubeszerések egyidejűsége, a műszaki-gazdasági funkcionális egység, az áruk hasonlósága mind olyan szempontok, amelyek az árubeszerés egybeszámítását, a Kbt. 18.§ (2) bekezdése alkalmazását támasztják alá. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság – és ezt a másodfokú bíróság helytállóan tartotta megalapozottnak –, hogy nem annak van jelentősége, hogy a két rakodógép konkrétan milyen munkavégzés elvégzésére alkalmas, hanem annak, hogy mindkét gép ugyanazt a gazdasági és műszaki funkciót tölti be, az építőipari tevékenység technológiai fejlesztését szolgálja. Az I. rendű felperes a megrendeléseit ugyanattól az eladótól szerezte be, a beszerzési igény tervezésének egysége és időbeli közelsége fennállt, szorosan összefüggött a támogatásban megvalósítani kívánt céllal, az építőipari technológiai fejlesztéssel, ezért a beszerzett munkagépeket közvetlen felhasználási céljuk szerint nem lehet szétválasztani. Mindebből következően az egybeszámíthatóság fennállt, az I. rendű felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a Bobcat gép vonatkozásában a közbeszerzési eljárás mellőzése törvénytelenül került megállapításra, melyből következően a Bobcat gépre vonatkozóan a szerződés érvénytelensége is megállapítható volt a Kbt. 127.§ (1) bekezdés a) pontja alapján. A közbeszerzési jogsértés miatt alkalmazott szankció tekintetében a Kbt. 152.§ (4) bekezdés a) pontja kógens előírása szerint kellett kötelezően bírságot kiszabni, amelynek mértékénél a 152.§ (5) bekezdése volt irányadó, amely az eset összes körülménye figyelembevételét írja elő. E körben alaptalanul hivatkozott az I. rendű felperes arra, hogy a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével megvalósuló jogsértést, mint tényt nem lehet a bírság kiszabásánál a terhére értékelni, mert ez a kétszeres értékelés tilalmát jelentené. A másodfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy súlyosbító körülmény az, hogy a felperes súlyos (egyik legsúlyosabb) jogsértést követett el, a jogsértés súlyossága azzal valósult meg, hogy a közbeszerzési eljárást jogtalanul mellőzte, így ez a körülmény a jogsértés súlya megítélése körében figyelembe vehető volt, ez nem jelentett kétszeres értékelést.

Az I. rendű felperes a keresetében arra hivatkozott, hogy a támogató szerv képviselőjének nyilatkozatát nem vette figyelembe a Döntőbizottság, holott ez egyértelműen alátámasztja, hogy nem történt szándékos jogsértés a felperes részéről. Az I. rendű alperesnek nem kellett azt vizsgálnia, sem értékelni, hogy az I. rendű felperes a közbeszerzési eljárás szabályaival miért nem volt tisztában, és azt miért nem tartotta be, mert egyrészt a jog nemtudása senkit nem mentesít a jogkövetkezmények alól, másrészt a Manitou rakodógép beszerzésével az I. rendű felperes már túllépte a beszerzés értéke szerinti uniós értékhatárt, erre a gépre mindenképpen a közbeszerzési eljárást le kellett volna folytatni, ezért a közbeszerzési eljárás mellőzése, mint jogsértés a felperes terhére volt értékelhető. A közbeszerzési jogsértésért való felelősség objektív.

Hangsúlyozta a Kúria, hogy a közbeszerzési eljárás szabályainak betartására mind a pályázati felhívás, mind a hatósági szerződés felhívta az I. rendű felperes figyelmét. Azzal, hogy az I. rendű felperes még a hatósági szerződés megkötése előtt megkötötte az árubeszerzési szerződéseket, a közbeszerzési eljárás lefolytatásának mellőzése okán nem alapozza meg a Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának felelősségét. A Munkaügyi Központnak a Nemzetgazdasági Miniszter döntése alapján a hatósági szerződést meg kellett kötnie. A közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége és az ehhez kapcsolódó felelősség kizárólag az I. rendű felperest terheli, ezért a tanúbizonyítás lefolytatásának mellőzése nem volt jogsértő. Mindebből következően az I. rendű felperes által kifogásolt tanúbizonyítás mellőzése a bírság kiszabását nem befolyásolta, annak mértékére nem hatott ki.

Kfv.III.37.482/2017/3.

A közlekedési hatóság érvényteleníti azt a vizsgát, amelyet a vizsgázó a közlekedési hatóság félrevezetésével, hamis adatok közlésével, jogszabályban meghatározott feltételek hiányában vagy a vizsgáztatás szabályainak megsértésével tett le. A vezetési jogosultság gyakorlásához az egészségi alkalmasság igazolása szükséges, a közlekedésbiztonsági alkalmatlanság mindaddig fennáll, amíg erre vonatkozó megfelelő igazolást a vizsgára jelentkező nem csatol. Nincs relevanciája annak, hogy az egészségügyi alkalmasság körében a magyar vagy más tagállam hatósága irt elő követelményeket.

A 24/2005. (IV.21.) GKM rendelet (a továbbiakban: GKM rendelet) 15. § (6) bekezdése értelmében a

közlekedési hatóság érvényteleníti azt a vizsgát, amelyet a vizsgázó a közlekedési hatóság félrevezetésével, hamis adatok közlésével, jogszabályban meghatározott feltételek hiányában vagy a vizsgáztatás szabályainak megsértésével tett le.

A perben rendelkezésre álló iratanyag alapján megállapítható volt, hogy a felperes vezetői engedéllyel nem rendelkezett, tehát az nem volt visszavonható, a járművezetéstől eltiltására sem került sor, azonban a vezetői engedély iránti kérelmét a német hatóság 2011. június 6-án véglegesen elutasította, miután a szükséges orvosi-pszichológiai vizsgálaton nem esett át. Ennek elvégzésére a Stuttgarteri Közlekedési Hatóság kötelezte, drogfogyasztás miatt. Helyesen rögzítette a közlekedési hatóság, hogy a jelentkezési lap 8. pontjában feltett kérdésre – miszerint bíróság vagy rendőrség a vezetésre jogosító okmánya visszaadását vagy a vezetési jogosultság gyakorlását jártasság igazolásához, új járművezetői vizsgához, egészségügyi alkalmasság igazolásához vagy pályaalkalmasság igazolásához kötötte-e – nemmel válaszolt. Ez ellentétben áll azon német társszervek által közölt ténnyel, miszerint a felperes részére a vezetői engedély kiadása orvosi-pszichológiai vizsgálat pozitív eredményéhez volt kötött. Hangsúlyozza a Kúria, hogy a Kraftfahrt Bundesamt által adott tájékoztatás háttérét – büntetőbírói ítéletek számát, időpontját, jogerőre emelkedését – a magyar hatóságok nem vizsgálhatták, arra szükség sem volt, a német hatóság tájékoztatása elegendő és megfelelő alapul szolgált a vizsgált intézkedés megtételéhez. Ezen tájékoztatás alapján megerősített tény, hogy a felperes vezetői engedély iránti kérelmét Németországban elutasították. Megjegyzi azt is a Kúria, hogy a felperes a 2016. március 7. napján kelt nyilatkozatában maga rögzítette, hogy a vezetői engedély első alkalommal történő kiadásához szakértő általi pályaalkalmasság igazolása szükséges, valamint egy olyan pozitív orvosi szakvélemény bemutatása, amely alapján a felperes hitelt érdemlően bizonyítja a drogabstinenciáját. Mindebből levezethetően a jelentkezési lap 8. pontjában feltett kérdésre adott nemleges válasz nem fogadható el, a kérdés második fele a felperes esetében ugyanis egyértelműen fennállt, a vezetési jogosultság gyakorlása feltételhez volt kötött, azt a német hatóság írta elő és konkrétan meg is határozta. Ebből következően a felperes válasza nem felelt meg a valóságnak.

Kiemelte a Kúria, hogy e kérdés vizsgálatának a GKM rendelet 4. § (4) bekezdés b) pontja alkalmazása szempontjából van különös jelentősége ugyanis ezen rendelkezés szerint képzésre az vehető fel, aki írásbeli nyilatkozata alapján, a külön jogszabályban meghatározott közlekedésbiztonsági feltételeknek megfelel. Ez összhangban áll a 10. § (1) és 11. § (1) bekezdés előírásaival is, e feltétel teljesülése esetén van lehetőség az elméleti és gyakorlati vizsgára bocsátásnak. A GKM rendeletben említett külön jogszabály a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 48. § (3) bekezdés b) pont 18. alpontjában kapott felhatalmazás alapján kiadott 326/2011.(XII.28.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Korm.rendelet).

A Kúria álláspontja szerint a bíróság jogszerűen alkalmazta a Korm.rendelet 16. § (3) bekezdésében foglaltakat, többletfeltételt a felperes számára sem írt elő a magyar állampolgárokhoz képest. A felperes esetében a német hatóság által jelzett drogfogyasztási problémák miatt az egészségi alkalmasság külön, további igazolás megszerzéséhez kötött, orvosi-pszichológiai igazolással kell bizonyítania egészségi, alkalmasságának fennálltát. Ezen „többletfeltétel” azonban nem a felperes állampolgárságából, hanem a személyével összefüggésben, a jelen eljárást megelőzően folytatott életmódjából, drogfogyasztási problémáiból következett. Így a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottakkal ellentétben a magyar hatóságok részéről semmiféle többletfeltétel előírás a felperes esetében nem történt, hanem a német adatszolgáltatás figyelembevételével és megfelelő értékelésével került sor az intézkedésre. Ebből következően az EUMSZ 18. cikkének sérelme az ügyben fel sem merülhetett, mint ahogy az Alaptörvény XV. cikkének megsértése sem.

Ezzel ellentétben helyesen hivatkozott az alperes és a bíróság is arra, hogy a vezetői engedélyekről szóló 2006/126/EK irányelv (a továbbiakban: EK irányelv) 7. cikk (1) bekezdés a) pontja alapján vezetői engedély kizárólag azon kérelmezőknek állítható ki, akik jártassági és magatartási, valamint elméleti vizsgát tettek, valamint megfeleltek az egészségügyi követelményeknek a II. és III. melléklet rendelkezéseivel összhangban. Az irányelv 7. cikk (5) bekezdése a vezetői engedélyt kiállító tagállamok számára kellő körültekintéssel történő eljárást ír elő annak biztosítása érdekében, hogy az adott személy megfeleljen az e cikk (1) bekezdésében megállapított követelményeknek és a nemzeti rendelkezéseiket alkalmazzák a járművezetési jogosultság megszüntetésére, illetve visszavonására, amennyiben megállapításra kerül, hogy a vezetői engedélyt a követelményeknek való megfelelő

nélkül állították ki.

Kiemelte a Kúria, hogy a perbeli ügyben egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes nem jelezte a közlekedési hatóság felé, hogy a német vezetői engedély kiadását korábban a német hatóság megtagadta. Nemmel válaszolt arra a kérdésre, amely a vezetési jogosultságának gyakorlásához előírt feltételekre kérdezett rá, nem jelezte, hogy a német vezetői jogosultsága megszerezhető lenne, amennyiben pozitív orvosi szakvéleménnyel rendelkezik. Nem vitás, hogy német hatóság írta elő a felperes számára a német vezetői jogosultság megszerzéséhez a pozitív orvosi szakvéleményt, azonban az a magyar vezetői engedélyhez szükséges vizsgák tekintetében sem hagyható figyelmen kívül. A felperes félrevezette a közlekedési hatóságot, amikor nem hozta olyan helyzetbe, hogy a közlekedési hatóság megvizsgálja, hogy a Korm.rendelet előírásai szerint közlekedésbiztonsági szempontból alkalmas-e a vezetésre, különös figyelemmel az egészségügyi alkalmasság kérdésére. Nem fogadható el e körben az a felperesi érvelés sem, hogy amennyiben a vezetési jogosultság megszerzése valamely orvosi vizsgálathoz, szakvéleményhez kötött mentesül annak teljesítése alól, ha egy másik tagállamban vezetői engedélyt szerez. Ezen értelmezés ellentétes lenne a közlekedésbiztonság alapelveivel, amely az EK. irányelv hivatkozott rendelkezéseiben is megnyilvánul.

Megjegyezte a Kúria, hogy valójában a felperes a német hatóság közlésében foglaltak helytállóságát nem is vitatta, csupán annak a magyar hatóságok részéről történő figyelembevételét kifogásolta. Ennek azonban a fenn hivatkozott jogszabályi rendelkezések értelmében jogszabályi alapja nem volt, a magyar jogszabályi előírások és az EK. irányelv alapján is a magyar hatóságok azt döntésük alapjaként értékelhették.

Hangsúlyozta azt is a Kúria, hogy okirati bizonyíték, a jelentkezési laphoz mellékelt nyilatkozat – 8. pontjának felperes általi kitöltése – egyértelműen igazolja a hatóságok által megállapítottakat és a megtett intézkedést. Helytállóan foglalt állást az alperes akkor, amikor azt rögzítette, hogy a német hatóság által megkívánt orvosi-pszichológiai szakvélemény megkövetelésének mellőzése a magyar hatóságok részéről sem volt lehetséges még akkor sem, hogy ha azt a német vezetői engedély vonatkozásában a német hatóság írta elő. Megjegyzi azt is a Kúria, hogy helyesen utalt arra is a bíróság, hogy a felperes a Magyarországon kiállított vezetői engedély birtokában nyilvánvalóan nem csak Magyarországon vezethet gépjárművet, így e körülmény nyomatékosan alátámasztja a német hatóság tájékoztatásában foglaltak figyelembevételét. A felperes közlekedésbiztonsági szempontú alkalmasságának vizsgálatára a felperes valótlan adatközlése miatt nem kerülhetett sor, ezért a GKM rendelet 15. § (6) bekezdés alkalmazásának szükségessége fennállt.

A Kúria álláspontja szerint a bíróság helyesen értelmezte és alkalmazta az idevonatkozó jogszabályi rendelkezéseket. A felperesi vizsgák érvénytelenítésének a GKM rendelet 15. § (6) bekezdése szerinti feltételei fennálltak, ezért helytállóan döntött a bíróság a kereset elutasításáról.

Kfv.II.37.497/2017/4.

A tagállam megtagadja a vezetői engedély kiállítását azon kérelmezőnek, akinek vezetői engedélyét egy másik tagállamban korlátozták, felfüggesztették vagy visszavonták.

A Kúria előjáróban rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság helyesen emelte ki, miszerint a cseh vezetői engedélyre való jogosultság vizsgálata nem tartozik sem a magyar hatóságok, sem a bíróság hatáskörébe. A tény, hogy a felperes 2005. és 2015. június 21. között cseh vezetői engedéllyel rendelkezett, jelen ügyben csak a történeti tényállás része. Az ügy eldöntése szempontjából relevanciával nem bír, mivel a cseh okmány érvényessége korábban lejárt, megújítás hiányában érvénytelen státuszúvá vált.

Az EUMSZ 267. cikk (3) bekezdése alapján, ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel a Szerződések értelmezésével, avagy az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusai érvényességével és értelmezésével kapcsolatos kérdés, amelynek határozati ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles Európai Unió Bíróságához (a továbbiakban: EU Bíróság) fordulni. Miután a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény értelmében a Kúriát végső fokon eljáró jogorvoslati fórumnak kell tekinteni, ezért –

főszabályként – a Kúriát terheli az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének kötelezettsége. Az EU Bíróság azonban a C-283/81. számú CILFIT ügyben meghatározta azt a három kivételes esetet, amikor a végső fokon eljáró tagállami bíróság mellőzheti az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését. Ezen három esetkör:

1. ha a kérdés nem releváns, vagyis abban az esetben, ha a kérdésre adott válasz – bármi legyen is az – nem befolyásolhatná érdemben a jogvita megoldását (relevancia hiánya);
2. ha a felmerült kérdés lényegében megegyezik egy hasonló esetben már előzetes döntés tárgyát képező kérdéssel; az EU Bíróságnak a szóban forgó jogkérdést megoldó kialakult ítélkezési gyakorlata van – függetlenül az említett ítélkezési gyakorlatnak helyt adó eljárások jellegétől – még akkor is, ha a vitás kérdések szigorúan véve nem azonosak (a kérdés tisztázott);
3. a közösségi jog helyes alkalmazása olyan nyilvánvaló, hogy az a felvetett kérdés megoldásának módját illetően minden ésszerű kétséget kizár (a kérdés „tisztá”).

A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozik az EU Bíróság C-419/10. sz. ügyben hozott ítéletére, mivel annak bizonyos megállapításait jelen ügyben is relevánsnak véli. Ezen ítélet azonban az 2006/126/EK Irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 11. cikk (4) bekezdése második albekezdését értelmezte akként, hogy azzal ellentétes az, hogy egy tagállam – noha a vezetői engedélyt kiállító tagállamban lévő szokásos tartózkodási hely követelménye teljesült – megtagadja az egy másik tagállam által kiállított vezetői engedély jogosultjával szemben előírt, új engedély kérelmezésére vonatkozó tilalmi időszakon kívül e másik tagállam által kiállított vezetői engedély érvényességének elismerését, ha a szóban forgó engedély jogosultjával szemben az első tagállam területén a korábbi vezetői engedély visszavonását rendelték el.

Jelen eljárás tárgya azonban nem az érvényes vezetői engedély tilalmi időszak lejártát követő érvényességének másik tagállamban történő elismerése, hanem a vezetői engedély Magyarországon történő kiállítása. Ebből következően a hivatkozott EU Bíróság döntés nem irányadó.

Az EK Irányelv 11. cikk (4) bekezdés első albekezdése vonatkozásában tehát a közösségi jog helyes alkalmazása olyan nyilvánvaló, hogy az a felvetett kérdés megoldásának módját illetően minden ésszerű kétséget kizár (3. számú CILFIT kritérium). Ebből következően az előzetes döntéshozatali eljárás nem indokolt.

Az EK Irányelv 11. cikk (4) bekezdésében foglaltak szerint a tagállam megtagadja a vezetői engedély kiállítását azon kérelmezőnek, akinek a vezetői engedélyt egy másik tagállamban korlátozták, felfüggesztették vagy visszavonták. A tagállam megtagadja egy másik tagállam által olyan személy részére kiállított vezetői engedély érvényességének elismerését, akinek a vezetői engedélyt az előbbi tagállam területén korlátozták, felfüggesztették vagy visszavonták. A tagállam szintén megtagadhatja a vezetői engedély kiállítását egy olyan kérelmező részére, akinek a vezetői engedélyt egy másik tagállamban érvénytelenítették. Fentiekre tekintettel helyesen jártak el a hatóságok, amikor a vezetői engedély kiállítására, érvényességére és megújítására, valamint a vezetői engedélyek cseréjére, visszavonására, pótlására és elismerésére vonatkozó uniós jogszabályban foglalt rendelkezéseket is figyelembe vették. Rámutat a Kúria, hogy a felperes a Cseh Közlekedési Minisztérium tájékoztatása alapján vezetési jogosultságát vizsga letételét követően szerezte meg akkor, amikor már Németországban közlekedési előélettel rendelkezett. A magyar közlekedési hatóság ennek ismeretében és a 326/2011. (XII.28.) Kormányrendelet (a továbbiakban: R.) 19.§ (6) bekezdésében előírtak szerint járt el, amikor megkereste a német hatóságot tekintettel arra, hogy az Irányelv egyértelműen a hatóságok kölcsönös együttműködését deklarálja. A német hatóság válaszában tükrében pedig a R. 19.§ (7) bekezdésének megfelelően – az Irányelv 11. cikk (4) bekezdésével összhangban – tagadta meg a vezetői engedély kiállítását tekintve, hogy a felperes vezetői engedélyt egy másik tagállamban (Németország) visszavonták. A felperes esetében eredeti vezetői engedélyt bevonták, azaz visszavonták, vezetési jogosultságát pedig – az előírt feltételek teljesítéséig – felfüggesztették. Ennélfogva az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperesi határozat jogszerű, mert a felperesnek nemcsak a német vezetői engedélyt vonták vissza, de a vezetői jogosultságát is időkorlát nélkül felfüggesztették. Cseh vezetői engedélyére pedig nem lehet jogot alapítani, mert az érvénytelenné vált.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.I.10.371/2017/5.

I.) Az egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elvét az egyenlő bánásmód követelményrendszerén belül kell értelmezni.

II.) A munkavállalónak valószínűsítenie kell, hogy rendelkezik védett tulajdonsággal, amelyre figyelemmel őt a munkáltató a vele összehasonlítható helyzetben lévő munkavállalóval szemben megkülönböztette és kevesebb bért fizetett számára. Ezt követően a munkáltató kötelezettsége a kimentéses bizonyítás alapján igazolni, hogy hiányzik az okozati összefüggés a hátrány és a védett tulajdonság között.

III.) Az adott munkáltatónál munkaviszonyban eltöltött hosszabb szolgálati idő alatt megszerzett munkatapasztalat a munkavállaló számára feladatainak jobb teljesítését teszi lehetővé, ez pedig nála magasabb bérezést eredményezhet. Ezáltal nem sérül az egyenlő munkáért egyenlő bér elve.

A 2003. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 19. §-ának (1) bekezdése értelmében az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt indított eljárásokban a jogsérelmet szenvedett félnek kell valószínűsíteni, hogy a jogsérelmet szenvedő személyt vagy csoportot hátrány érte, vagy – közérdekű igényérvényesítés esetén – ennek közvetlen veszélye fenyegette, és a jogsértéskor rendelkezett a 8. §-ban meghatározott valamely tulajdonsággal. Emellett legalább állítania kell, hogy összefüggés van a hivatkozott hátrány és a 8. §-ban meghatározott valamely védett tulajdonság között. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint pedig az (1) bekezdésben foglaltak valószínűsítése esetén a másik felet terheli annak bizonyítása, hogy a jogsérelmet szenvedett fél vagy a közérdekű igényérvényesítésre jogosult által valószínűsített körülmények nem álltak fenn, vagy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, illetőleg adott jogviszony tekintetében nem volt köteles megtartani.

A fenti szabályozásból következően a felperesnek csak azt kellett valószínűsítene, hogy hátrány érte, és az Ebktv. 8. §-a szerint valamely védett tulajdonsággal rendelkezik. A törvény nem írja elő az igényérvényesítő (munkavállaló) számára a hátrány és a védett tulajdonság közötti okozati összefüggés bizonyítását, illetve valószínűsítését. Az egyenlő bánásmód megsértése esetén érvényesülő kimentéses bizonyítás alapján a munkáltató kötelezettsége bizonyítani, hogy hiányzik az okozati összefüggés a hátrány és a védett tulajdonság között, azaz megtartotta az Ebktv. és a 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) vonatkozó előírásait, vagy azt nem volt köteles megtartani.

Az egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elvét az egyenlő bánásmód követelményrendszerén belül kell és lehet értelmezni. A munkavállalónak valószínűsítene kell, hogy rendelkezett egy olyan védett tulajdonsággal, amelyre figyelemmel őt a munkáltató az összehasonlítható helyzetben lévő másik munkavállalóval szemben megkülönböztette, és kevesebb bért fizetett számára. Védett tulajdonság, illetve hátrány megjelölése valószínűsítése nélkül az egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elvének sérelme nem állapítható meg [4/2017. (XI.28.) KMK vélemény].

Jelen esetben a felperes a védett tulajdonságát (férfi nemű), és a kár bekövetkeztét (alacsonyabb bérezés) bizonyította. Ezt követően az alperesnek kellett igazolnia, hogy a felperes nem a védett tulajdonságára tekintettel részesült alacsonyabb bérezésben. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint az egyenlő bánásmód megsértése esetén érvényesülő kimentéses bizonyítás alapján a munkáltató bizonyíthatta, hogy hiányzik az okozati összefüggés a hátrány és a védett tulajdonság között, tehát nem valósult meg a diszkrimináció (EBH2015.M.24.).

Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006.VII.5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról 4. cikkében úgy fogalmaz, hogy „Ugyanazért az munkáért vagy azonos értékűnek tekintett munkáért járó díjazás minden vonatkozásában és minden feltételében meg kell szüntetni a nemi alapon történő közvetlen és közvetett megkülönböztetést”.

A fentiekre figyelemmel az eljárás során az alperes bizonyíthatta, hogy a felperest nem a neme (férfi) miatt részesítette alacsonyabb bérezésben, mint azon női munkavállalót, akinek távollétére

figyelemmel alkalmazta. Ennek pedig eleget tett.

A felperes azon hivatkozása, hogy az általa helyettesített munkavállalóval nem megegyező, de nagyrészt azonos munkát végzett, a perben igazolást nyert, az azonban nem volt bizonyított, hogy nála több feladatot is ellátott, az alperes okfejtése erről helyes volt.

Helytálló a felperes álláspontja arról, hogy a munkáltató iskolai végzettségként OKJ-s képzést követelt meg, amelyet mindkét személy megszerzett, így annak nem volt kiemelt jelentősége, hogy a felperes jóval későbbi időpontban szerzett diplomát, mint a nő munkavállaló, és annak sem, hogy melyik volt magasabb szakirányú képzettségnek tekinthető, mivel az alperes erre nézve nem támasztott külön követelményt.

Az Európai Bíróság C-17/05. számú B.F. Cadman kontra Helath & Safety Executive ügyben – utalva a 109/88. számú Danfoss-ügyben hozott határozat 24. és 25. pontjára – arra a következtetésre jutott, hogy azon tapasztalat megszerzésének jutalmazása, amely a munkavállaló számára feladatainak jobb teljesítését teszi lehetővé, jogszerű bérpolitikai célnak minősül. A szolgálati idő ugyanis egyet jelent a tapasztalattal, amely a munkavállaló számára általában lehetővé teszi feladatainak jobb teljesítését. Ennek megfelelően a munkáltató a szolgálati időt jutalmazhatja anélkül, hogy annak jelentőségét a munkavállalóra bízott konkrét feladatok vonatkozásában igazolnia kellene.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság helyes álláspontra helyezkedett, amikor a munkatapasztalatot értékelte, és megállapította, hogy jogszerű feltételre alapított különbségtételt a munkáltató a bérezés során az Ebktv. 22. § (1) bekezdés a) pontja, és az Mt. 12. § (3) bekezdésére figyelemmel is. A közsférában foglalkoztatottakkal szemben a munkaviszonyban állók esetében jogszabály szerint rögzített bérezés nincs, így a munkabér megállapítása a felek közötti megállapodás

Polgári ügyszak

Pfv.V.20.594/2017/6.

A jogválasztás hiányában alkalmazandó jogot a Róma I. rendelet 4. cikkének lépcsőzetes szerkezeti rendjére figyelemmel kell meghatározni. A szorosabb kapcsolat elve (kitérő klauzula) kivételes alkalmazásának feltételeit a 4. cikk (3) bekezdése tartalmazza. A (3) bekezdés szerinti szorosabb kapcsolat elve nem azonos a (4) bekezdés szerinti legszorosabb kapcsolat elvével, mert a kapcsoló elvek alkalmazási feltételei eltérőek.

A Pp. 270. § (2) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértés esetén teszi lehetővé. Az alperes a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést abban határozta meg, hogy az eljáró bíróságok egyrészt a magyar jog alapján ítélték meg a felek jogviszonyát, holott arra a az Európai Parlament és a Tanács 593/2008/EK rendelete (2008. június 17.) a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.) (a továbbiakban: Róma I. rendelet) alapján az orosz jog az irányadó, másrészt tévesen következtettek arra, hogy a per tárgyát képező szerződés alapján a felperes az alperes részére végzett szolgáltatást és a teljesítéshez szükséges feltételek biztosításának megtagadása az alperes szerződésszegő magatartása volt [Pp. 272. § (2) bekezdés]. A Kúria ezért a Pp. 275. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel ebben a keretben vizsgálta felül a jogerős ítéletet és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem találta jogszabálysértőnek.

Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a per tárgyát képező szerződéses jogviszonyra alkalmazandó jogot a Róma I. rendelet alapján kell meghatározni. A Róma I. rendelet 3. cikk (1) bekezdése szerint a szerződésre a felek által választott jog az irányadó. A perbeli szerződés rendelkezései és az eset körülményei alapján az eljáró bíróságok helyesen következtettek arra, hogy a felek között nem született megállapodás a szerződésre alkalmazandó jogról. Az viszont nem tűnik ki az ítéleteik indokolásából, hogy az alkalmazandó jog meghatározása során figyelemmel lettek volna a jogválasztás hiányában irányadó 4. cikk lépcsőzetes szerkezeti rendjére. A Róma I. rendelet 4. cikke szerint az alkalmazandó jogot csak akkor lehet a (4) bekezdés szerinti legszorosabb kapcsolat elve alapján megállapítani, ha az az (1) vagy a (2) bekezdés alapján nem állapítható meg. Ha a szerződésre alkalmazandó jog akár az (1), akár a (2) bekezdés alapján meghatározható, a 4. cikk (3) bekezdése értelmében a szorosabb kapcsolat elve alapján az ott meghatározott feltételek fennállása esetén, az ún. kitérő klauzula segítségével lehet eltérni az (1) vagy a (2) bekezdésben felhívott jog alkalmazásától,

ha az eset valamennyi körülménye alapján egyértelmű, hogy a szerződés nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik az (1) vagy a (2) bekezdésben említettektől eltérő országhoz, akkor e másik ország jogát kell alkalmazni. A (3) bekezdés szerinti szorosabb kapcsolat elve tehát nem azonos a (4) bekezdés szerinti legszorosabb kapcsolat elvével, a kapcsoló elvek alkalmazási feltételei mások.

A Róma I. rendelet 4. cikk lépcsőzetes rendjére tekintettel először abban a kérdésben kell állást foglalni, hogy a szerződés megfeleltethető-e a 4. cikk (1) bekezdése alá tartozó nevesített szerződések valamelyikének, és ezt követően vizsgálandó, hogy a 4. cikk (3) bekezdése alapján alkalmazható-e a kitérő klauzula annak alapján, hogy a szerződés szorosabban kapcsolódik egy másik állam jogához, továbbá helye lehet-e a 9. cikk szerinti imperatív rendelkezések alkalmazásának.

A Kúria álláspontja szerint bár a felek a szerződésüket együttműködési megállapodásnak nevezték el, de tartalmát tekintve (az alperes gazdasági céljainak elérése érdekében különböző tevékenységek kifejtése – ügy ellátása – az alperes részére) megbízási szerződést kötöttek. Vizsgálni kellett, hogy ez a megállapodás a Róma I. rendelet 4. cikk (1) bekezdésének a) – h) pontjaiban nevesített szerződések valamelyike alá sorolható-e. A felperes úgy értékelte, hogy az alperessel kötött megállapodása a 4. cikk (1) bekezdés b) pontja alá tartozik, amellyel a Róma I. rendelet (17) preambulumbekzdésére figyelemmel a Kúria is egyetért. A (17) preambulumbekzdés a 4. cikk (1) bekezdésének b) pontjához kapcsolódóan azt írja elő, hogy a „szolgáltatás nyújtása” fogalmát ugyanúgy kell értelmezni, mint a Tanács 44/2001/EK rendelete (2000. december 22.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 5. cikkének alkalmazásakor. A „szolgáltatás nyújtása” fogalmat tehát a Róma I. rendelet alkalmazása során autonóm uniós fogalomként kell figyelembe venni. Az Európai Unió Bíróságának esetjoga szerint a „szolgáltatás” fogalmának a Bíróság által adott meghatározása magában foglalja azt, hogy a szolgáltatást nyújtó fél meghatározott tevékenységet végez díjazás ellenében (2009. április 23-i Falco Privatstiftung és Rabitsch ítélet, C-533/07, EU:C:2009:257, 29. pont; 2013. december 19-i Corman-Collins ítélet, C-9/12, EU:C:2013:860, 37-40. pontok; 2016. július 14-i Granarolo ítélet, C-196/15, EU:C:2016:559, 37-38. pontok). A Róma I. rendelet kommentárjai szerint pedig az olyan gondossági kötelmek, mint a megbízási-, tanácsadói-, management-szerződések a 4. cikk (1) bekezdés b) pontja alá tartoznak.

A Róma I. rendelet 4. cikk (1) bekezdés b) pontja értelmében a szolgáltatási szerződésre azon ország joga alkalmazandó, ahol a szolgáltatást nyújtó fél szokásos tartózkodási helye található. A felek szerződését tekintve a jellemző szolgáltatást nyújtó fél a felperes. A szokásos tartózkodási hely meghatározására a Róma I. rendelet 19. cikke tartalmaz rendelkezéseket. A 19. cikk (3) bekezdése rögzíti, hogy a szokásos tartózkodási hely meghatározása szempontjából a lényeges időpont a szerződés megkötésének időpontja. A 19. cikk (1) bekezdése tartalmaz rendelkezéseket a szokásos tartózkodási hely fogalmára, a második albekezdés az üzleti tevékenysége körében eljáró természetes személy vonatkozásában. A második albekezdés szerint az üzleti tevékenysége körében eljáró természetes személy tartózkodási helye az üzleti tevékenysége fő helye. A jelen esetben a felperes nyilatkozata szerint (Budai Központi Kerületi Bíróság 19.P.XI.22.689/2012/15. számú előkészítő irat), és a perbeli szerződés 2.5. pontjából következően is lényegében önfoglalkoztatónak minősül, ezért üzleti tevékenysége körében eljáró természetes személynek tekintendő. A jogvita elbírálása szempontjából tehát releváns, hogy a megbízási szerződés megkötésekor hol volt a felperes üzleti tevékenységének fő helye. A pontos tényállás e vonatkozásban megállapítható lett volna, de az eljáró bíróságok nem derítették fel, a rendelkezésre álló peradatokban Németországra és Oroszországra is van utalás. A felperes a per tárgyát képező szerződésben és az önéletrajzában is moszkvai tartózkodási helyet jelölt meg, de ha rendelkezett állandó vagy ideiglenes tartózkodási engedéllyel, nem lett volna szüksége a munkavállalási engedélyre. A perrel érintett időszakra vonatkozó németországi adóbevallását pedig az alperes indítványára nem csatolta be.

A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás feltételének nincs helye. A Kúria ezért – arra tekintettel, hogy a Róma I. rendelet 4. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján vagy a német, vagy az orosz jog lenne az alkalmazandó jog – vizsgálta, hogy a Róma I. rendelet 4. cikk (3) bekezdése szerinti kitérítő klauzula nem vezet-e más állam jogának alkalmazásához. Abban a kérdésben kellett ehhez állást foglalni, hogy egy olyan atipikus esetben, mint amilyen az átmeneti időre kötött perbeli megállapodás, fennállnak-e a Róma I. rendelet 4. cikk (3) bekezdése szerinti

szorosabb kapcsolat elve alkalmazásának feltételei.

A „nyilvánvalóan” fordulatból következően a 4. cikk (3) bekezdésének nyelvtani értelmezése alapján is megállapítható, hogy az ún. kitérítő klauzula kivételesen ad lehetőséget a Róma I. rendelet 4. cikk (1) vagy (2) bekezdése alapján egyébként felhívott jog alkalmazásától való eltérésre. Az eltérés feltétele, hogy az eset valamennyi körülménye alapján egyértelmű legyen, a szerződés nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy másik állam jogához. A Róma I. rendelet 4. cikk (3) bekezdéséhez kapcsolódó (20) preambulumbekendés rögzíti, hogy a kitérítő klauzula alkalmazásakor a szorosabb kapcsolat alapján az alkalmazandó jog meghatározásakor többek között figyelembe kell venni, hogy a kérdéses szerződés nagyon szoros kapcsolatban áll-e más szerződéssel vagy szerződésekkel. A peres felek 2009. december 18-i együttműködési megállapodása az eljárás során nem került feltárára, így az nem nyújthatott segítséget a szorosabb kapcsolat elve alapján az alkalmazandó jog meghatározásához.

A Kúria a szorosabb kapcsolat megítélése során a per tárgyát képező megállapodás preambulumból indult ki. Ha a Róma I. rendelet 4. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján a felhívott jog a német jog, a Kúria úgy ítélte meg, hogy a felperes lehetséges szokásos tartózkodási helyén (üzleti tevékenysége fő helyén) kívül a német joggal nem mutat semmilyen kapcsolatot a tényállás, annak további lényeges külföldi elemei nem a német joghoz kapcsolódnak. Ha a Róma I. rendelet 4. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján a felhívott jog az orosz jog, szintén vizsgálandó, hogy nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik-e a perbeli szerződés a felperes által hivatkozottan a magyar joghoz. Szerződésük megkötésekor a felek tisztában voltak a jogválasztás lehetőségével. Az általuk ideiglenesnek tekintett megállapodást felváltó munkaszerződésre az orosz jogot kívánták kikötni, de az ideiglenes megállapodásra jogot nem választottak. Az alperessel (és nem az orosz céggel) való szerződéskötést éppen az orosz foglalkoztatási szabályok megszegésének elkerülésére kötötték. Megállapítható, hogy a magyar székhelyű cég és a német állampolgár a belső piac adta lehetőségeket kihasználva akart szerződni, mert annak a magyar jog szerint semmilyen akadálya nem volt. Az orosz jog alkalmazását tehát a szerződés megkötésének időpontjában maguk a felek sem kívánták. A felek előadása és a szerződés preambuluma alapján a jogválasztás mellőzésének az lehetett az oka, hogy a megállapodást olyannyira átmenetinek tekintették, hogy a választást nem gondolták relevánsnak, mely ugyancsak azt támasztja alá, hogy a felek közötti üzleti kapcsolat, a kitalált konstrukció a szerződés megkötésének időpontjában az alperes személyes jogával, tehát a magyar joggal mutat nyilvánvalóan szorosabb kapcsolatot.

A Róma I. rendelet 9. cikke alapján az imperatív rendelkezések két esetben alkalmazhatók. A (2) bekezdés értelmében az eljáró bíróság jogosult minden korlátozás nélkül alkalmazni a saját jogának imperatív szabályait abban az esetben is, ha a tényállásra egy másik állam joga lenne alkalmazandó. A felek jogvitája szempontjából alaptalan a 9. cikk (2) bekezdésére irányuló alperesi hivatkozás, ugyanis az az eljáró bíróságot a saját joga imperatív rendelkezéseinek alkalmazására jogosítja fel. A 9. cikk (3) bekezdése az, amely lehetőséget ad (de nem teszi kötelezővé) az eljáró bíróság számára, hogy figyelemmel legyen más állam jogának imperatív rendelkezéseire. A (3) bekezdés értelmében azon ország jogának imperatív rendelkezéseire lehet figyelemmel lenni, amelyben a szerződésből eredő kötelezettségeket teljesíteni kell, vagy teljesítették, amennyiben ezek az imperatív rendelkezések a szerződés teljesítését jogszerűtlenné teszik. Az adott esetben nem az orosz jog talaján állt a jogviszony, amely alapján a felperes eljár, így a perbeli tényállás nem esik az oroszországi foglalkoztatási előírások hatálya alá, másrészt a Kúria álláspontja szerint a 9. cikk feltételrendszere alapján ezek az előírások nem is feltétlen érvényesülést kívánó szabályok. A Róma I. rendelet 12. cikkére ugyancsak tévesen hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelemben, mert a szerződés érvénytelensége esetén az érvénytelenség jogkövetkezményét az orosz jog imperatív szabályainak alkalmazhatósága esetén is a Róma I. rendelet 4. cikke alapján felhívott jogrendszer anyagi jogi szabályai alapján kellene elbírálni.

Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok helyesen jártak el, amikor a perbeli jogvitát a magyar jogot alkalmazva bírálták el.

A felülvizsgálati eljárásban a mérlegelés körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újbóli egybevetésére és értékelésére sem. A Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértése kivételesen és csak akkor szolgálhat kellő alapul a felülvizsgálathoz, ha a jogerős ítéletben a bíróság iratellenes, ellentmondó a per adataiból okszerűen

nem következő megállapítást tett, vagy a bizonyítási eljárás lefolytatására vonatkozó előírások megsértésével helytelen következtetésre jutott. Az adott esetben a Kúria nem látott okot a felülmérlegelésre, mert a másodfokú bíróság a bizonyítás eredményének mérlegelése alapján az említett hibáktól mentesen, jogszabálysértés nélkül állapította meg a tényállást.

Helyesen következtetett továbbá arra, hogy a magyar jog alapján nem volt jogszabályba ütközés okán érvénytelen a perbeli megállapodás, amely nem az orosz cég és a felperes, hanem az alperes és a felperes között jött létre, és a felperes a tevékenységét az alperes megbízó érdekében látta el az orosz cég megalapítása előtt és azt követően is. A felperesnek az alperes érdekében végzett tanácsadó munkája és a cég megalakulását követően de facto ügyvezető tevékenysége nem eredményezett változást a szerződő felek személyében. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében nem részletezte, hogy milyen további megállapodás, illetőleg az elsőfokú eljárás során rendelkezésre álló bizonyíték alapján lehetett volna ettől eltérő következtetésre jutni, amikor a felek megállapodásának éppen az volt a célja és értelme, hogy a jogviszony közöttük álljon fenn. Az eljárás során az alperes a felperessel kötött megállapodás színleltségét vagy leplezett voltát nem állította és a per adatai sem utaltak arra, hogy a felek akarata nem olyan szerződés megkötésére irányult, mint ami a nyilatkozataikból következik.

A felek a szerződésükben nem rögzítették az orosz munkavállalási engedély megszerzésének és az orosz jog szerinti alkalmazási szerződés megkötésének határidejét. Azt, hogy az engedély 4-6 héten belüli megszerzése a szerződés megkötésekor lényeges szempont volt az alperes számára, cáfolja annak tény, miszerint a felperes hónapokig elláthatta azt a tevékenységet, amelyre szerződtek, teljesítését az alperes mindaddig elfogadta, amíg fel nem mondott. A felperest a szerződés alapján megillette a felmondás joga. Az alperes nem vitatta, hogy a felmondást követően nem tette lehetővé számára a teljesítést, mely szerződésszegő magatartása nem mentesítheti a díjfizetési kötelezettsége alól [1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 277. § (4) bekezdés, Ptk. 4. § (1), (4) bekezdés].

Pfv.V.20.790/2017/13.; Pfv.V.20.807/2017/8.; Pfv.V.20.850/2017/9.; Pfv.V.21.996/2017/7.

A hiteldíj egyoldalú módosítását lehetővé tevő szerződéses rendelkezés érvénytelensége a DHI törvényben foglaltak szerint már megállapításra került, az azonos jogkövetkezményre tekintettel e vonatkozásában az érvénytelenség további vizsgálata indokolatlan. A fennálló perakadályból eleve következően nem kerülhet sor a szerződés más rendelkezésének bírósági vizsgálatára.

I. Az EUMSZ 267. cikke szerint az EU Bíróság a Szerződések értelmezése és az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése tekintetében rendelkezik hatáskörrel előzetes döntés meghozatalára. Döntését egy tagállam bírósága abban az esetben kérheti, ha előtte ilyen kérdés merül fel és úgy ítéli meg, hogy határozata meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére. Nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a felmerülő jogkérdés az ügy elbírálása szempontjából nem releváns, illetve ha a felek között valós jogvita nem áll fenn.

Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének előfeltételeit figyelembe véve a Kúria úgy ítélte meg, hogy a felperes által felvetett jogkérdések tekintetében – az adott kereseti kérelem mellett, az eljárás jelen szakaszában ismertté vált tények alapján – nem állnak fenn az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének feltételei, ezért a felperes erre irányuló kérelmét a 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 155/A. § (2) bekezdése alapján elutasította.

II. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős határozat hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását, a kereseti kérelemnek helyt adó határozat meghozatalát kérte. Az így megfogalmazott kérelem teljesítése azonban fogalmilag kizárt, hiszen az eljáró bíróságok a per tárgyalásának akadályát látták, a peres eljárást nem folytatták le, nem vizsgálták érdemben a keresetet. A Kúria a Pp. 3. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a felperes felülvizsgálati kérelme folytán ezért azt vizsgálta, hogy a jogerős végzés hatályon kívül helyezése, az elsőfokú bíróságnak az eljárás lefolytatására utasítása indokolt-e a felperes által felhozottak alapján.

A felperes lényegében azért tartotta jogszabálysértőnek a jogerős végzést, mert az uniós jog rendelkezéseibe ütközik a DH törvények alkalmazása. A Kúriának ehhez képest arról kellett döntenie,

hogy az eljáró bíróságoknak az Irányelv rendelkezéseit értelmezve kellett-e vizsgálniuk a kereset tárgyává tett szerződéses rendelkezés és hivatalból a szerződés egyéb rendelkezései tisztességtelenségét.

A keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására a jelen esetben nem a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) által a keresetlevél tartalmára előírt követelmények hiánya okán került sor, így a konkrét jogvita eldöntése szempontjából nincs jelentősége a C-483/16. számú előzetes döntéshozatali eljárásban vizsgált azon kérdésnek, hogy megfelel-e a DH2 törvény 37. §-a az Irányelv rendelkezésének, és nem indokolt ezért az EU Bíróság eljárására tekintettel a peres eljárás felfüggesztése sem.

A 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 4. § (2) bekezdése a Kúria 2/2014. PJE határozatán alapul, melynek indokolása az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) C-26/13. számú Kásler-ügyben hozott ítéletében kifejtett jogértelmezést vette át. A törvény azon túl, hogy a hivatkozott rendelkezése alapján tisztességtelenek azok az egyoldalú kamat-, költség- és díjemelést lehetővé tevő szerződéses feltételek, melyek tekintetében a tisztességtelenség törvényi vélelmét a pénzügyi intézmény speciális közérdekű perben nem döntötte meg, a pénzügyi intézményeket elszámolásra, azaz a tisztességtelenül beszedett kamat, költség, díj visszafizetésére is kötelezte. A hiteldíj egyoldalú módosításával kapcsolatos szerződéses rendelkezés tisztességtelensége nem az egész szerződés, hanem csak az adott feltétel érvénytelenségét eredményezi. Az elszámolás eredményét vitató fogyasztó a jogait végső soron bírósági úton érvényesíthette. A per tárgyává tett szerződéses rendelkezés tisztességtelensége, így érvénytelensége tehát már megállapításra került, az azonos jogkövetkezményre tekintettel a vonatkozásában az érvénytelenség további vizsgálata indokolatlan.

A felperes keresetében egyedül a hiteldíj egyoldalú megváltoztatását lehetővé tevő szerződéses rendelkezés érvénytelenségének megállapítását kérte. Az e tekintetben fennálló perakadályból eleve következően nem kerülhet sor a perbeli szerződés más feltételének vizsgálatára. Lefolytatható eljárás nélkül a hivatalbólíságot szükségtelen és nem is lehetséges értelmezni.

Pfv.I.21.325/2017/6.

A deviza alapú kölcsön mögött – figyelemmel a pénzügyi intézményekre vonatkozó közjogi jellegű szabályokra – devizaforrás áll. Annak vizsgálata, hogy egy konkrét szerződés mögött van-e devizaforrás, lehetetlen és egyben szükségtelen is a perekben. A deviza alapú kölcsön nyújtása során a pénzügyi intézmény pénzt biztosít az adós számára nevesített vagy nem nevesített célra, ezzel szemben befektetési szolgáltatási tevékenység esetén a befektetési szolgáltató az ügyfél pénzével végez pénzügyi eszközre vonatkozó különböző műveleteket.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben súlyos eljárási szabálysértésként hivatkoztak arra, hogy az Európai Unió Bíróságának gyakorlata értelmében a nemzeti bíróság hivatalból köteles vizsgálni azoknak a további szerződési feltételek tisztességtelen jellegét is, amelyre ők fogyasztóként ugyan nem hivatkoztak, de a szükséges ténybeli és jogi elemek a bíróság rendelkezésére álltak. Ezzel összefüggésben rámutat a Kúria annak jelentőségére, hogy az Európai Unió Bírósága teljesítésre (marasztalásra) irányuló per kapcsán hozta meg a C-488/11. számú határozatát, a teljesítés iránti perben a fogyasztó alperesi pozícióban volt, védekezni kényszerült az ellene előterjesztett keresettel szemben. Nem kizárt a C-488/11. számú ügyben foglaltak figyelembe vétele a végrehajtás megszüntetése iránti perekben sem, viszont attól nem lehet eltekinteni, hogy a jelen, végrehajtás megszüntetése iránti perben a fogyasztó nem alperesi, hanem felperesi pozícióban van: a per ura, akinek a perben akkor is aktívan kell közreműködnie, ha egyébként fogyasztó. A C-488/11. számú ügyben hozott ítélet 41. pontjában foglaltak értelmében az uniós jog által az érintett területen a nemzeti bíróságokra ruházott feladat nem korlátozódik annak pusztán lehetőségére, hogy valamely szerződési feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegét megítéljék, hanem magában foglalja e kérdés hivatalból történő megítélésének kötelezettségét is, amennyiben a rendelkezésükre állnak az e tekintetben szükséges jogi és ténybeli elemek (lásd többek között a Banco Español de Crédito (C-618/10. számú) ügyben hozott ítélet 43. pontját és a Banif Plus Bank (C-472/11. számú) ügyben hozott

ítélet 23. pontját). Azaz az adott kérdések hivatalbóli megítélésének feltétele, hogy a bíróságok rendelkezésére álljanak az ehhez szükséges jogi és ténybeli elemek.

A szükséges jogi és ténybeli elemek pedig csak akkor fognak a bíróságok rendelkezésére állni, ha azokat a felperes a bíróság rendelkezésére bocsátja. A keresetlevélnek tartalmaznia kell – továbbiak mellett – az érvényesíteni kívánt jogot, azaz a kereset tárgyát, mégpedig az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak a megjelölése mellett. A felperesnek az érvényesíteni kívánt jogra vonatkozó minden releváns tényt elő kell adnia. Mindenképpen a felperes feladata tehát a tényalap megjelölése, amely a jelen esetben annak a megfogalmazását is jelenti, hogy miért nem fogadható el számára az adott szerződés vagy szerződéses rendelkezés. Ez adja meg a bíróság eljárásának az alapját, ez jelöli ki a bíróság vizsgálatának kereteit, ez a kereset jogalapja.

Az adott esetben a felperesek perbeli pozíciójukból adódó kötelezettségüket nem teljesítették, hiszen a megelőző eljárásokban a felülvizsgálati kérelmükben hivatkozott valamennyi ténybeli elemet nem jelölték meg. Ez a Kúria előtti felülvizsgálati eljárásban – annak rendkívüli jogorvoslati jellegéből adódóan – már nem tehető meg.

Mindezek szerint nem valósult meg súlyos eljárási szabálysértés azáltal, hogy az első-, és a másodfokú bíróság a végrehajtás megszüntetése iránti perben nem vizsgálta hivatalból minden egyes szerződési feltétel esetleges tisztességtelenségét.

A perben korábban eljáró bíróságok megalapozottan jutottak arra a következtetésükre, hogy a bank által végzett pénzügyi műveletek az adott szerződéses jogviszonyt nem érintette, a felperesek kölcsönt akartak felvenni, a bank kölcsönt adott nekik, a szerződő felek között kölcsön jogviszony jött létre.

A 6/2013. PJE jogegységi határozat III.1. pontjában foglaltak értelmében a deviza alapú kölcsön mögött – figyelemmel a pénzügyi intézményekre vonatkozó közjogi jellegű szabályokra – deviza forrás áll. Annak vizsgálata, hogy egy konkrét szerződés mögött van-e deviza forrás lehetetlen és egyben szükségtelen is a perekben.

A 6/2013. PJE jogegységi határozat III.3. pontjában foglaltak szerint deviza alapú kölcsön nyújtása során a pénzügyi intézmény pénzt biztosít az adós számára, nevesített vagy nem nevesített célra, ezzel szemben befektetési szolgáltatási tevékenység esetén a befektetési szolgáltató az ügyfél pénzével végez pénzügyi eszközre vonatkozó különböző műveleteket.

A perbeli esetben a felperesek kaptak kölcsönt a banktól, nem ők adtak pénzt a banknak befektetési szolgáltatási tevékenység céljára, és helytállóan mutatott rá a másodfokú bíróság arra is, hogy a felperesek az általuk állított befektetési elemmel kapcsolatban úgy nyilatkoztak: az a perbeli szerződésben nem jelenik meg. A rendelkezésre álló adatok alapján az állapítható meg, hogy a szerződő felek akarata kölcsönszerződés megkötésére irányult, közöttük kölcsönszerződés, nem pedig befektetési jogviszony jött létre.

Pfv.VI.21.491/2017/8.; Pfv.VI.21.562/2017/7.

Az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem változtatja meg és pénzügyi intézményt nem jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e.

I. A Kúria a felperes kérelmét az eljárás felfüggesztésére a következő indokolással elutasította: A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 152. § (2) bekezdés alapján a bíróság a tárgyalást akkor is felfüggesztheti, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás már folyamatban van. Ennek esete lehet az is, amikor más bíróság kezdeményezte az előtte folyamatban lévő per tárgyalásának a felfüggesztése mellett az EU Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását (BH2007. 173.). A kérelem elbírálásakor a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) előtt C-34/18. számon indult előzetes döntéshozatali eljárás mikénti kimenetele kihat-e a felülvizsgálati kérelem keretei között a jogerős

ítélet jogszerűségének a megítélésére, a Kúria határozatának a tartalmára, az eljárásban alkalmazandóak-e olyan jogharmonizációs rendelkezések, amelyek kapcsán az implementált uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdés felmerült (Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikk). A C-34/18. ügyben a Fővárosi ítéletelőzetes döntéshozatalra kérdést az alperes ellen indított érvénytelenségi perben a közjegyzői ténytanúsítványra vonatkozó szerződéses rendelkezés kapcsán terjesztett elő a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről hozott 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: fogyasztóvédelmi irányelv) mellékletének 1. m) és q) pontja értelmezése érdekében.

A Kúria megítélése szerint a jelen per tárgyát képező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének megítélésére az EU Bíróság hivatkozott eljárása előre láthatóan nem hat ki, mivel a perben felmerült jogkérdés a 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 207. § (2) bekezdése alapján a támadott szerződéses rendelkezés értelmezésével eldönthető. A Kúria utal az EU Bíróság C-72/14. és C-197/14. sz., X kontra T. A. van Dijk egyesített ügyekben 2015. szeptember 19-én hozott ítéletében kifejtettekre, amely szerint az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdését akként kell értelmezni, hogy a végső fokon eljáró nemzeti bíróság nem köteles a Bírósághoz fordulni pusztán amiatt, hogy az előtte folyamatban lévőhöz hasonló ügyben és pontosan ugyanabban a kérdéskörben valamely alsóbb szintű nemzeti bíróság előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesztett a Bíróság elé, és nem is köteles megvárni az e kérdésre adott választ (63. pont). A Kúria mindezekre figyelemmel a felperes felfüggesztés iránti kérelmét elutasította.

II. A Kúria is utal arra, hogy a tisztességtelenség megállapításának a Ptk. két módját ismeri: egyrészt a bíróság mérlegelésére bízta azt, másrészt – kizárva a bírói mérlegelést – a 209. § (3) bekezdésben foglalt felhatalmazás alapján a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) nevesít, nem taxatív módon, tisztességtelenség minősülő feltételeket. Az első esetben valamely szerződéses rendelkezés tisztességtelensége, ennek folytán a szerződés (részleges) érvénytelensége megítélésének szempontjaira a jogalkalmazó bíróság számára a jogalkotó normatív utasításként fogalmazza meg a Ptk. 209. § (2) bekezdésben felsorolt egyéb körülmények vizsgálatát. Ettől a bíróság kizárólag akkor tekinthet el, ha a vitás szerződési feltétel a Ptk. 209. § (3) bekezdésben hivatkozott külön jogszabály, a fogyasztóvédelmi irányelv mellékletét átültető, a R. 1. § (1) bekezdésében felsorolt ok miatt tisztességtelen, ún. fekete listába tartozó kikötés (A fogyasztói szerződés érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről nyilvánított 2/2011. PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolás).

Az irányelv mellékletének 1. m) pont első fordulata alapján tisztességtelenség tekinthető azok a feltételek, amelyek tárgya vagy hatása az, hogy megadják a jogot az eladó vagy szolgáltató számára annak megállapítására, hogy az áruk vagy szolgáltatások megfelelnek-e a szerződésnek. Az e rendelkezést jogharmonizációs céllal implementáló R. 1. § (1) bekezdés b) pont értelmében tisztességtelen az a szerződési feltétel, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A Kúria sem osztja az eljáró bíróságok jogértelmezését, a felperes által támadott kikötés nem feleltethető meg ezen ab ovo tisztességtelen szerződési feltételnek: az alperest nem jogosítja saját szolgáltatása szerződésszerűségének a megítélésére.

Az irányelv mellékletének 1. q) pontja alapján tisztességtelenség tekinthető azok a feltételek, amelyek tárgya vagy hatása az, hogy kizárják vagy gátolják a fogyasztó jogainak érvényesítését peres eljárás kezdeményezése vonatkozásában, vagy más jogorvoslati lehetőség igénybe vételében, különösen [...] olyan bizonyítási terhet róva a fogyasztóra, amelyet az alkalmazandó jog értelmében rendesen a másik szerződő félnek kellene viselnie. Az e rendelkezést implementáló R. 1. § (1) bekezdés j) pontja értelmében tisztességtelen az a szerződési feltétel, amely a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg. Ezért az alkalmazása igényli az uniós szabályok, így a R. alapjául szolgáló irányelv EU Bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozó értelmezésének a figyelembevételét is (az EU Bíróság által a C-14/83. ügyben kidolgozott, ún. von Colson elv, 6/2013. Polgári jogegységi határozat Indokolás 2. f) pont). Az EU Bíróság rendelkezik hatáskörrel az irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében és az irányelv mellékletében szereplő „tisztességtelen feltétel” fogalmának, valamint annak az értelmezésére, hogy a nemzeti bíróság milyen szempontokat alkalmazhat vagy köteles alkalmazni valamely szerződési feltételnek az irányelv rendelkezéseire tekintettel történő vizsgálatkor (C-537/12. és C-116/13. egyesített ügyek 63., C-226/12. 20., C-

415/11. 66.). Az EU Bíróság következetes joggyakorlata értelmében a fogyasztó kárára előidézett „jelentős egyenlőtlenséget” a felek megállapodása hiányában irányadó nemzeti szabályok elemzése útján kell értékelni annak megítélése érdekében, hogy a szerződés a hatályos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza-e a fogyasztót, és ha igen, akkor mennyiben. A „jelentős egyenlőtlenség” eredhet önmagában abból, hogy kellően súlyos mértékben sérül a fogyasztónak mint szerződéses félnek az alkalmazandó nemzeti rendelkezések szerinti jogi helyzete (C-415/11., C-226/12.).

A nemzeti jogunkban a bizonyítási teher eljárásjogi fogalom, valamely anyagi jogi igény polgári perben történő érvényesítése esetén a jogvita érdemi eldöntése szempontjából releváns tény bizonyíthatatlansága következményére, a bíróság érdemi döntésében kifejezésre jutó hátrányára utaló szabály [a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (3) bekezdés]. Alkalmazásra akkor kerül, ha a bizonyításra kötelezett fél nem tesz eleget e kötelezettségének. A Pp. 164. § (1) bekezdés alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság azokat valóban fogadja el. Eszerint a főbizonyítás a kereset vagy a keresettel szembeni védekezés alapjául szolgáló tények fennállására, valóságára, míg az ellenbizonyítás – a főbizonyító fél perbeli ellenfelének a cselekményeként – ugyanezen tények fenn nem állására, valótlanságára vonatkozik. A bizonyítási teher átfordulása azt jelenti, hogy a fő- és az ellenbizonyítás iránya felcserélődik. Ez alapulhat törvényi vélelmen, eljárásjogi rendelkezésen (pl. sajtó-helyreigazítási per) vagy anyagi jogi szabályon (pl. a Ptk. 242. § (1)-(2) bekezdésben szabályozott tartozáselismerés). A perbeli kikötés esetén egyik sem jön szóba. A szerződési kikötés a bizonyítás kötelezettségét és terhet nem változtatja meg a felperes hátrányára, a főbizonyítás irányát nem cseréli fel.

A Kúria utalt az elvi jelleggel EBH2018. G.1. szám alatt közzétett eseti döntésére, amelynek értelmében az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Minderre tekintettel az ilyen szerződéses rendelkezés nem tisztességtelen.

Pfv.VI.21.587/2017/7.; Pfv.VI.21.622/2017/8.; Pfv.VI.21.660/2017/7.

Az eljárási okból befejezett perben a felülvizsgálati kérelemnek a kereset érdemi tárgyalása esetén számon kérhető anyagi jogi rendelkezések alkalmazásával és értelmezésével kapcsolatos érvei meghaladják a jogerős végzés felülvizsgálatának kereteit.

I. A 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 152. § (2) bekezdése alapján a bíróság a tárgyalást akkor is felfüggesztheti, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás már folyamatban van. Ennek esete lehet az is, amikor más bíróság kezdeményezte az előtte folyamatban lévő per tárgyalásának a felfüggesztése mellett az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását (BH2007. 173.). A kérelem elbírálásakor a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Európai Bíróság előtt C-483/16. számon indult előzetes döntéshozatali eljárás mikénti kimenetele kihat-e a felülvizsgálati kérelem keretei között a jogerős végzés jogszerűségének a megítélésére, a Kúria határozatának a tartalmára, az eljárásban alkalmazandóak-e olyan jogharmonizációs rendelkezések, amelyek kapcsán az implementált uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdés felmerült (Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikk). A C-483/16 ügyben a Fővárosi Törvényszék előzetes döntéshozatalra kérdést a 2014. évi XL. (a továbbiakban: DH2) törvény 37. § (1) bekezdés rendelkezése kapcsán terjesztett elő. A Kúria úgy ítélte meg, hogy az eljárás kimenetele a jelen felülvizsgálati eljárásban nem releváns, mert a másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős végzését nem e törvényi rendelkezés alkalmazásával hozta meg.

II. Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke szerint „az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben: a) a

Szerződések értelmezése; b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése; Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést”. A Kúria megállapította, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme folytán előtte folyamatban lévő ügyben ilyen kérdés nem merül fel. A részleges érvénytelenség megállapítására előterjesztett kereset kapcsán – a peres eljárás jelen szakaszában, a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontja alapján hozott jogerős végzés felülvizsgálata során – a Tanács 1993. április 5-i 93/13/EGK irányelve (a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről) értelmezésének a kérdése nem merül fel. A Pp. 155/A. § (2) bekezdés alapján az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, a végzésben meghatározza azt a kérdést, amely az Európai Bíróság előzetes döntését igényli, valamint – a feltett kérdés megválaszolásához szükséges mértékben – ismerteti a tényállást és az érintett magyar jogszabályokat. A Kúria utal arra is, hogy a felperes kérelme a hivatkozott kérdéseket és a tényállást sem tartalmazta, illetve az érintett magyar jogszabályokat sem jelölte meg.

Pfv.I.22.036/2017/6.

Deviza alapú kölcsön nyújtása során a pénzügyi intézmény pénzüsszeget biztosít az adós számára, nevesített vagy nem nevesített célra, ezzel szemben befektetési szolgáltatási tevékenység esetén a befektetési szolgáltató az ügyfél pénzével végez pénzügyi eszközre vonatkozó különböző műveleteket. A deviza alapú kölcsön mögött – figyelemmel a pénzügyi intézményekre vonatkozó közjogi jellegű szabályokra – devizaforrás áll. Annak vizsgálata, hogy egy konkrét szerződés mögött van-e devizaforrás lehetetlen és egyben szükségtelen is a perekben. A fogyasztói szerződésben szereplő szerződési feltétel nem tisztességtelen, ha nem jogosítja fel kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy a fogyasztó teljesítése szerződésszerű-e.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben súlyos eljárási szabálysértésként hivatkoztak arra, hogy az Európai Unió Bíróságának gyakorlata értelmében a nemzeti bíróság hivatalból köteles értékelni azon további szerződési feltételek tisztességtelen jellegét, amelyre ugyan ők fogyasztókként nem hivatkoztak a keresetükben, azonban a tisztességtelenség vizsgálatához a szükséges ténybeli és jogi elemek a bíróság rendelkezésére álltak.

Ezt illetően hangsúlyozta a Kúria: a 2014. március 15-től hatálytalan, a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) megalkotására az uniós jogharmonizáció keretében került sor. A Korm. rendelet 3.§ (2) bekezdése szerint a rendelet – a Ptk. irányadó rendelkezéseivel együtt – a fogyasztóval kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen szerződési feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Abban az esetben, ha van megfelelő nemzeti szabályozás a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekre vonatkozóan, akkor a nemzeti bíróságoknak azt kell vizsgálniuk, hogy ennek a nemzeti szabálynak megfelel-e az adott fogyasztói szerződés, illetve annak valamely kikötése. A Korm. rendelet az 1.§ (1) bekezdésében a)-j) pontig sorolja fel azokat a szerződési feltételeket, amelyek a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősülnek. A felperesek keresetükben hivatkoztak a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés b) és j) pontjaiban foglaltakra, melynek nyomán az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a felperesek által kifogásolt szerződéses rendelkezés sérti-e a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés a), b) és j) pontjaiban foglaltakat. Az adott szerződéses rendelkezéssel összefüggésben (mely szerint a kölcsön- és járuléktartozásuk tekintetében annak közokirati tanúsításaként a felperesek elfogadták a banknál vezetett számláik és a bank bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt) a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdésének további pontjaiban foglaltak tényszerűen nem valósulhattak meg, ezért a további pontok vizsgálata nem volt szükséges.

Utalt a Kúria arra is, hogy az Európai Unió Bírósága teljesítésre (a fogyasztó marasztalására) irányuló per kapcsán hozta meg a C-488/11. számú ítéletét, amely perben a fogyasztó alperesi pozícióban volt, védekezni kényszerült a keresettel szemben. A fogyasztó érdekeinek fokozott védelmét e pozíció is

indokolta. A végrehajtás megszüntetése iránti perekben (melyekben a fogyasztó nem alperesként, hanem felperesként vesz részt) nem kizárt a C-488/11. számú határozatban kifejtettek figyelembevétele, azonban attól nem lehet eltekinteni, hogy a felperesi pozícióban lévő fogyasztónak – a felperesi pozícióból eredően – aktívan kell fellépnie a saját érdekei védelmében. A C-488/11. számú ügyben hozott ítélet 41. pontja szerint az uniós jog által az érintett területen a nemzeti bíróságokra ruházott feladat nem korlátozódik annak pusztán lehetőségére, hogy valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegét megítélik, hanem magában foglalja e kérdés hivatalból történő vizsgálatának kötelezettségét is, amennyiben a rendelkezésekre állnak az e tekintetben szükséges jogi és ténybeli elemek [lásd többek között a Banco Español de Crédito (C-618/10.) számú ügyben hozott ítélet 43. pontját és a Banif Plus Bank (C-472/11.) számú ügyben hozott ítélet 23. pontját)]. Eszerint az adott kérdés hivatalból megítélésének feltétele, hogy a bíróságok rendelkezésre álljanak az ehhez szükséges jogi és ténybeli elemek, melyek csak akkor fognak a bíróság rendelkezésre állni, ha azokat a felperesi pozícióban lévő fogyasztó a bíróság rendelkezésére bocsátja. A keresetlevélnek tartalmaznia kell – továbbiak mellett – az érvényesíteni kívánt jogot, azaz a kereset tárgyát, a felperesnek az érvényesíteni kívánt jogot az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak az előadásával kell megjelölnie. A felperesnek az érvényesíteni kívánt jogra vonatkozó minden releváns tényről elő kell adnia. Mindenképpen a felperes feladata a tényalap megjelölése, a tényalapot meghatározza a felperes előadása, a perbeli esetben annak megfogalmazása, hogy miért nem fogadható el számára az adott szerződés vagy szerződéses rendelkezés. Ez adja meg a bíróság eljárásának, a bíróság vizsgálatának alapját, ez a kereset jogalapja.

A felperesek perbeli pozíciójukból adódó kötelezettségüket nem teljesítették, hiszen a megelőző eljárásokban a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott ténybeli elemeket nem jelölték meg, ezt már a Kúria előtt nem tehetik meg. Mindezek szerint nem valósult meg súlyos eljárási szabálysértés azzal, hogy az első- és a másodfokú bíróság nem vizsgálta hivatalból egyes szerződési feltételek esetleges tisztességtelenségét.

A perben eljáró bíróságok álláspontja helytálló tekintetben, hogy a szerződő felek ügyletkötési szándéka kifejezetten kölcsönszerződés megkötésére irányult és arra vonatkozóan is, hogy a kölcsönszerződés létrejöttének feltétele annak vizsgálata: a bank hogyan és milyen forrásból teremtette elő a szerződés teljesítéséhez szükséges devizát.

A 6/2013. PJE jogegységi határozat III.1. pontja kitért arra, hogy a deviza alapú kölcsön mögött – figyelemmel a pénzügyi intézményekre vonatkozó közjogi jellegű szabályokra – devizaforrás áll, annak vizsgálata pedig, hogy egy konkrét szerződés mögött van-e devizaforrás, lehetetlen és egyben szükségtelen is a perekben.

A rendelkezésre álló iratanyagból megállapítható, hogy a szerződő felek kölcsönszerződést akartak kötni. Befektetési elem nem szerepel a perbeli szerződésben. A szerződő felek nem rendelkeztek arról, hogy a bank hogyan teremtsen elő azt az összeget, amit kölcsönad a felpereseknek, a szerződő feleknek abban nem kellett megállapodniuk, hogy a bank miből fedezi a kölcsönt.

A 6/2013. PJE jogegységi határozat III.3. pontjában foglaltak szerint deviza alapú kölcsön nyújtása során a pénzügyi intézmény pénzt biztosít az adós számára, nevesített vagy nem nevesített célra, ezzel szemben befektetési szolgáltatási tevékenység esetén a befektetési szolgáltató az ügyfél pénzével végez pénzügyi eszközre vonatkozó különböző műveleteket.

A jelen esetben a bank kölcsönösszeget biztosított a felperesek számára, nem befektetési szolgáltatási tevékenységet végzett, nem a felperesek pénzével végzett pénzügyi műveletet.

A felperesek keresetük egyik indokaként annak a szerződéses rendelkezésnek a tisztességtelenségére hivatkoztak, amelynek értelmében a banki bizonylatok alapján kiállított ténytanúsítványt fogadták el a tartozásuk tanúsítására, végrehajtási eljárás esetén is.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta az adott szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés a), b) és j) pontjai tükrében és arra a következtetésre jutott, hogy az adott szerződéses rendelkezés tisztességtelen, mert a felpereseknek a szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő, azonban ennek nincsen hatása a szerződés egészére: a tisztességtelen szerződéses rendelkezés kimarad a szerződésből, az érvénytelen kikötés nem vált ki

joghatást, azonban a szerződés az érvénytelen rendelkezés nélkül is teljesíthető. Megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek a végrehajtás korlátozását kérhették volna, de ilyen nyilatkozatot nem tettek, nem hivatkoztak arra, hogy emiatt a tartozásuk az alperes követelésével szemben mennyivel kevesebb.

A másodfokú bíróság a jogerős ítélet indokolásában arra utalt, hogy az adott szerződéses rendelkezés nem sérti a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés a) és j) pontjaiban foglaltakat, nem tisztességtelen.

A Kúria megjegyzi, hogy a sérelmezett szerződéses rendelkezés nem jogosította fel a bankot az egyoldalú értelmezésre [Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés a) pont], nem jogosította fel a bankot annak megállapítására, hogy a felperesek teljesítése szerződésszerű-e [Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés b) pont], továbbá nem változtatta meg a bizonyítási terhet a felperesek hátrányára [Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés j) pont], hiszen a bizonyítási teher a Pp. rendelkezésein alapul. Tekintettel azonban arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek fellebbeztek, az ellenérdekű fél fellebbezésének hiányában a másodfokú bíróság nem hozhatott a felperesekre az elsőfokú ítéletnél hátrányosabb döntést. Ilyen körülmények között a sérelmezett kikötésre vonatkozóan jogi tényként elfogadva az elsőfokú bíróság megállapítását (tehát azt, hogy a rendelkezés tisztességtelen, tehát érvénytelen), helytálló az az okfejtés, hogy ennek a szerződés többi rendelkezésre nincsen kihatással, a szerződés a sérelmezett rendelkezés figyelmen kívül hagyásával teljesíthető, a sérelmezett kikötés kihagyása a felperesek helyzetében változást nem eredményez.

Pfv.I.20.083/2018/2.

A felperes, valamint perben nem álló adóstársai az alperes jogelődjével 2007. április 19-én kötött devizaalapú fogyasztási kölcsönszerződés alapján ellene folyó végrehajtás megszüntetése iránti keresetét jogerősen elutasító ítélet ellen élt felülvizsgálati kérelemmel, melynek elbírálását és a folyamatban lévő végrehajtást felfüggeszteni kérte az Európai Unió Bírósága előtt folyó C-483/16, C-51/17, és C-126/17 szám előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig. Arra hivatkozott, hogy a folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások a perben általa érvényesített igényekkel összefüggnek, eredményük a per eldöntésére kihat. Keresetében és az azt elutasító jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelmében is azzal érvelt, hogy a végrehajtás alatt álló követelés nem jött létre érvényesen, mivel az alapjául szolgáló szerződés – egyebek mellett – az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötéssel kapcsolatos tájékoztatás elégtelensége miatt tisztességtelen, ekként a szerződés egésze érvénytelen.

Az Európai Unió Bírósága a C-51/17. számú ügyben a fogyasztóval devizaalapú kölcsönszerződést kötő pénzügyi intézet tájékoztatási kötelezettségét – a keresetben és a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal egyezően – kifejezetten az árfolyamkockázat és annak a fogyasztóra telepítése tisztességtelensége körében vizsgálja, döntése ezáltal – tekintve, hogy az a tagállamokra kötelező – kihathat a jelen perben előterjesztett felülvizsgálati kérelem elbírálására is.

A felperes kérelmében hivatkozott további előzetes döntéshozatali eljárások és a kereseti, illetve a felülvizsgálati kérelem között ilyen közvetlen összefüggés nem állapítható meg: a C-483/16. számú ügy a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1. törvény) 37.§-ának rendelkezésével kapcsolatos, amely a fogyasztó számára a szerződés érvénytelenségével kapcsolatos bírósági igényérvényesítéshez többletfeltételeket ír elő, míg a C-126/17. számú ügyben a 93/13. EGK irányelvben is megfogalmazott világossági és érthetőségi követelmény szempontjából vizsgálja a szerződési feltétel tisztességességét, amely a szerződéskötéskor csak a finanszírozási igény forint összegét tartalmazza, míg a CHF összeget tájékoztató jelleggel közli, a kölcsön összegének meghatározását pedig a feltételek teljesítéséhez köti. A felperes a keresetében kifejezetten vitatta, hogy az általa kötött szerződés a DH1. törvény hatálya alá tartozik, azzal kapcsolatos igényt nem érvényesített, míg a C-126/17. számú ügyben 2018. február 22-én döntést hozott az Unió Bírósága, így nincs folyamatban olyan eljárás, melyhez képest a felülvizsgálat felfüggesztése vizsgálható.

A kifejtettek szerint a felülvizsgálati eljárást érintően más bíróság: az Európai Unió Bíróságának hatáskörébe tartozó eljárás (C-51/17) van folyamatban, melynek eredménye kihat a jelen eljárásra. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem esetén a nemzeti eljárásoktól az Európai Unió Bírósága

döntésének meghozataláig tartózkodni kell (hiszen az EU Bíróság határozata ítélt dolgot jelent, ezenkívül kötelező nemcsak az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kezdeményező nemzeti bíróság, hanem a tagállamok valamennyi bírósága számára is), ezért a Kúria a Pp.270.§ (1) bekezdésének megfelelően alkalmazott Pp.152.§ (2) bek. alapján a felülvizsgálati eljárást az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. számon indult előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig felfüggesztette.

A felülvizsgálati eljárás felfüggesztésére tekintettel a Kúria a Pp. 370.§-a alapján a felperes elleni végrehajtási eljárást is felfüggesztette.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.454/2017/9.; Gfv.VII.30.456/2017/8.; Gfv.VII.30.580/2017/7.

Deviza alapú kölcsönszerződés részleges érvénytelenségének megállapítása iránti perben a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítását megalapozó jogszabályi feltételek.

I. A felperes felülvizsgálati kérelmében előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozta, ezért a Kúria először azt vizsgálta, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikk (3) bekezdése alapján előterjesztési kötelezettsége fennáll-e. Az EUMSZ 267. cikk (2) bekezdése szerint ezen eljárás kezdeményezésére akkor kerülhet sor, ha az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) részéről a konkrét jogvita eldöntése szempontjából lényeges uniós jogszabály értelmezése szükséges. Nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a felmerülő jogkérdés az ügy elbírálása szempontjából nem releváns, a hivatkozott uniós rendelkezést az EU Bíróság már értelmezte, vagy az uniós jog helyes értelmezése annyira nyilvánvaló, hogy azzal kapcsolatban ésszerű kétség nem merül fel (283/81. sz. CILFIT-ügy, 21. pont). A Kúria e feltételek figyelembevételével vizsgálta az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének szükségességét, illetve kötelezettségét, és úgy ítélte meg, hogy a felperes által felvetett jogkérdések tekintetében – az adott kereseti kérelem mellett, az eljárás jelen szakaszában ismertté vált tények alapján – az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének feltételei nem állnak fenn, figyelemmel a később kifejtett indokokra is.

II. A Kúria ugyancsak nem találta indokoltnak az eljárás felfüggesztése iránti kérelem teljesítését az EU Bíróság előtt C-483/16. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. A hivatkozott eljárásban az EU Bíróságnak a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) 37. §-a, 37/A. §-a és a vonatkozó uniós jog összhangját kell vizsgálnia, azaz, többek között azt, hogy a DH2. tv. által a keresetlevélre előírt tartalmi követelmények hiánya miatt, e rendelkezéseknek nem megfelelően előterjesztett keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása összhangban van-e a 93/13/EGK tanácsi irányelvben (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) a fogyasztók javára biztosított védelemmel.

A perbeli esetben a bíróság jogerős végzésében a döntését arra alapította, hogy a felperes által támadott szerződéses rendelkezés vonatkozásában a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1. tv.) 4. § (1) bekezdésében írt vélelem megdönthetlenné vált, így a perbeli szerződéses rendelkezés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset tárgyában bírói döntés már nem hozható. A másodfokú bíróság a jelen ügyben a DH2. tv. 37. § (1) bekezdését, 37/A. §-át nem alkalmazta, a konkrét jogvita eldöntése szempontjából tehát nincs jelentősége C-483/16. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásban vizsgálandó kérdéseknek. Tekintettel arra, hogy az EU Bíróság ezen eljárásban hozandó döntése nem érinti a Kúria előtt folyamatban lévő felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálását, így nem állnak fenn az eljárás felfüggesztésének az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 152. § (2) bekezdésében írt feltételei.

III. A felperes felülvizsgálati kérelmében lényegében azért tartotta jogszabálysértőnek a jogerős végzést, mert – álláspontja szerint – a DH1. tv. és DH2. tv. alkalmazása a fogyasztói irányelv több rendelkezésébe, elsődlegesen a 6. és 7. cikkébe ütközik. A Kúriának e hivatkozásra tekintettel arról kellett döntenie, hogy a perben eljáró bíróságoknak a fogyasztói irányelv rendelkezéseit értelmezve egyrészt a kereset tárgyává tett szerződéses rendelkezés, másrészt hivatalból a szerződés más rendelkezései tisztességtelenségét kellett-e vizsgálnia.

A DH1. tv. 4. § (2) bekezdése a Kúria 2/2014. PJE határozatán alapul, amelynek indokolása az EU

Bíróság C-26/13. sz. Kásler-ügyben hozott ítéletében kifejtett jogértelmezést vette át. A hivatkozott törvényi rendelkezés alapján az egyoldalú kamat-, költség-, díjmelést lehetővé tevő rendelkezések tisztességtelenek, kivéve, ha a tisztességtelenség törvényi vélemét a pénzügyi intézménynek egy speciális – az Alkotmánybíróság több ítéletében kvázi közérdekű pernek minősített – eljárás keretében sikerült megdöntenie. A törvény egyúttal kötelezte a pénzügyi intézményeket a tisztességtelenül felvett kamat, költség, díj visszafizetésére, vagyis az elszámolásra. Amennyiben a fogyasztó az elszámolás eredményét vitatta, lényegében három fórum – ezen belül két bírósági szint – állt a rendelkezésére jogai érvényesítésére.

A Kúria hangsúlyozta a kamat, költség, díj jogszabályba ütköző, illetve tisztességtelen módosításával kapcsolatos szerződéses rendelkezés soha nem az egész, hanem csak az adott feltétel érvénytelenségét eredményezi. A jelen per tárgyává tett szerződéses rendelkezés tisztességtelensége, így érvénytelensége már megállapítást nyert, így semmi indoka, értelme nincs ugyanezen szerződéses rendelkezés további érvénytelenségi okai vizsgálatának. A 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 210. § (3) bekezdése, illetve a 213. § (1) bekezdés d) pontja rendelkezései megsértésének megállapítása azonos jogkövetkezéssel jár.

A Kúria megítélése szerint az EU Bíróságnak a fogyasztói irányelvvel kapcsolatos – részben a felperes által is hivatkozott – joggyakorlata alapján nem állapítható meg az a kötelezettség, hogy a tagállami bíróságoknak részleges érvénytelenség megállapítására irányuló perekben – erre irányuló kereseti kérelem hiányában – a fogyasztói szerződés egészét, minden egyes egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel esetleges tisztességtelenségét hivatalból kellene vizsgálniuk, különös tekintettel arra is, hogy a kereset érdemi vizsgálatára nem került sor. A Kúria utalt arra, az EU Bíróság csak a kereseti kérelem alapjául szolgáló ÁSZF rendelkezések vonatkozásában állapított meg többlet eljárásjogi kötelezettséget a tagállami bíróságok számára (így többek között: C-488/11. sz., Asbeek Brusse ügyben hozott ítélet, 39. pont; C-470/12. sz., Pohotovost-ügyben hozott ítélet, 40. pont), de egyik ítéletében sem törte át a tagállami polgári eljárásjogok legfontosabb alapvető szintű rendelkezését, a kérelemhez kötöttség elvét úgy, ahogy arra a felperes hivatkozott.

Gfv.VII.30.483/2017/6.; Gfv.VII.30.567/2017/3.

Az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáslismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Minderre tekintettel az ilyen szerződéses rendelkezés nem tisztességtelen. A Korm. rend. 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet a saját teljesítése megfelelőségének megállapítására jogosítja fel.

A Kúria az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekintette. Az adott ügyben a perbelivel a tartalmát és a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáslismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 242. §-ában, az 1996. évi CXII. törvény 206. §-ában, az 1994. évi LIII. tv. 21. §-ában, az 1991. évi XLI. tv. 111. § (1) bekezdésében, a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.

A perben eljáró bíróságok a per tárgyát képező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét arra

tekintettel is megállapították, hogy az a Korm. rendelet 1. § (1) bek. b) pontját is sérti. A Kúria megítélése szerint ezen okból sem tisztességtelen a perbeli szerződéses rendelkezés.

A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelenné, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződés szerű-e. A jelen ügyben eljáró bíróságok a Korm. rendelet szabályának a jogszabályszeveggel ellentétes tartalmú alkalmazásával, tévesen állapították meg a perbeli kikötés tisztességtelenségét amiatt, hogy az I. rendű alperest a fogyasztó – nem pedig a Korm. rendelet szerint a saját – teljesítése szerződés szerűsége körében jogosítja fel egyoldalú döntésre. A Korm. rendelet hivatkozott rendelkezésének a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően, az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I. rendű alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az I. rendű alperessel szerződő fél – a felperes – kötelmi jogát arra, hogy az I. rendű alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse (rPtk. 283. §), ezért nem minősül tisztességtelenné a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint. Az ügy tárgyát képező kikötés az előzőekben, a bizonyítás körében kifejtettek szerint nem volt kizárólagos jellegűnek tekinthető a felperesek tartozásának összegét, illetve a kölcsönügylet egyéb lényeges adatát illetően sem (Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok, az rPtk. 209. §-ának, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjainak téves alkalmazásával állapították meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés III. pontjának második és harmadik bekezdései tisztességtelen szerződéses rendelkezésnek minősülnek.

Gfv.VII.30.547/2017/5.; Gfv.VII.30.594/2017/4.; Gfv.VII.30.609/2017/8.; Gfv.VII.30.664/2017/7.; Gfv.VII.30.685/2017/8.; Gfv.VII.30.720/2017/7.; Gfv.VII.30.725/2017/8.

Fogyasztói kölcsönszerződésekben alkalmazott ún. ténytanúsítvány tisztességtelensége vizsgálatának szempontjai.

A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúria először azt vizsgálta, hogy a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) szerinti permegszüntetés szabályait kell-e alkalmazni. A Kúria ezzel kapcsolatban mindenben egyetért a másodfokú bíróság által kifejtettekkel: a DH2. tv. 37. §-ának megfelelő értelmezése alapján ha a keresettel érintett szerződéses rendelkezés fizetési kötelezettséget nem eredményez, akkor annak érvénytelenségével kapcsolatban értelemszerűen marasztalás sem kérhető. Az eljáró bíróságok tehát jogszabálysértés nélkül találták alaptalannak az I. rendű és a II. rendű alperesek per megszüntetésére iránti kérelmét.

A felülvizsgálati kérelemnek az érdemi határozat meghozatalára vonatkozó részében megjelölt jogszabálysértések vonatkozásában a Kúria az EBH2018.G.1 számon közzétett gazdasági elvi határozatban kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismelő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: rPtk.) 242. §-ában, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. 206. §-ában, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében, a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a

perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.

A perben eljáró bíróságok a per tárgyát képező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét arra tekintettel is megállapították, hogy az a Korm. rendelet 1. § (1) bek. b) pontját is sérti. A Kúria úgy ítélte, hogy ezen okból sem tisztességtelen a perbeli szerződéses rendelkezés.

A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A jelen ügyben eljáró bíróságok a Korm. rendelet szabályának a jogszabályszöveggel ellentétes tartalmú alkalmazásával, tévesen állapították meg a perbeli kikötés tisztességtelenségét amiatt, hogy az I-II. rendű alpereseket a fogyasztó – nem pedig a Korm. rendelet szerint a saját – teljesítése szerződésszerűsége körében jogosítja fel egyoldalú döntésre. A Korm. rendelet hivatkozott rendelkezésének mind a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően, az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I-II. rendű alpereseket a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az I-II. rendű alperesekkel szerződő fél – a felperesek – kötelmi jogát arra, hogy az alperesek szolgáltatásának megfelelőségét megítéljék és minősítsék [rPtk. 283. §], ezért nem minősül tisztességtelennek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint. Az ügy tárgyát képező kikötés az előzőekben, a bizonyítás körében kifejtettek szerint nem volt kizárólagos jellegűnek tekinthető a felperesek tartozásának összegét, illetve a kölcsönügylet egyéb lényeges adatát illetően sem [Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.].

Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok, az rPtk. 209. §-ának, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjainak téves alkalmazásával állapították meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés III. pont egyes bekezdései tisztességtelen szerződéses rendelkezésnek minősülnek.

Gfv.VII.30.588/2017/6.

A 18/1999. (II. 5.) Korm. rend. 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet a saját teljesítése megfelelőségének megállapítására jogosítja fel.

I. A Kúria a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében írtak alapján először azt vizsgálta, hogy indokolt-e a felülvizsgálati eljárás felfüggesztése a felperes által hivatkozott, folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. Az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 152. § (2) bekezdése akkor teszi lehetővé – de nem kötelezővé – a tárgyalás felfüggesztését, ha az az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EU Bíróság) határozata az érdemi döntésre kihat. A Kúria megítélése szerint a jelen per tárgyát képező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének megítélésére az EU Bíróság hivatkozott eljárásában hozandó határozata előreláthatólag nem hathat ki, mivel a perben felmerült jogkérdés a vitatott szerződéses rendelkezés értelmezésével dönthető el az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 207. § (2) bekezdése alapján.

A Kúria utal e körben az EU Bíróság C-72/14. és C-197/14. sz., X kontra T. A. van Dijk egyesített ügyekben 2015. szeptember 19-én hozott ítéletében kifejtettekre, amely szerint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikk harmadik bekezdését akként kell értelmezni, hogy a végső fokozatú nemzeti bíróság nem köteles a Bírósághoz fordulni pusztán amiatt, hogy az előtte folyamatban lévőhöz hasonló ügyben és pontosan ugyanabban a kérdéskörben valamely alsóbb szintű nemzeti bíróság előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesztett a Bíróság elé, és nem is köteles megvárni az e kérdésre adott választ (63. pont). A Kúria mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban a per tárgyalásának felfüggesztését nem látta indokoltnak.

II. A jogerős ítélet indokolásának megszővegezése a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés j) pontjára vonatkozóan ugyan nem teljesen egyértelmű, azonban azt a Kúria az I. rendű alperessel egyezően akként értelmezte, hogy annak alapján az ítéletábról nem tekintette tisztességtelennek a perbeli kikötést. Ezért kizárólag az volt vizsgálható, hogy a jogerős

ítélet a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjába ütközően jogszabálysértő-e.

A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A jelen ügyben eljáró bíróságok a Korm. rendelet szabályának a jogszabályszöveggel ellentétes tartalmú alkalmazásával, tévesen állapították meg a perbeli kikötés tisztességtelenségét amiatt, hogy az I. rendű alperest a fogyasztó – nem pedig a Korm. rendelet szerint a saját – teljesítése szerződésszerűsége körében jogosítja fel egyoldalú döntésre. A Korm. rendelet hivatkozott rendelkezésének a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően, az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I. rendű alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az I. rendű alperessel szerződő fél – a felperes – kötelmi jogát arra, hogy az alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse (rPtk. 283. §), ezért nem minősül tisztességtelennek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint (Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok, az rPtk. 209. §-ának, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjának téves alkalmazásával állapították meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés I.4.10. pontja tisztességtelen szerződéses rendelkezésnek minősülnek.

Gfv.VII.30.627/2017/5.

Devizaalapú kölcsönszerződés részleges érvénytelenségének megállapítása iránti perben a per megszüntetését megalapozó jogszabályi feltételek.

I. A felperesek felülvizsgálati kérelmükben előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozták, ezért a Kúria először azt vizsgálta, hogy az EUMSZ 267. cikk (3) bekezdése alapján fennáll-e az előterjesztési kötelezettsége, illetve hogy az EUMSZ 267. cikk (2) bekezdése szerint szükséges-e a konkrét jogvita eldöntése szempontjából lényeges uniós jogszabály értelmezése az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) részéről.

Nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a felmerülő jogkérdés az ügy elbírálása szempontjából nem releváns, a hivatkozott uniós rendelkezést az Európai Bíróság már értelmezte, vagy az uniós jog helyes értelmezése annyira nyilvánvaló, hogy azzal kapcsolatban ésszerű kétség nem merül fel (283/81. sz. CILFIT-ügy, 21. pont).

A Kúria e feltételek figyelembevételével vizsgálta az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének szükségességét, illetve kötelezettségét és úgy ítélte, hogy a felvetett jogkérdések tekintetében – adott kereseti kérelem mellett, ami kizárólag az árfolyamrés és az egyoldalú szerződésmódosítást biztosító kikötések érvénytelenségén alapult – nem állnak fenn az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének feltételei, figyelemmel a később kifejtett indokokra is. A felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét ezért a Kúria az 192. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 155/A. § (2) bekezdése szerint elutasította.

II. A Kúria nem találta indokoltnak, ezért mellőzte az eljárás felfüggesztését az EU Bíróság előtt C-483/16. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel. Az rPp. 152. § (2) bekezdése alapján, illetve a tárgyalás felfüggesztésének egyes kérdéseiről szóló 3/2005. (XI. 14.) PK-KK vélemény iránymutatását követve nem merült fel a hivatkozott előzetes döntéshozatali eljárás tárgyával azonos jogkérdés, a 2014. évi XL. törvényben (a továbbiakban: DH2. tv.) 37. §-a, 37/A. §-a és a vonatkozó uniós jog összhangja vizsgálatának szükségessége. Jelen ügyben – a másodfokú bíróság határozatának eredményeként – a felülvizsgálni kért végzés az rPp. 251. § (1) bekezdésén és 157. § a) pontján keresztül az rPp. 130. § (1) bekezdés d) és f) pontján alapul, a 2014. évi XXXVIII. törvénynek (a továbbiakban: DH1. tv.) az árfolyamrés kikötésének semmisségére, illetve az egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelenségének törvényi vélelem szabályára, jogkövetkezményeire tekintettel. A kereset tárgya miatt, illetve arra figyelemmel, hogy a keresetben megjelölt szerződéses

rendelkezések tisztességtelensége folytán az alperes a felperesekkel elszámolni köteles, a konkrét jogvita eldöntése szempontjából – az alábbiakban részletezettek szerint – nincs jelentősége annak a kérdésnek, hogy egyébként a DH2. tv. 37. § (1) bekezdése megfelel-e a 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) rendelkezéseinek.

III. A felperesek felülvizsgálati kérelmükben lényegében azért tartották jogszabálysértőnek a jogerős végzést, mert – álláspontjuk szerint – a DH1. tv. és DH2. tv. alkalmazása a fogyasztói irányelv több rendelkezésébe, elsődlegesen a 6. és 7. cikkébe ütközik. A Kúriának ezen hivatkozásra tekintettel arról kellett döntenie, hogy a perben eljáró bíróságoknak a fogyasztói irányelv rendelkezéseit értelmezve vizsgálni kellett-e egyrészt a kereset tárgyává tett kikötések tisztességtelenségét, másrészt hivatalból a szerződés más rendelkezéseinek érvénytelenségét. A DH1. tv. 3. §-a és 4. §-a a Kúria 2/2014. PJE jogegységi határozatán alapul, amelynek indokolása az EU Bíróság C-26/13. sz. Kásler-ügyben hozott ítéletében kifejtett jogértelmezést vette át. A DH1. tv. hivatkozott szabályozásának lényege egyfelől a folyósítás és a törlesztés idejére kikötött különmemű árfolyamok semmisségének kimondása és rendezése, a törvény továbbá megdönthető vélelmet állított fel az egyoldalú kamat-, költség-, díjmelést biztosító szerződéses rendelkezések tisztességtelensége tekintetében, egyúttal lehetőséget adott a pénzügyi intézmények számára a vélelem megdöntésére egy speciális – az Alkotmánybíróság több határozatában kvázi közérdekű pernek minősített – eljárás keretében. A DH1. tv. és a DH2. tv. kötelezte egyúttal a pénzügyi intézményeket a semmis kikötések alapján az árfolyamrészről származó túlfizetés, valamint a tisztességtelenül felvett kamat, költség, díj visszafizetésére, vagyis az elszámolásra, amellyel szemben a fogyasztónak külön igényérvényesítési rendben volt módja jogai érvényesítésére, úgy, hogy lényegében három fórum – ezen belül két bírósági szint – állt a rendelkezésére jogai érvényesítésére.

A Kúria hangsúlyozza: a kamat, költség, díj jogszabályba ütköző, illetve tisztességtelen módosításával kapcsolatos szerződéses rendelkezés soha nem az egész, hanem csak az adott feltétel érvénytelenségét eredményezi [2/2014. PJE jogegységi határozat]. Kiemeli továbbá, hogy a DH1. tv. hivatkozott rendelkezései alapján – az egyoldalú szerződésmódosítást biztosító kikötés tisztességtelensége vélelmének megdöntésére – indított perben hozott bírósági ítélet jogerőhatása erga omnes jellegű: kiterjed a törvény hatálya alá vont valamennyi fogyasztói kölcsönszerződésre {34/2014. (XI. 14.) AB határozat [128] bekezdés}. A DH1. tv. 3. §-ának kogens szabályozása az árfolyamrészre vonatkozó szerződéses feltételek részleges érvénytelenségét – a tisztességtelen kikötés helyébe lépő rendelkezés egyidejű megteremtésével – rendezte. Érdemi elbírálást igénylő kereseti kérelem nélkül [rPp. 3. § (1) bekezdés, 121. § (1) bekezdés e) pont] a polgári peres eljárás megindításának – és lefolytatásának – alapvető és elengedhetetlen feltétele hiányzik.

A Kúria megítélése szerint az EU Bíróságnak a fogyasztói irányelvvvel kapcsolatos – részben a felperesek által is hivatkozott – joggyakorlata alapján nem állapítható meg az a kötelezettség, hogy a tagállami bíróságoknak részleges érvénytelenség megállapítására irányuló perekben a fogyasztói szerződés egészét, minden egyes egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel esetleges tisztességtelenségét erre irányuló kereseti kérelem hiányában, hivatalból kellene vizsgálniuk. Az EU Bíróság csak a kereseti kérelem alapjául szolgáló ÁSZF rendelkezések vonatkozásában állapított meg többlet eljárásjogi kötelezettséget a tagállami bíróságok számára (így többek között: C-488/11. sz., Asbeek Brusse ügyben hozott ítélet, 39. pont; C-470/12. sz., Pohotovost'ügyben hozott ítélet, 40. pont), de egyik ítéletében sem törte át a tagállami polgári eljárásjogok legfontosabb alapelvi szintű rendelkezését, a kérelemhez kötöttség elvét úgy, ahogy arra a felperes hivatkozott.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen határozat.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen határozat.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.III.1.309/2017/5.

Nem élvez a közéleti véleménynyilvánítás szabadságából adódó védelmet az, aki más személy emberi mivoltában való megalázása érdekében használ súlyosan bántó vagy sértő kifejezéseket. A véleményszabadság határa tehát a mások emberi méltóságából fakadó becsület és jó hírnév védelme. Mivel a terhelt többször megismételt, lealacsonyító, becstelenítő kijelentéseivel az intézkedő rendőrök emberi méltóságát sértette, így e cselekményével a becsületsértés vétségét megvalósította.

Becsületsértés vétségét a Btk. 227. § (1) bekezdés a) pontja szerint az követi el, aki a 226. §-ban meghatározottakon kívül mással szemben a sértett munkakörének ellátásával, közmegegyezésének teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ vagy egyéb ilyen cselekményt követ el.

Jelen ügyben az irányadó tényállás szerint a rendőri intézkedés közben az intézkedő két rendőrrel szemben a terhelt az „Orbán kutyái vagytok.”, illetve „Kurva anyátok” kifejezéseket használta, azt többször elismételte annak ellenére, hogy a két sértett ennek abbahagyására ugyancsak többször felszólította. A felülvizsgálati indítvány azt felvető részében (a terhelti védekezés alapján), hogy a „Kurva anyátok” kifejezés nem hangzott el, az irányadó tényállás támadhatatlansága miatt törvényben kizárt.

Nem kétséges, hogy a tényállásban szereplő két kifejezés a becsület csorbítására alkalmas, azok az emberi méltóságot sértik.

A felülvizsgálati indítvány indokai szerint alapvetően nem ezt vitatja, hanem azon alkotmányos követelményre hivatkozik, amely a becsületsértés vétsége alkalmazásánál fogalmazza meg azt, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog által alkotmányosan védett, így nem büntethető véleménynyilvánítás köre a közhatalmat gyakorló személyekkel kapcsolatos véleménynyilvánítást tekintve tágabb kell legyen, mint más személyeknél. Eszerint ugyanis a hatóság vagy hivatalos személy e minőségére tekintettel megfogalmazott, becsületének csorbítására alkalmas értékítéletet kifejező véleménynyilvánítás alkotmányosan nem büntethető.

Jelen esetben tehát az a kérdés, hogy az intézkedő rendőrökkel szemben a terhelt részéről használt kifejezések a véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlását jelentették-e, avagy az a véleménynyilvánítás szabadságán túllépett.

A rendőri intézkedés szó nélküli túrése nem elvárás, de a rendőri intézkedésnek eleget kell tenni, az az ellen való ellenszegülés bűncselekmény megállapítását eredményezheti. Az intézkedés alá vont személyt egyebekben megilleti a panasz joga, de akár ki is fejtheti az ellenérzését szóban, ellenben,

ahogyan az ellenézés fizikai erőszakba nem torkollhat, úgy a verbális ellenkezésnek, ellenszenvnek is megvan a maga határa.

Kétségtelen, hogy a véleményszabadság magának a véleménynyilvánításnak a lehetősége előtt nyit szabad utat, és a véleménynyilvánítási szabadság csak kisebb mértékben korlátozható a közhatalom gyakorlóinak védelmében. Ellenben a hivatalos személy becsülete, emberi méltóságához való joga továbbra sem védelem nélküli.

Következésképpen az olyan öncélú, és utólag akár azokat kritikai megjegyzésként beállító közlésekkel szemben, amelyek célja a pusztá megalázás, illetve bántó vagy sértő kifejezések használata, a véleményszabadság már nem nyújt védelmet az elkövető részére. Maga az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4. napján aláírt Egyezményben garantált véleménynyilvánítás szabadsága sem oltalmazza azokat a közléseket, amelyek célja önmagában a másik bántása, megalázása vagy a közügyekkel össze nem függő, öncélú támadása, megsértése.

Ekként nem illeti védelem az olyan kifejezéseket sem, amelyekben megfogalmazottak az emberi méltóság korlátozhatatlan magját sértik, így az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsúrlésében öltenek testet. Nem a közéleti véleménynyilvánítás szabadságával él, aki a másik személy emberi mivoltában való megalázása érdekében használ súlyosan bántó vagy sértő kifejezéseket. Ennek megfelelően az emberi státuszt közvetlenül megtestesítő emberi méltóság jelöli ki e szabadságjog határvonalát. A közügyek vitatását, azaz a nyomozó hatóság képviseletében eljáró hivatalos személyek, rendőrök eljárását érintő véleményszabadság emberi méltóságból fakadó konkrét jogági korlátait jelen ügyben a büntetőjog eszközzrendszer jelöli ki. Annak megítélése, hogy az irányadó tényállás alapján a terhelt magatartása a bűncselekmény törvényi tényállásába ütközik-e, a jogi értékelés körébe tartozik.

Ekként a Btk. 227. § (1) bekezdés a) pontja szerinti becsületsértés vétségét, az Alaptörvény IX. cikkében deklarált véleménynyilvánítás szabadságát, az ehhez kapcsolódó alkotmányos követelményt, illetve a vonatkozó alkotmánybíróági határozatokban [36/1994. (VI. 24.) AB határozat; 34/2004. (IX. 28.) AB határozat; 13/2004. (IV. 18.) AB határozat stb.] megfogalmazottakat figyelembe véve törvényesen minősítették az eljáró bíróságok a terheltnek a két intézkedő rendőrrel szembeni cselekményét, mivel a terhelt kijelentései – akár élesen megfogalmazott – véleménynyilvánításnak, értékítéletnek nem minősíthetők. Azok kifejezetten gyalázkodóak, lealacsonyítóak, megszegyenítőek, az emberi méltóságot, az emberi mivolt lényegét durván sértők voltak.

Bt.II.357/2018/6.

I. A nyomozó hatóság által elrendelt lefoglalás tárgyában felülbírálati indítvány nem terjeszthető elő, s azt törvényben kizárt indítványként el kell utasítani. Az érdemi felülbírálat törvényt sértő.

II. A nyomozás során – akár a nyomozó hatóság, akár az ügyész által – elrendelt házkutatás és motozás tárgyában felülbírálati indítványnak van helye, de a nyomozási bíró kizárólag azt vizsgálhatja, hogy e kényszerintézkedések elrendelésének adottak-e a törvényben meghatározott alaki és tartalmi követelményei. Amennyiben a nyomozási bíró a törvényi követelmények vizsgálatán kívül eső szempontokat vizsgál, értékel, és ezek alapján dönt, az törvényt sértő.

A Kúria a legfőbb ügyész által hivatkozott Bt.III.24/2016/4. számú végzésében foglaltakat tartotta szem előtt.

A Kúria utalt végzése a [15] bekezdésében kimondta: „Az, hogy a házkutatást elrendelő határozat törvényes-e vagy sem, kizárólag a törvényben felsorolt alaki és tartalmi követelmények szempontjából vizsgálható.” Ezzel a Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa egyetértett.

Egyetértése kiterjedt arra is, hogy ezen túlmenő szempontok vizsgálata nem tartozik a nyomozási bíró kompetenciájába, és a törvényesség megítélése szempontjából érdektelenek, s ezért nincs jelentősége, következésképpen a törvényesség vizsgálatakor sem vehető figyelembe, hogy a házkutatást a nyomozó hatóság az eljárás melyik szakaszában rendeli el, vagyis közömbös, hogy a hatóságnak mennyi idő állt rendelkezésére a házkutatás elrendelésére (utalt kúriai végzés [19] bekezdés).

A Kúria utalt végzése – miként a legfőbb ügyész is látta – értelemszerűen irányadó a motozás elrendelésének kérdésére is.

A Be. 149. § (2) bekezdés c) pontja szerint házkutatásnak akkor van helye, ha megalapozottan feltehető, hogy az bizonyítási eszköz megtalálására vezet. A Be. 150. § (1) bekezdés 1. mondata alapján a motozás bizonyítási eszköz megtalálása céljából a terhelt és az olyan személy ruházatának és testének átvizsgálása, akiről megalapozottan feltehető, hogy bizonyítási eszközt tart magánál.

A „megalapozottan feltehető” kitétel azt jelenti, hogy ennek a feltételezésnek van ésszerű alapja, ugyanakkor magában hordozza a kényszerintézkedés esetleges eredménytelenségét is, ami azonban – a törvényi feltételek fennállása esetén – nem teszi mellőzhetővé az elrendelését (utalt kúriai végzés [21] bekezdés).

A nyomozó hatóság határozata a törvényi feltételeknek megfelelt. Olyan – a NAIH által végzett lefoglaláshoz képest további – bizonyítási eszközöket, közelebből olyan számítástechnikai rendszert, vagy az ilyen rendszer útján rögzített adatokat tartalmazó adathordozót kívánt felkutatni, amelyek az adott helyen és az adathordozók jellegénél fogva az ott tartózkodók testi őrzetében kellő alappal feltételezhetően fellelhetők voltak. Ugyanis ténylegesen továbbra is ott működött a kényszerintézkedésekkel érintett két szervezet egy irodaházban. És arra is figyelemmel, hogy a NAIH elnökének feljelentése rendszerszerű, folyamatba épített adatkezelésekről szólt. Abból viszont, hogy korábban a NAIH lefoglalást végzett, nem következik, hogy a NAIH által végzett lefoglalás büntetőjogi szempontból teljes körű volt, és az sem, hogy a két szervezet tovább folytatott működése során már nem történt jogsértő adatkezelés.

Mindezek alapján a kényszerintézkedés elrendelésének törvényessége szempontjából közömbösek a nyomozási bíró e körön kívül eső érvei. A nyomozási bíró – szemben a közös jogi képviselő meglátásával, miszerint a nyomozás időszerűségére is kiterjed a hatásköre – nem felügyelője a nyomozásnak, csakis a tételesen meghatározott tárgykörben jár el alapjogi bíróként.

Egyébként kizárólag a kényszerintézkedések elrendelése volt a nyomozási bíró döntésének a tárgya, s nem azok egyike, (mivel motozásra nem került sor) a házkutatás végrehajtásának kifogásolt mikéntisége. A házkutatás csak „rendszerint” végzendő az érintett jelenlétében, és ha igen, az érintett előzetes felszólításának csak akkor van helye, ha a házkutatás „meghatározott, illetőleg ismert bizonyítási eszköz” megtalálására irányul [Be. 149. § (4) bekezdés 1. mondat]. Ellenben a nyomozó hatóság célja éppen nem konkretizálható – de az elrendelés megfontolásakor ésszerű alapon prognosztizálhatóan létező, azaz fellelhetőnek tűnő – bizonyítási eszköz megtalálására irányult.

A törvény tehát akkor is engedi a házkutatást, amikor a konkrét bizonyítási eszköz nem meghatározott, vagy nem is ismert. A nyomozó hatóság az adott helyzetben nyilvánvalóan a feljelentés alapján a nyomozás tárgyává tett bűncselekmények körét esetlegesen alátámasztó adatokat kívánta felkutatni.

A Kúria nem osztotta a közös jogi képviselő azon álláspontját sem, miszerint „a beavatkozással a vallásgyakorlását lehetetlenítették el a hívők számára”. Egy vallási szervezet adminisztratív működése kétségtelen nehezül az adatállományának lefoglalásával, de éppúgy nem lehetetlenül el, mint amikor valamely ügyben egy cég adatállománya kerül lefoglalásra. A vallási szervezet működésének az adminisztráción túli vallási alaptevékenységét viszont nem érinti az adatállomány lefoglalása, s az nem korlátozza a hívei vallásgyakorlását.

A jelen ügyben a cél a két szervezet irodaházában és ahhoz kapcsolatosan valamely bizonyítási eszköz megtalálása volt, s ekként sem a házkutatás elrendelése, sem az ott tartózkodók motozásának elrendelése nem minősülhet szükségtelen és aránytalan kényszerintézkedésnek [Be. 60. § (2) bekezdés].

Az, hogy a hangsúlyozandóan további bizonyítási eszközök megtalálását szolgáló kényszerintézkedések elrendelését megelőzően a nyomozó hatóság netán késlekedett, valamint nem vette át és nem tanulmányozta a NAIH által lefoglaltakat, egyértelműen nem törvényességi kérdés.

A Kúria mégis megjegyzi, hogy a – már ismertettek szerint – a NAIH 2017. október 17-én döntött a lefoglalás megszüntetéséről és a papír alapú adathordozók és a másolással lefoglalt adatállományok

átadásáról, s a nyomozó hatóság már aznap, azaz 2017. október 17-én határozott a számítástechnikai rendszer, vagy az ilyen rendszer útján rögzített adatokat tartalmazó adathordozó átvizsgálásával együtt végrehajtandó házkutatás, motozás és lefoglalás elrendeléséről. Ez nem mutat elrendelési és átvételi késlekedést.

A két szervezet közös jogi képviselője eleve tévesen állította, hogy a NAIH az adatvédelmi vizsgálat befejezésekor tette meg a feljelentését, hiszen vizsgálatát csak jóval később, a 2017. október 13-án hozott NAIH/2017/148/98/H. számú határozatának meghozatalával fejezte be. Addig viszont az általa lefoglalt iratokat nem adta át a nyomozó hatóságnak.

A kényszerintézkedések elrendelésének törvényességét az sem érinti, hogy az elrendelő határozat kémkedésre nem utalt, és annak ténybeli alapja a nyomozási bíró számára nem volt kiolvasható a nyomozati „irathalmazból”. Ugyanis a NAIH elnökének feljelentése szerint „különleges adatok nyilvántartása történik”, ami a kényszerintézkedést elrendelő határozatban „személyes adattal visszaélés vétsége és más bűncselekmények” gyanújaként szerepelt, melyek közül a feljelentés tárgyává tett bűncselekmények – és a feljelentés alapján nem tekinthető elvethetőnek a kémkedés gyanúja sem –, illetőleg önmagában a személyes adattal visszaélés vétsége is megalapozta a házkutatás és a motozás elrendelését. Tehát nem volt semmiféle jelentősége annak, hogy később már kémkedés gyanúja miatt is folyt a nyomozás.

A kényszerintézkedések szükségességét és arányosságát érintően a Kúria már megadta a választ. Az arányosság vonatkozásában még arra is felhívja a figyelmet, hogy ha adott szervezet adott működésének helyéről és az ott lévő személyekről van szó, akkor a házkutatás és a motozás elrendelése olyan kényszerintézkedés, amelynek nincs olyan alternatívája, ami a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedéseknél (pl. előzetes letartóztatás helyett annál enyhébb alkalmazhatósága) megvan. Az sem kérdéses, hogy az adott körülmények között – messzemenőig szem előtt tartva az önvádra kötelezés tilalmát (Be. 8. §) – alternatívaként fel sem merülhetett megkereséssel az érintett szervezeteknek az adatállományuk kiszolgáltatására való felhívása. Ráadásul maga a nyomozó hatóság sem volt előzetesen tisztában a feljelentés alapján a nyomozás tárgyát képező bűncselekményeket esetlegesen alátámasztó adatokkal, s ezáltal nem került a megkeresés helyzetébe. Ha úgy tetszik a nyomozó hatóság kényszerhelyzetbe került, mert a házkutatáson és motozáson kívül más módon nem férhetett hozzá a két szervezet adatállományához.

A motozás elrendelése azért sem eshet kifogás alá, mert személyek testi őrizetében is lehet nagy mennyiségű adatot tartalmazó hordozó eszköz (pl. pendrive, külső winchester).

Közigazgatási ügyszak

Kfv.IV.35.265/2017/23.

Meg kell szüntetni az aktív korúak ellátására való jogosultságát annak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személynek, aki az aktív korúak ellátására való jogosultság feltételeinek vagy az annak keretében megállapított pénzbeli ellátás összegének felülvizsgálatára irányuló eljárást akadályozza.

Jelen ügyben ezek szerint abban kellett döntenie a Kúriának, hogy az ügyben eljárás során sérült-e a felperes anyanyelvhasználathoz fűződő joga.

A felmerülő kérdésben a felperes vonatkozásban a Kúria már több ízben állást foglalt. A Kúria Kfv.III.37.845/2015/14. számú ítéletében a felperesre vonatkozóan már megállapította, hogy hivatalos tudomása szerint a felperes a magyar nyelvű eljárásokban személyesen részt vett, 23 éve él Magyarországon, a magyar nyelvet ismeri. A Kfv.III.35.366/2014/14. számú ítélet rögzíti, hogy a felperes nem átmenetileg tartózkodik az országban. Megalapozott az elsőfokú bíróságnak ezekre a jogerős döntésekre való hivatkozása.

A felperes továbbra sem jelölte meg konkrétan, hogy mennyiben sértette meg az alperes az Emberi Jogok Európai Egyezményét (EJEE), illetve az Európai Unió Alapjogi Chartáját, így ebben a körben a Kúria érdemben nem dönthetett. Egyetért az elsőfokú bírósággal, hogy az Európai Unió alapvető szabályai jellemzően az Unió jogával összefüggésben értelmezhetők. Ez következik az Alapjogi

Charta 51. cikkének (1) bekezdéséből ("E Charta rendelkezéseinek címzettjei [...] az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre.") és e rendelkezést értelmező európai bírósági ítélezési gyakorlatból (lásd többek között az Európai Unió Bírósága C-617/10. sz. Åkerberg Fransson ügyben hozott ítéletének 22. pontját, a C-14/13. sz. Cholakova ügyben hozott végzésének 30. pontját, a C-488/12–C-491/12. és C-526/12. sz., Nagy és társai egyesített ügyekben hozott végzés 17. pontját, valamint a C-614/12. és C-10/13. sz. Dutka és Sajtos egyesített ügyekben hozott végzés 15. pontját).

A Kúria osztotta Kfv.III.35.366/2014/14. számú ítéletében a Kfv.IV.35.070/2014/10. számú és Kfv.IV.37.505/2013/17. számú ítéletei alapján abban foglaltakat, miszerint a szociális ellátásokra, így az aktív korúak ellátására a hazai jogszabályok nem teremtenek alanyi jogosultságot. Ezért az EJEE és az Alaptörvény rendelkezései a közigazgatási perben közvetlenül jellemzően nem hivatkozhatóak abban a tekintetben, hogy nem teremtenek közvetlen jogalapot meghatározott típusú, illetve összegű ellátás megszerzésére, megtartására. Hasonlóan alaptalan a felperes azon igénye, hogy részére alanyi jogon biztosítsanak nyelvtanfolyamot.

Az anyanyelv-használat joga jogvédelmi természetű. A kérelemre induló eljárásokban ennek értelemszerű feltételei és határai vannak. Jelen esetben a tényállás és a korábbi jogerős ítéletek alapján igazoltnak tekinthető, hogy a felperes hosszú ott-tartózkodása, tartós életvitelre Magyarországon berendezkedése, fia nyelvismerete, ügyintézési tapasztalata alapján a magyar nyelvű iratok megismerhetőek voltak számára.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.IV.21.953/2017/6.

A bírósági határozat Alkotmánybíróság határozatával történt megsemmisítését követően megismételt eljárásban meghozott határozat.

2010. évi CIV. törvény (Smtv.)

az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény)

A Kúria a felülvizsgálati kérelemben kifejtett érveléssel szemben, fenntartotta azt az álláspontját, miszerint a 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 43. § (1) és (3) bekezdéseinek rendelkezéséből nem következik, hogy a bírósági határozat megsemmisítését követő megismételt eljárásban az Alkotmánybíróság határozatában megfogalmazott alkotmányossági mérlegelési szempontok figyelembe vételével a rendes bíróság nem juthat a korábbi álláspontjával azonos következtetésre. A Kúria ezen álláspontjára vonatkozó indokai tekintetében, azok megisméltése nélkül csupán visszautal a 3/2017. (II. 21.) AB határozatával (a továbbiakban: Abh2.) megsemmisített Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítéletének indokolásában kifejtettekre.

A jelen perben eljáró bíróságok és az Alkotmánybíróság perbeli jogvitában elfoglalt álláspontja az emberi méltóságból fakadó személyiségi jog védelmén keresztül korlátozott sajtószabadság megítélésének alkotmányossági szempontú, ugyanakkor tételes jogi szabályozással körülhatárolt kérdésében ütközött. A Kúria alapvetően egyetért a sajtószabadság és a jelenkor eseményeiről, illetve a közügyekről szóló tájékoztatáshoz fűződő jog primátusával a magánszféra védelmével szemben. Annál is inkább, mert az az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) joggyakorlatában hosszú idő óta következetesen ez az álláspont érvényesül. A hatályos magyar jogi szabályozás azonban éppen ezen elvvel ellentétesen, a méltóságvédelemből fakadó személyiségi jog elsőbbségét részesíti előnyben azzal, hogy mindenki számára kötelezővé teszi – a közszereplők kivételével – az érintett személy hozzájárulását a képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához [rég. Ptk. 80. §, új Ptk. 2:48.§]. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 2. § (2) bekezdése értelmében a bíróságok a jogalkalmazási tevékenységük során biztosítják a jogszabályok

érvényesülését. A perbeli jogvitában irányadó jogi szabályozás az alapvető alkotmányos jogok fentiek szerinti érvényesülésének fordított értékrendjét tükrözi. Az idézett jogszabályi rendelkezés nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a közszereplők mellett más személyek esetében is jogszerű lehet a képmás vagy hangfelvétel érintett hozzájárulása nélkül történő nyilvánosságra hozatala. A jogszabályi rendelkezésben meghatározott kivétel mellett további kivételszabályok alkalmazása meg nem engedett bírói jogalkotásnak minősülne.

Az Alkotmánybíróság éppen a sajtószabadság gyakorlásának tételes jogi szabályozással korlátozott érvényesülése miatt kényszerült az alapvető jogok ütköztetésére és mérlegelésére, amelynek eredményeként általános elvként rögzíti a jelenkor eseményeit bemutató képi tudósítás esetén a képmás szabad felhasználását, és kivételes esetben teszi lehetővé a személyiségi jogok védelmét. Az alapvető jogok alkotmányossági szempontú mérlegelése azonban a rendőrökre vonatkozó képmás készítése és felhasználása tekintetében olyan kivételszabályt eredményezett, amely alapvetően nem jogértelmezési, hanem a jogi szabályozás területére tartozó kérdés. A sajtószabadság, a jelenkor eseményeiről, illetve a közügyekről szóló hiteles tájékoztatás igénye várhatóan a jövőben is szembe kerül az egyéni személyiségi jogok védelmével. Ez az ellentét, a közügyekről szóló tájékoztatás elsőbbsége a tételes jogi szabályozással szemben további kivételek meghatározásának szükségességét vetik majd fel. Ugyanakkor egyértelmű jogszabályi rendelkezés hiányában a jogalkotás területére tartozó kérdésben ilyen kivételek jogértelmezéssel történő eseti meghatározása az előre nem látható esetek nagy száma, illetve lehetséges sokfélesége miatt jogbizonytalansághoz vezethet.

A perbeli jogvita érdemét illetően a Kúria a következőket rögzíti: az Alkotmánybíróság megerősítve az 28/2014. (IX. 29.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh1.) kifejtett értelmezését, az Abh2.-ben is a jelenkori események bemutatásához fűződő alkotmányos érdek primátusának érvényesítési kötelezettségét hangsúlyozta. A konkrét ügyben kifejtett alkotmánybírói értelmezés alapján főszabály szerint a rendőri intézkedésről készült képfelvétel nyilvánosságra hozható, az emberi méltóságból fakadó személyiségi jogi sérelem csak ritkán alapozza meg a sajtószabadság korlátozását. A főszabály alól kivételt képez, ha a nyilvánosságra hozatal öncélú. A per adatai alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a rendvédelmi szakszervezetek 2011 májusában szervezett demonstrációjáról szóló tudósítás – nem vitásan – a jelenkor eseményeire vonatkozott, a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatásnak, a közügyeket érintő képi tudósításnak minősült, amely a demonstrációt biztosító felperes rendőrök képmásának nyilvánosságra hozatalával nem volt öncélú, mert az nem volt az emberi méltóság benső lényegét érintő, vagy a sajtószabadsággal való visszaélést megvalósító tudósítás.

Az Alkotmánybíróság az Abh2.-ben az Abh1.-ben előírt szempontok szerinti mérlegelést a – változatlan – peradatok alapján elvégezte, és az Abtv. 39. § (1) bekezdésére hivatkozással állapította meg az adott ügyben a képmáshoz való jog és a sajtószabadság közötti érdekütközés eredményeként, a felperesek személyiségvédelmi igényével szemben a sajtó tájékoztatáshoz fűződő szabadságának elsőbbségét; ezzel a felek között a jogvitát érdemben eldöntötte. Mindebből az következik, hogy a felperesek a perbeli esetben a Ptk. 80. §-a alapján a képmás védelméhez fűződő személyiségi jogok érvényesítése érdekében nem léphetnek fel eredményesen. Erre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperesek keresetét elutasította.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csöke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András,

Munkatárs: Dr. Kiss Nikolett Zsuzsanna; Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.